

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ ПРОГРАМА ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА ЗА 2017. ГОДИНУ

Нови Сад, јануар 2018.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ

**ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ
ПРОГРАМА ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА
ЗА 2017. ГОДИНУ**

Директор:

др Биљана Пањковић

Нови Сад, јануар 2018.

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ ПРОГРАМА ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА
ЗА 2017. ГОДИНУ
ПОКРАЈИНСКОГ ЗАВОДА ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ

Пословно име	Покрајински завод за заштиту природе
Седиште	Нови Сад, Радничка 20а
Претежна делатност	Заштита природе и природних добара на територији Аутономне покрајине Војводине
Матични број	08916918
ПИБ	106611566
ЈБК	80822
Надлежни секретаријат	Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине

САДРЖАЈ

УВОД.....	1
1. МИСИЈА, ВИЗИЈА, ЦИЉЕВИ	3
2. ДЕЛАТНОСТ	5
3. ОСНОВНИ ПОДАЦИ	7
4. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА, КАПАЦИТЕТИ И ОПРЕМЉЕНОСТ.....	9
4.1. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА	9
4.2. КАДРОВСКА СТРУКТУРА	10
4.3. ОПРЕМЉЕНОСТ	11
4.4. ЕДУКАЦИЈА И СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ	11
4.4.1. ОБЈАВЉЕНИ РАДОВИ.....	13
4.4.2. МЕЂУНАРОДНИ СКУПОВИ.....	16
4.4.3. НАЦИОНАЛНИ СКУПОВИ.....	17
4.4.4. УЧЕШЋЕ НА РАДИОНИЦАМА	18
5. ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ – ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА.....	21
5.1. НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ.....	21
5.1.1. ЗАШТИЂЕНА ПОДРУЧЈА.....	21
5.1.2. СТРУЧНИ НАДЗОР У ЗАШТИЂЕНИМ ПОДРУЧЈИМА, САРАДЊА СА ИНСПЕКЦИЈСКИМ СЛУЖБАМА И УПРАВЉАЧИМА ЗАШТИЂЕНИХ ПОДРУЧЈА.....	25
5.1.3. ИНВЕНТАРИЗАЦИЈА И ПРАЂЕЊЕ СТАЊА ПРИРОДЕ	30
5.1.4. ЗБРИЊАВАЊЕ УГРОЖЕНИХ СТРОГО ЗАШТИЂЕНИХ И ЗАШТИЂЕНИХ ВРСТА ЖИВОТИЊА	37
5.1.5. ЗАШТИТА СТАНИШТА	38
5.1.6. НАЦИОНАЛНА ЕКОЛОШКА МРЕЖА.....	39
5.1.7. „NATURA 2000“.....	40
5.1.8. ГЕОНАСЛЕЂЕ.....	40
5.1.9. ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	42
5.1.10. УСЛОВИ, МИШЉЕЊА И ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА.....	44
5.1.11. РЕГИСТАР ЗАШТИЂЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА	46
5.1.12. ПРОМОТИВНЕ АКТИВНОСТИ И МАНИФЕСТАЦИЈЕ	47
5.1.13. САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА	60
5.1.14. САРАДЊА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ СТРАНАМА У ЦИЉУ УСКЛАЂИВАЊА АКТИВНОСТИ СА ПОТРЕБАМА ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ	62
5.1.15. РАД НА ИЗРАДИ ОСНОВНИХ ДОКУМЕНАТА ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ.....	63
5.2. МЕЂУНАРОДНИ ПРОЈЕКТИ И САРАДЊА.....	64
5.2.1. УГОВОРЕНИ ПРОЈЕКТИ	64
5.2.2. ПРОЈЕКТИ У ПРИПРЕМИ	66
5.2.3. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА	67
6. ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ.....	69
7. ПРАВНИ ПОСЛОВИ.....	71
Учешће у изради законских и подзаконских аката	72
8. ФИНАНСИЈЕ.....	73

УВОД

Покрајински завод за заштиту природе (у даљем тексту: Завод) је стручна организација која обавља послове заштите природе и природних добара која се у целисти или већим делом своје површине налазе на територији Аутономне покрајине Војводине.

Завод послује као установа, у складу са прописима о јавним службама, а обавља послове заштите природе утврђене Законом о заштити природе („Сл. гласник РС“ број 36/2009, 88/2010, 91/2010 – исп. и 14/2016), Покрајинском скупштинском одлуком о оснивању Покрајинског завода за заштиту природе (Покрајинска скупштинска одлука о оснивању Покрајинског завода за заштиту природе, "Сл. лист АПВ", број 2/2010) и Статутом Покрајинског завода за заштиту природе („Сл. лист АПВ", број 9/2010).

Средњорочни програм заштите природних добара за период 2011–2020. Покрајинског завода за заштиту природе (број 02–133, од 28. 1. 2011) израђен је 2011. године. Сагласност на Средњорочни програм дала је Скупштина Аутономне покрајине Војводине (Одлука о давању сагласности на Средњорочни програм заштите природних добара Покрајинског завода за заштиту природе за период 2011–2020. број 023-2/11 од 5. 4. 2011), као и Влада Републике Србије (Решење о давању сагласности на Средњорочни програм заштите природних добара Покрајинског завода за заштиту природе за период 2011–2020. број 353-5627/2011, од 14.07.2011. „Сл. Гласник РС“, 54/2011).

Полазећи од Средњорочног програма заштите природних добара за период 2011-2020. урађен је Програм заштите природних добара Покрајинског завода за заштиту природе за 2017. годину, који је добио сагласност Покрајинске владе (Решење о давању сагласности, број: 023-75/2016 од 11. 1. 2017; Решење о давању сагласности на измене и допуне Програма, број: 023-72/2017 од 6. 12. 2017). Програм заштите природних добара уједно представља и програм рада Покрајинског завода за заштиту природе.

Брига о природи и природним вредностима на подручју АП Војводине основни је задатак и законска обавеза Покрајинског завода за заштиту природе, стручне покрајинске институције, која прикупља и обрађује податаке о природи и природним вредностима, прати стање и оцењује очуваност природе и степен угрожености објеката геонаслеђа, дивљих врста и њихових станишта, станишних типова, екосистема, еколошки значајних подручја, заштићених подручја, еколошке мреже и предела, еколошких коридора, израђује студије заштите којима се утврђују вредности подручја предложених за заштиту и начин управљања тим подручјима; ради на изради предлога акта о заштити, издаје услове за радове на заштићеним природним добрима, издаје мишљење на план управљања заштићеног подручја; врши стручни надзор на заштићеним природним добрима са предлогом мера, пружа стручну помоћ управљачима заштићених природних добара, органима локалне самоуправе, удружењима грађана, групама грађана и појединцима на заштити природе, предела и природних добара; утврђује услове и мере заштите природе и природних вредности у поступку израде и спровођења просторних и урбанистичких планова, пројектне документације, основа програма и стратегија у свим делатностима које утичу на природу; обавља стручне послова у поступку израде оцене прихватљивости радова и активности у природи, припрема и спровођења пројеката и програма на заштићеном подручју; учествује у процени утицаја на животну средину у поступку реинтродукције и насељавања дивљих врста у слободну природу, учествује у поступку јавног увида ради проглашавања заштићених природних добара; организује и спроводи васпитно-образовне и промотивне активности у заштити природе пројектовањем и организовањем изложбених поставки, организује тематске расправе, семинаре, предавања, издаје публикације, учествује у спровођењу ратификованих међународних уговора о заштити природе; води регистр заштићених природних добара и других података од значаја за заштиту

природе; врши инвентаризацију појединачних елемената геолошке, биолошке и преоне разноврсности са анализама и извештајима о њиховом стању; води базу података у области заштите природе, обавештава јавност о природним вредностима, заштити природе, њеној угрожености, факторима и последицама угрожавања и др. Као члан Међународне уније за заштиту природе (IUCN), сарађује са бројним међународним организацијама.

1. МИСИЈА, ВИЗИЈА, ЦИЉЕВИ

Мисија Завода је да квалитетним стручним радом придонеси очувању и унапређењу природе у АП Војводини, као универзалног циља у области заштите животне средине, за добробит садашњих и будућих генерација. Завод кроз интензиван теренски рад, примену најновијих научних сазнања и сарадњу са свим заинтересовани странама, пружа стручну подршку за планирање и спровођење заштите природе (биодиверзитета). На тај начин осигурава очување и унапређење природе у АП Војводини, односно у Републици Србији.

Визија Завода је да АП Војводина има очувану природу која представља вредност од националног значаја и интереса, а негативни антропогени утицаји сведени су на најмању меру.

Циљеви:

1. повећати површине под заштитом (заштићена подручја и еколошка мрежа) на око 17 % површине АП Војводине;
2. очувати и унапредити природне вредности у постојећим заштићеним подручјима и еколошкој мрежи на 16,2 % површине АП Војводине;
3. одржавати и унапредити националну еколошку мрежу у АП Војводини;
4. радити на успостављању ЕУ еколошке мреже NATURA 2000 у Србији, кроз идентификацију одговарајућих станишта и врста и реализацију мера њихове заштите, на простору панонског биогеографског региона у Србији;
5. унапредити знања и свест јавности о стању природе и променама у природи;
6. развијати примену механизма (начина, активности) и мера за очување врста, станишта и заштићених подручја;
7. осигурати доступност информација о природи у јавности;
8. придонети повећању свести о значају очувања природе;
9. унапређивати област заштите природе путем сарадње на националном и међународном нивоу;
10. придонети квалитетном испуњавању обавеза Србије у складу са ЕУ директивама и међународним споразумима из области заштите природе.

Програм рада Завода за 2017. годину био је заснован је и на утврђеним краткорочним циљевима у области заштите природе:

Краткорочни циљеви који се односе на програм за 2017. годину обухватају:

1. рад на успостављању шест нових заштићених подручја: Слатине средњег Баната, Горња Мостонга, Средња Мостонга, Дунавски ритови и аде од Сусека до Лединаца, Птерокарија у Сремским Карловцима, СП „Стратиграфски профил Филијала - Беочин“;
2. рад на ревизији заштите осам заштићених подручја: ПС „Лесни профил код Старог Сланкамена“; СП Парк – арборетум „Алекса Шантић“; СП „Стари парк у Влајковцу“; СП „Мешовити дрворед платана у Оџацима“; СП „Амерички платан на Сајлову“ и СП „Амерички платан у летњиковцу Епархије бачке у Новом Саду“; ПИО „Вршачке планине“; ЗС „Вршачки мали рит“
3. рад на успостављању Резервата биосфере „Бачко Подунавље“ као дела планираног прекограничног Резервата биосфере „Мура – Драва – Дунав“;

4. наставак рада на успостављању еколошке мреже у АП Војводини као дела националне еколошке мреже у Србији, са посебним освртом на еколошке коридоре и приоритетне типове станишта за заштиту;
5. рад на успостављању ЕУ еколошке мреже NATURA 2000 у Панонском биogeографском региону у Србији, са посебним освртом на сарадњу са носиоцима ИПА пројекта „*Capacity Building to implement 'acquis' standards and conventions in nature protection – establishment of Natura 2000*“;
6. стручни надзор и сарадња са управљачима заштићених природних добара;
7. праћење стања и примена активних мера заштите на очувању строго заштићених врста и станишта приоритетних за заштиту;
8. континуирани развој Информационог система Завода (ИС), на апликативном и нивоу систематизације података;
9. наставак рада на прилагођавању ИС Завода, како би се створили предуслови да се његов део интегрише у национални ИС за потребе израде NATURA 2000 мреже у Србији;
10. разрада услова за размену података са другим субјектима и дефинисање рутине за аутоматско издвајање сета података из база;
11. континуирана примена GIS технологија у графичкој обради података за заштићена подручја и еколошку мрежу;
12. сарадњу са заинтересованим странама у заштити природе;
13. израду услова и мишљења са циљем очувања и унапређења биолошке и геолошке разноврсности и одрживог коришћења природних ресурса;
14. промоција и презентација значаја очувања природе;
15. припрема публикације о заштићеном подручју ПИО „Караш-Нера“;
16. даљи развој web презентације Завода;
17. учешће у изради законских и подзаконских аката;
18. рад на унапређењу изложбене поставке у згради Завода;
19. рад на реализацији међународних пројекта према потписаним уговорима;
20. рад на припреми предлога пројекта и остваривању пројектних партнерстава у оквиру позива за достављање предлога пројекта који су расписани у 2017. години.

2. ДЕЛАТНОСТ

Делатност Завода одређена је одредбама Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, број 36/2009, 88/2010, 91/2010), Покрајинском скупштинском одлуком о оснивању Покрајинског завода за заштиту природе („Сл. лист АПВ“, бр. 2/2010), као и Статутом Завода („Сл. Лист АПВ“, бр.9/2010).

Делатност Завода обухвата стручне послове:

1. прикупљање и обрада података о природи и природним вредностима;
2. праћење стања и оцена очуваности природе и степена угрожености објеката геонаслеђа, дивљих врста и њихових станишта, станишних типова, екосистема, еколошки значајних подручја, заштићених подручја, еколошких коридора, еколошке мреже и предела;
3. израда студија заштите којима се утврђују вредности подручја предложених за заштиту и начин управљања тим подручјима;
4. израду предлога акта о престанку заштите подручја;
5. давање услова за радове на заштићеним природним добрима, издавање мишљења на план управљања заштићеног подручја;
6. издавање услова заштите природе кроз поступак обједињене процедуре;
7. вршење стручног надзора на заштићеним природним добрима са предлогом мера;
8. пружање стручне помоћи управљачима заштићених природних добара, органима локалне самоуправе, удружењима грађана, групама грађана и појединцима на заштити природе, предела и природних добара;
9. утврђивање услова и мера заштите природе и природних вредности у поступку израде и спровођења просторних и урбанистичких планова, пројектне документације, основа (шумских, ловних, риболовних, водопривредних и др.), програма и стратегија у свим делатностима које утичу на природу;
10. обављање стручних послова у поступку израде оцене прихватљивости радова и активности у природи, припремања и спровођења пројеката и програма на заштићеном подручју;
11. предлагање обима и садржаја студија изводљивости и процене утицаја на животну средину у поступку реинтродукције и насељавања дивљих врста у слободну природу;
12. вођење евиденције о начину и обиму коришћења, као и факторима угрожавања заштићених и строго заштићених дивљих врста ради утврђивања и праћења стања њихових популација;
13. учествовање у поступку јавног увида ради проглашавања заштићених природних добара;
14. организовање и спровођење васпитно-образовних и промотивних активности у заштити природе пројектовањем и организовањем изложбених поставки, организовањем тематских расправа, семинара, предавања - издавање публикација и других сталних и повремених гласила и сл.;
15. учешће у спровођењу ратификованих међународних уговора о заштити природе;
16. вођење регистра заштићених природних добара и других података од значаја за заштиту природе;

17. инвентаризација појединачних елемената геолошке, биолошке и предеоне разноврсности са статистичким анализама и извештајима о њиховом стању;
18. вођење базе података у области заштите природе као дела јединственог информационог система Агенције за заштиту животне средине;
19. обавештавање јавности о природним вредностима, заштити природе, њеној угрожености, факторима и последицама угрожавања;
20. обављање и других послова утврђених законом.

3. ОСНОВНИ ПОДАЦИ

Назив институције	Покрајински завод за заштиту природе
Година и акт оснивања	16. 02. 2010., Покрајинска скупштинска одлука о оснивању Покрајинског завода за заштиту природе („Сл. лист АПВ“, бр. 2/2010)
Почетак рада	01. 04. 2010.
Седиште	Радничка 20а, Нови Сад
Површина канцеларијског простора по запосленом	14,33 m ²
Управни одбор (13. 06. 2017)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Милена Недељков, дипл. економиста – Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Нови Сад - председник; 2. Мирослав Гаврић, V степен стручне спреме – Управа за заједничке послове покрајинских органа, Футог – члан; 3. Крум Васев, Војна Академија копнене војске, пензионер, Рума – члан; 4. Дарко Тимотић, дипл.инж.геологије за палеонтологију, Нови Сад – Покрајински завод за заштиту природе - члан; 5. Илија Миљковић, инж. заштите животне средине, Нови Сад, Покрајински завод за заштиту природе - члан.
Надзорни одбор (30. 05. 2014)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Золтан Селеши, виша техничка школа, Каћ - председник; 2. Миодраг Шеровић, мастер инжењер шумарства, Апатин – члан; 3. Ненад Михајловић, дипл. просторни планер , специјалиста за урбану основу, Нови Сад – Покрајински завод за заштиту природе - члан;
Директор	Др сц. Биљана Пањковић (6. 10. 2014.)
Број запослених и попуњеност планираних капацитета	48 (1 именовано лице, 42 на неодређено - 2 радни однос у мировању, 5 на одређено – 2 замена, 3 приправника). Укупно је попуњено 95% капацитета предвиђених Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у ПЗЗП (од 18.07.2016.)
Стручна спрема	доктор наука (12,24%), магистар наука/мастер (22,41%), ВСС (38,78%), ВС (6,12%), ССС (16,33%), НКВ (4,12%)
Струке	биолози/еколози (36,73%), геолози (2,04%), географи/туризмолози (4,08 %), шумари (4,08%), агрономи/инж. пољопривреде (4,08%), инжењери заштите животне средине (4,08%), струковни инж. машинства, инж. заштите животне средине (2,04%), просторни планери (2,04%), информатичари (2,04%), економисти ВСС (6,12%), правници (6,12%), пословни секретар (2,04%), референти (18,37%), конобар (2,04%), чистачице (4,08%)
Просечна старост	41,55 године
Полна структура	Жене (51,11%): Мушкарци (48,89%)

4. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА, КАПАЦИТЕТИ И ОПРЕМЉЕНОСТ

4.1. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА

Полазећи од Правилника о систематизацији и организацији радних места у Покрајинском заводу за заштиту природе (број: 01-1704, од 18. 07. 2016.) утврђена је следећа организациона шема:

Завод, према напред цитираном Правилнику има 44 систематизованих радних места, од којих је за радно место хигијеничара предвиђено 2 извршилаца, тако да би сва радна места требало да попуњава 44 извршилаца и директор као именовано лице.

У 2017. години у Заводу се у радном односу налазило 48 запослених, од којих: 1 именовано лице, 42 запослених на неодређено радно време, од којих је за 2 запослена радни однос у мировању, 6 са радним односом на одређено радно време, од којих је 1 именовано лице, 2 замене и 3 приправника запослена преко Националне службе за запошљавање.

На привремено повременим и повременим пословима ангажована су 3 лица. Једно лице ангажовано је на изради и ажурирању граница подручја значајних за израде и ревизије студија заштите и изради графичких и картографских прилога за потребе издавања решења о условима заштите природе, а друго лице ради на пружању помоћи приликом збрињавања повређених строго заштићених и заштићених дивљих врста, а треће лице је ангажовано на активностима везаним за УНЕСЦО Резерват биосфере „Бачко Подунавље“ и формирању управљачког тела – форуму заинтересованих страна.

4.2. КАДРОВСКА СТРУКТУРА

Табела 1. Бројно стање и попуњеност људских капацитета у Покрајинском заводу за заштиту природе (стање на дан 30. 12. 2017).

	Број запослених на неодређено време	Број запослених на одређено време (именовано лице, замена)	Број запослених чији је радни однос у мировању (на неодређено време)	Број ангажованих на привременим и повременим пословима	Број извршилаца предвиђен Правилником о систематизацији	Попуњеност радних места %
Директор		1			1	100
Сектор за заштиту природе	28				29	96,55
Одељење за заштиту подручја	7	2*	1		8	87,5
Одељење за заштиту станишта и врста	8	1		1	8	100
Одељење за заштиту животне средине	6			1	6	100
Одељење за промоцију, едукацију и односе са јавношћу	2				2	100
Одсек за природњачку збирку	4				4	100
Сектор за правне, финансијске и опште послове	14				15	93,33
■ Група за правне послове	4	1	1		4	100
■ Одсек за финансијско-рачуноводствене послове	4				4	100
■ Одсек за опште послове и информациони систем	5	1		1	6	100
УКУПНО	42	6	2	3	44	95,45

* у наведени број запослених на одређено време укључене су две приправнице по основу заштите материнства сходно Закону о раду до повратка са породилског одсуства и одсуства ради неге детета.

4.3. ОПРЕМЉЕНОСТ

Завод је од августа 1994. године смештен у наменски направљеном објекту у Новом Саду, у улици Радничка 20а. Укупна квадратура простора зграде је 2.850 m², што са двориштем у којем се налази арборетум, износи 3.850 m². Објекат се састоји из три нивоа, од чега се у сутерену налазе депои, радионице и лабораторије, у приземљу је природњачка поставка на 850 m² и амфитеатар (109 места), а канцеларије су на спрату.

За потребе обављања основних делатности, до 2017. године, Завод имао на располагању пет теренских возила (Mitsubishi Рајеро, 2 Даџије Daster, 2 Ладе Ниве), просечне старости 7 година и ауто приколицу Kandli KT23. Возни парк је у току 2017. године обновљен са купљеним возилом Лада Нива. Најстарије теренско возило Лада Нива није у возном стању. Возило Opel Combo добијено је на коришћење, на основу уговора са Министарством пољопривреде и заштите животне средине, а за потребе збрињавања животиња, као донација ЕУ.

Део процеса рада у Заводу је аутоматизован кроз информациони систем. У раду се користе 46 радних станица, две серверске машине и један рачунар конфигуриран за потребе бекапа радних материјала основне делатности Завода са радних станица. Архитектура система је клијент-сервер а повезаност реализована звездастом локалном рачунарском мрежом. Са 23 штампача (2 колор), плотером и копијер апаратом је обезбеђена штампа докумената, студија, карата, постера и др. Плотер је старости преко 10 година. Обезбеђени су лиценцирани програми за рад. У току 2017. године, од рачунарске опреме обновљена је 1 радна станица. Изамортизовано је преко 50% рачунарске опреме - пре свега радне станице, УПС уређаји и један сервер. За потребе теренског рада Завод је опремљен фотоапаратима (14, од којих су 6 изамортизовани али у употреби) и ГПС уређајима - набављени део буџетским део из пројектних средстава. За промотивне активности Завод опремљен са 4 пројектора од којих су 2 изамортизована али у употреби. У току 2017. године набављена су 2 објектива за фотоапарате и 20 штафелаја за потребе изложбених поставки. Купљена су 4 стола за потребе промотивних и едукативних активности у изложбеном простору, рађена је поправка паркета у канцеларијама, као и замена паркета у једној канцеларији. Замењена су дрвена врата са PVC вратима у депоима, окречено је цело приземље где се налазе лабораторије и депои. Направљена је бициклана у дворишту Завода.

Сталну интернет везу Завод остварује преко оптичког привода. У оквиру сарадње са ТЕЛЕКОМ СРБИЈА А.Д. постављена је телекомуникациона опрема у простору природњачке изложбе за пружање услуге бежичног приступа интернету посетиоцима – вез накнаде тј. финансијских издатака Завода.

4.4. ЕДУКАЦИЈА И СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

Током 2017. године стручни сарадници Завода учествовали су на више различитих едукативних програма и стручних усавршавања.

- 30. јануар-1. фебруар; Подгорица, Црна Гора, Семинар међународног карактера, под организацијом : SWOS (Satellite based wetland observatory), University of Malaga & University Tour de Valat. Тема семинара је тестирање и примена новог софтвера (Geoclassify), који омогућује сложено анализирање сателитских снимака, обраду и класификовање обрађених слика у циљу прикупљања података из области даљинске детекције.
- 22-23. август; Ниш; План заједничких и јавних објеката са проценом утицаја на животну средину. Обука о утицајима комасације на животну средину је одржана у оквиру пројекта “Рурални развој: ефикасно управљање земљиштем”. Пројекат воде GIZ и Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде.
- 30. август; НП „Фрушка гора“, Ловиште Ворово; предавање на тему “Европски бизон у будућности” дана. Предавање је одржала Prof. Dr Wanda Olech – Piasecka, која је светски

признати стручњак за европског бизона. Она је декан Факултета за сточарство, Универзитета природних наука у Варшави (*Faculty of Animal Science, The Warsaw University of Life Sciences*), затим координатор Европског центра за заштиту бизона (*European Bison Conservation Center*;) и председница специјалистичке групе за европског бизона под окриљем Међународне Уније за заштиту природе (*European Bison Specialist Group SSC/IUCN*). Др Olech – Piasecka је такође информисала шта је у протеклој деценији урађено у Европи на заштити и очувању ове животињске врсте, а посебно какав је значај укључења наше земље (НП „Фрушка Гора“) у међународни пројекат за насељавање-одржање европског бизона. Предавање је организовано као припрема за реализацију пројекта насељавања европског бизона (*Bison bonasus*) на територију Фрушке Горе. Основни циљ овог пројекта је формирање вијабилне популације бизона, њено одржавање у границама капацитета средине и валоризација ове врсте пре свега као еколошког ресурса. Током 2018. године, планира се набавка, односно увоз из Пољске укупно 5 грла: 3 женке и 2 мужјака.

- 15 - 18. октобар; У организацији IPBES (*Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services*) у Сарајеву, Босна и Херцеговина одржан је скуп у вези израде платформе за биодиверзитет и екосистемске услуге од стране стручних и научних институција као помоћ доносиоцима одлука на основу стручних и научних података, мишљења или радова. На скупу су учешће узели представници научних и стручних институција, као и НВО који се баве научним радом из области биодиверзитета из земаља које припадају источној Европи и централној Азији (интерна подела у оквиру IPBES, односно државе бивше Југославије, Албанија, Мађарска, Румунија, Молдавија, Грузија и др). Република Србија се у IPBES појављује као посматрач, будући да није била на састанку у Панами 2012. године где су сви присутни аутоматски постали чланови. Испред Србије на радионици су били представници Покрајинског завода за заштиту природе др Биљана Пањковић, представник Биолошког факултета Универзитета у Београду и представник Друштва за заштиту и проучавање птица Србије.
- 5 - 10. новембар; У организацији GIZ (*The Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit*), REC Caucasus, Succow Stiftung and KFW – Bank aus Verantwortung у граду Борџомију у Грузији (Borjomi, Georgia), одржана је Међународна радионица – УНЕСКО Човек и Биосфера Концепт – Међусекторски приступ управљања природним ресурсима – Може ли се применити на јужном Кавказу, место Борџоми (Грузија). На скупу су учешће узели представници научних и стручних институција, управљачи заштићених подручја, НВО из Грузије, Јеменије и Азербејџана, као и представници резервата биосфере из Немачке, Чешке, Хрватске, Србије, Француске и Казахстана. Учесницима су представљено 6 резервата биосфере из Европе, укључујући Резерват биосфере „Бачко Подунавље“ и Резерват биосфере „Голија –Студеница“, где су се упознали са искуствима на изради номинације и успостављању управљања, као и укључивања заинтересованих страна у акривности. Испред Србије на радионици су били представници Покрајинског завода за заштиту природе (др Биљана Пањковић) и Завода за заштиту природе Србије (Биљана Крскески).
- 29-30. новембар; Учесће у програму обуке одржаном у Црној Гори на тему „Основни аспекти економског вредновања екосистемских услуга и ефективне комуникације“, коју је организовало Немачко друштво за међународну сарадњу („GIZ“) преко Отвореног регионалног фонда за Југоисточну Европу – програм Биодиверзитет („ORF BD“). Учесници су упознати са методологијом и процесом вредновања добара и услуга које користимо из природе. Препознавањем свих екосистемских добара и услуга једног подручја, као средства за планирање коришћења и управљања, повећава се добробит друштва одређеног простора.
- 04. децембар; Београд; округли сто „Примена опште уредбе ЕУ о заштити података (*General Data Protection Regulation - GDPR*)“ у организацији Друштва за информатику Србије, Привредне коморе Србије и Удружења за електронске комуникације и информационо друштво.

- 5. децембар; Београд; ESET кориснички скуп: Безбедносне претње – *T(h)reats and Sweets!* У организацији генералног дистрибутера ESET софтверских решења.
- 27. децембар; Нови Сад; Предавање на тему „Активности Покрајинског завода за заштиту природе“, одржано је студентима биологије
- 27. децембар; Нови Сад; Предавање на тему „Угрожене врсте птица“, одржано је студентима биологије и екологије

4.4.1. ОБЈАВЉЕНИ РАДОВИ

Стручни сарадници Завода су самостално и у коауторству објавили укупно **42** научних и стручних рада. Подвучена су имена запослених сарадника Завода, на списку објављених радова који следи:

Galić Z., Kiš A., Ponjarac R., Novčić Z., Vasić S. (2017): Edaphic and production characteristics of black locust stands in Management unit „Muzljanski rit“. Agrosym 2017. Book of abstracts p. 1350. Jahorina, 4-8. October 2017, Bosnia and Hercegowina. ISBN 978-99976-632-9-0

Galić Z., Kiš A., Ponjarac R., Novčić Z. (2017): Forest soil mapping. 2nd International and 14th National Congress of Soil Science Society of Serbia „Solutions and projections for sustainable soil management“. Book of abstracts. p112. 22-25th september 2017. Novi Sad, Serbia / ISBN 978-86-7520-410-7

Галић З., Поњарац Р., Киш, А., Новчић З. (2017): Типови земљишта у ГЈ „Брањевина“ на подручју Бачке. Шумарство 1-2. Удружење шумарских инжењера и техничара, Београд, 93-99.

Галић, З., Новчић З., Поњарац, Р., Киш, А., Васић, С.(2017): Типови шума у ГЈ Мужљански рит. Топола 199/200. Институт за низијско шумарство и животну средину, 35-43.

Delić, J., Cvijanović, D., Prentović, R. (2017): Uticaj lovnog turizma na zaštićena područja, Monografija, Fakultet za hotelijerstvo i turizam u Vrnjačkoj Banji, Univerzitet u Kragujevcu, ISBN 978-86-89949-25-4, p 209

Panjковић, B. & Puzović, S. (2017): Biodiversity in Serbia. Book chapter 14,. In Pullaiah: Global biodiversity, Volume 2: Selected countries in Europe. AAP, CBC press (in press).

Perić, R., Panjковић, B., Stojić, V., Rilak, S. (2017): *Hierochloë repens* (Host) Simonk. (Gramineae) in Serbia. Botanica Serbica 41(1): 71-77.

Perić, R., Rilak, S. (2017): *Eclipta prostrata* (L.) L. (Compositae), an adventive species new to the flora of Serbia. Botanica Serbica 41(1): 89-93.

Tigges, U., Mayer, M. & Tucakov, M. (2017): The International Swift Seminars Szczecin 2016 - Summaries of the presentations. <http://www.commonswift.org/6555Tigges-Mayer&Tucakov.html>

Tucakov, M. & Hám, I. (2017): Effects of human-caused mortality of White-tailed Eagle (*Haliaeetus albicilla*) to its reproduction success in Vojvodina Province (Serbia). pp. 116-118. The Collection of Abstracts and Short Notes of the Seeagle 2017 Conference, 5-7 October 2017, Roosta, Estonia. Eagle Club, Tallinn.

Ham, I. & Tucakov, M. (2017): Adoption and development of conservation measures of White-tailed Eagle (*Haliaeetus albicilla*) nesting sites in Serbia. pp. 43-47. The Collection of Abstracts and Short Notes of the Seeagle 2017 Conference, 5-7 October 2017, Roosta, Estonia. Eagle Club, Tallinn.

Marić, S., Stanković, D., Wanzenböck, J., Šanda, R., Erős, T., Takács, P., Specziár, A., Sekulić, N., Bănăduc, D., Čaleta, M., Trombitsky, I., Galambos, L., Sipos, S., Snoj, A. (2017): Phylogeography and population genetics of the European mudminnow (*Umbra krameri*) with a time-calibrated phylogeny for the family Umbridae, Hydrobiologia, Volume 792, Issue 1, pp 151–168;

- Marić, S., Stanković, D., Wanzenböck, J., Šanda, R., Erős, T., Takács, P., Specziár, A., Sekulić, N., Bănăduc, D., Čaleta, M., Trombitsky, I., Galambos, L., Sipos, S., Snoj, A. (2017): Phylogeography and population genetics of the European mudminnow (*Umbra krameri*) with a time-calibrated phylogeny for the family Umbridae, Book of Abstracts - 6th Aquatic Biodiversity International Conference, 2017 – Sibiu/Transylvania/Romania/European Union
- Марић, С., Станковић, Д., Секулић, Н., Шанда, Р., Галамбос, Л., Ћалета, М., Сној, А. (2017): Генетичка структура популација црнке (Умбра крамери) из система Саве и дела тока Дунава кроз Србију, Симић, С. (Уред.): Научно-стручни скуп о биодиверзитету и другим вредностима резервата „Засавица 2017“ са међународним учешћем). Покрет горана Сремска Митровица. пп. 11-21
- Galamboš, L. (2017): Modelovanje plavljenja u postupku revitalizacije područja Zaštićenog staništa „Bara Trskovača“-poster, „GIS dan Srbija 2017 - GIS DAY Serbia 2017“, 15.11.2017.
- N. Stojnić, M. Tucakov, S. Puzović, Pavkov, G., Hornjik, L., Nikolić, O., Pavlović, Z., Ružić, M., Rajković, D. (2016): Akcije protiv lova i hvatanja strogo zaštićenih vrsta ptica u Vojvodini, Republika Srbija u periodu 2012-2016: rezultati sinergije državnog i civilnog sektora", 5. Ornitofestival, Čapljina, Bosna i Hercegovina.
- Стојнић, Н. (2017): Предео изузетних одлика „Караш-Нера“ – Спој очувања природе и традиционалног сточарства. Пољопривредников пољопривредни календар 2017, Дневник-пољопривредник АД, Нови Сад, 408-411.
- Стојнић, Н. (2017): Предео изузетних одлика „Караш-Нера“. Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине и Покрајински завод за заштиту природе. Фото-монографија. Нови Сад.
- Пањковић, Б. (2017): Стање природе у Аутономној покрајини Војводини (2010-2014). Пољопривредников пољопривредни календар 2017, Дневник-пољопривредник АД, Нови Сад, 390-392.
- Киш, А. (2017): Подручје Босутске шуме – Дом ретких и заштићених врста. Пољопривредников пољопривредни календар 2017, Дневник-пољопривредник АД, Нови Сад, 396-398.
- Puzović, S., Tucakov, M, i Stojnić, N. (2016): Aktivno upravljanje zaštićenim i IBA područjima u Vojvodini, Republika Srbija, sa posebnim osvrtom na pozitivne efekte na ornitofaunu.V Ornitološki festival, zbornik radova, Čapljina, 84-89.
- Puzović, S., Radišić, D., Ružić M., Rajković, D., Radaković, M., Pantović, U., Janković, M., Stojnić, N., Šćiban, M., Tucakov, M., Gergelj, J., Sekulić, G., Agošton, A. i Raković, M. (2015): Ptice Srbije: Procena veličina populacija i trendova gnezdarica 2008–2013. Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije i Prirodno-matematički fakultet, Departman za biologiju i ekologiju, Univerzitet u Novom Sadu, Novi Sad, 160 pp.
- Милорадов, Д., Павковић, В., Пузовић, С. и Рашајски, Ј. (2016): Орнитолошки речник - имена птица. Матица српска, Лексикографска издања- књига 4, Терминолошки речници - књига 1, Нови Сад, 484 пп.
- Puzovic, S. (2017): Ražnjevi i kašičari ponovo lete Obedskom barom. Detlić, Novi Sad, 13: 6-9.
- Puzović, S. (2017): Zimski census ptica na Drini 2012-2017. Naučno-stručni skup o biodiverzitetu i drugim vrednostima rezervata Zasavica sa međunarodnim učešćem „Zasavica 2017“, Pokret gorana Sremska Mitrovica, zbornik radova, Sremska Mitrovica, 158-167.
- Stojnić, N. (2015/2016): Dva nalaza surog orla *Aquila chrysaetos* u Vojvodini u periodu 2010-2015. Ciconia, 24/25 Pp. 44.
- Публиковано је 16 радова у зборнику радова издатом од стране Покрајинског завода за заштиту природе, који су презентовани на 2. Симпозијуму о заштити природе са међународним учешћем „Заштита природе – искуства и перспективе“:

- Белиј, С., Тимотић, Д. (2016): Геодиверзитет и заштита геонаслеђа у Србији – стање и перспектива. 2. Симпозијум о заштити природе са међународним учешћем „Заштита природе – искуства и перспективе“, Зборник радова, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, 1-14
- Виг, Л., Драгаш, К. (2016): Стање и могућности унапређења чуварске службе у заштићеним подручјима у Војводини. 2. Симпозијум о заштити природе са међународним учешћем „Заштита природе – искуства и перспективе“, Зборник радова, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, 297-308
- Делић, Ј., Крзманић И. (2016): Лов у Рамсарским подручјима – „Лабудово окно“ (СРП „Делиблатска пешчара“). 2. Симпозијум о заштити природе са међународним учешћем „Заштита природе – искуства и перспективе“, Зборник радова, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, 243-252
- Драгаш, К., Киш, А., Карталовић, В. (2016): Станишта и коридори за водоземце у парку природе „Босутске шуме“. 2. Симпозијум о заштити природе са међународним учешћем „Заштита природе – искуства и перспективе“, Зборник радова, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, 163-172
- Кицошев, В. (2016): Екосистемске услуге у функцији одрживог коришћења подручја националне еколошке мреже. 2. Симпозијум о заштити природе са међународним учешћем „Заштита природе – искуства и перспективе“, Зборник радова, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, 81-94
- Киш, А., Пањковић, Б., Галић, З., Стојшић, В., Плавшић, Д., Вујасиновић, А., Поњарац, Р. (2016): Станишне предиспозиције и планска ревитализација налазишта кукурјака (*Eranthis hyemalis salisb.*) на простору СРП „Багремара“. 2. Симпозијум о заштити природе са међународним учешћем „Заштита природе – искуства и перспективе“, Зборник радова, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, 383-392
- Киш, А., Стојшић, В., Динић, А. (2016): Стање букових шума у резервату "Папратски до" (Национални парк "Фрушка гора", Србија) током 60 година заштите. 2. Симпозијум о заштити природе са међународним учешћем „Заштита природе – искуства и перспективе“, Зборник радова, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, 373-382
- Крнчевић, Г., Борчић, С. (2016): Заштита природе кроз национално законодавство Србије и процес усклађивања са правом Европске Уније. 2. Симпозијум о заштити природе са међународним учешћем „Заштита природе – искуства и перспективе“, Зборник радова, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, 357-362
- Мијић Ољачић, И., Галамбош, Л., Ћуић, М. (2016): Први кораци у ревитализацији Заштићеног станишта "Бара Трсковача". 2. Симпозијум о заштити природе са међународним учешћем „Заштита природе – искуства и перспективе“, Зборник радова, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, 393-406
- Мишковић, М., Гајер, Ј., Предојевић, Ј., Виг, Л. (2016): Ревитализација Парка природе "Јегричка". 2. Симпозијум о заштити природе са међународним учешћем „Заштита природе – искуства и перспективе“, Зборник радова, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, 347-356
- Новаковић, С. (2016): Финансирање заштите природе у Војводини. 2. Симпозијум о заштити природе са међународним учешћем „Заштита природе – искуства и перспективе“, Зборник радова, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, 423-431
- Пузовић, С. (2016): Стратешки, развојни и плански аспекти заштите природе. 2. Симпозијум о заштити природе са међународним учешћем „Заштита природе – искуства и перспективе“, Зборник радова, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, 27-36
- Пузовић, С., Стојановић, Т., Ћуић, М. (2016): Динамика фауне птица Баре Трсковаче у односу на мере заштите станишта и унапређење водног режима. 2. Симпозијум о заштити природе са

међународним учешћем „Заштита природе – искуства и перспективе“, Зборник радова, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, 321-334

Рилак, С., Перић, Р. (2016): Распрострањење Natura 2000 врста у Србији: *Pulsatilla vulgaris* (mill.) subsp. *grandis* (Wender.) Zämelis. 2. Симпозијум о заштити природе са међународним учешћем „Заштита природе – искуства и перспективе“, Зборник радова, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, 221-232

Тимотић, Д., Николић, М. (2016): Сарматски карбонати брда Караула – објекат геонаслеђа Србије. 2. Симпозијум о заштити природе са међународним учешћем „Заштита природе – искуства и перспективе“, Зборник радова, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, 71-80

Пањковић, Б., Стојнић, Н., Пузовић, С., Амићић, Л. (2016): Изазови у управљању заштићеним подручјима у Србији. 2. Симпозијум о заштити природе са међународним учешћем: „Заштита природе - искуства и перспективе“, књига резимеа, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, 36-37.

4.4.2. МЕЂУНАРОДНИ СКУПОВИ

Представници Завода су учествовали на више међународних скупова у земљи и иностранству.

- 18. јануар; Представник Завода Ален Киш учествовао је у радионици на тему „Припреме за 2. Националну инвентуру шума“, у Министарству заштите животне средине. Предложен је избор индикатора биолошке разноврсности као део националног премера (инвентуре) шума у Србији.
- 6-10. фебруар; НП „Фрушка гора“, представници Завода су учествовали на интерактивној обуци „Regional Training on Principles of Ecosystem Services Assessment for Policy Impacts“, који је организован од стране IUCN Regional Office for Eastern Europe and Central Asia (IUCN ECARO) и GIZ-Open Regional Funds for the South East-Europe - Biodiversity (ORF BD). Циљ обуке је јачање капацитета државних службеника, техничара, истраживача и представника цивилног друштва и пружање специфичних знања о методама интегрисања услуга екосистема у политику, планирање и праксу.
- 8-10. март; Међународни скуп на тему заштите велике дропље (*Otis tarda*) у Средњој Европи. Илмиц, Аустрија. Презентација „Велика дропља у Србији“ иучешће у дискусији (мр Никола Стојнић и др Слободан Пузовић).
- 22. март; НП „Фрушка гора“, Институт „Јарослав Черни“ и Винарија Ковачевић“. Учешће на панелу о животној средини. Слободан Пузовић имао презентацију о Рамсарском и IBA подручју „Лабудово окно“, разговор са присутнима, домаћи учесници, птрдставници UNDP.
- 21-24. април; Представници Завода су учествовали на Форуму „BalkaNatureNet“ (BNN), који је одржан у Тирани, Албанија. Форум је представљао резултат радионице „BalkaNatureNet“ одржане у периоду 26-29.09.2016. године у Гут Сигену у Немачкој, на ком је учествовао сарадник Завода, а у склопу које су припремљене основе за оснивање мреже стручњака под називом „BalkaNatureNet“. Током трајања Форума, званично је покренута прекогранична мрежа под истим именом.
- 27-28. март; Представник Завода учествовао на скупу у Европском парламенту, као члан групе Савске мреже заштићених подручја и Euronatur фондације из Немачке. Презентација о значају плавних подручја у Посавини за одбрану од поплава и унапређење биодиверзитета – др Слободан Пузовић.
- 24-26. април; Скуп на тему Регионалне мреже за управљање подацима и извештавање из области биодиверзитета. Бања Лука, Република Српска, БиХ.

- 15-16. октобар: Презентација: „Покрајински завод за заштиту природе, резултати и изазови у периоду 2010-2017“ Манифестација обележавања 25 година Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске. Бања Лука, Република Српска, БиХ.
- 16-19. октобар; Презентација: „Очување травних станишта северног Баната и Пештерског поља“ Међународни скуп о заштити птица и травних станишта у организацији удружења „Наше птице“ и „Еуронатур“. Томиславград, БиХ.
- 2-4. новембар; Представници Завода учествовали су на XI Конференцији Конзервационе Биологије, организоване од стране Удружења биолога Мађарске (Magyar Biológiai Társaság), која је одржана у Егери. Изложена је тема: A délvidéki földikutya (*Nannospalax (leucodon) montanosyrmienensis*) terjedése Szerbiában a Kőrös-ér menti regenerálódó élőhelyeken („Ширење слепог кучета (*N. (leucodon) montanosyrmienensis*) на ревитализованим стаништима уз Киреш“. Такође, представници Завода су били коаутори постера „Ревитализација станишта шафрањике (*Bulbocodium versicolor*) у Србији“ који је био приказан у оквиру постер-секције.
- 23-24. новембар; Више представника Завода имало учешће на Научно-стручном скупу о биодиверзитету и другим вредностима резервата Засавица „Засавица 2017.“ са међународним учешћем, Сремска Митровица.
- 27-29. новембар; Учешће на међународном скупу о истраживању и заштити ражња-црног ибиса (*Plegadis falcinellus*) у Шпанији, у организацији Билошког института из Севиље „Estacion de Donana“ и Француске фондације „Tour de Valat“. Др Слободан Пузовић изложио презентацију о стању популације, угрожености и мерама заштите црног ибиса у Србији и другим земљама централног Балкана.
- 28. новембар; Представник Завода Марко Туцаков учествовао је у раду 14. саветовања о заштити биља које је одржно на Златибору. Другог дана саветовања, представник Завода одржао је предавање по позиву на тему „Страдање строго заштићених врста птица на подручју Војводине тровањем пестицидима: анализа досадашњих искустава и могућа решења“.

4.4.3. НАЦИОНАЛНИ СКУПОВИ

Представници Завода учествовали су на неколико скупова у земљи од националног значаја.

- 21. фебруар; Учешће сарадника Завода (мр Никола Стојнић и др Слободан Пузовић) у синхроним бројању птица грабљивица и велике дропље на подручју Мокрина, Врбице и Банатског Аранђелова, након чега су одржане презентације резултата, у организацији Удружења за заштиту велике дропље из Мокрина.
- 11. септембар; Завод је имао представника на корисничкој конференцији „GDİ Solution Days 2017“ одржаној дана године у организацији регионалног дистрибутера ЕСРИ производа који омогућава размену искустава, проширење професионалног знања и визије у области ГИС-а.
- 20. септембар; Представник Завод учествовао је на скупу посвећеном заштићеном простору тврђаве Купиник, унутар СРП „Обедска бара“, у организацији Општине Пећинци и удружења грађана. Др Слободан Пузовић узео учешћа у дискусији.
- 10. октобар; Учешће представника Завода на корисничкој конференцији „Veeam ON Tour Serbia“ одржаној у организацији регионалног дистрибутера Veeam производа који омогућава размену искустава, проширење професионалног знања и визије у области чувања и управљања копијама података.
- 6. новембар; Представник Завода, члан радне групе на пројекту JOINTISZA, присуствовао је „Првој националној радионици за значајне актере на сливу реке Тисе у Републици Србији“ у

Новом Саду, у просторијама ЈВП „Воде Војводине, једним од партнера на пројекту. Главни циљ JOINTISZA пројекта је интегрални приступ изради планова управљања водама и превенције ризика од поплава за следећи плански период у складу са ЕУ легислативом.

4.4.4. УЧЕШЋЕ НА РАДИОНИЦАМА

Представници Завода учествовали су на већем броју радионица које су се тичале области заштите природе и животне средине.

- 18. јануар; Представник Завода учествовао је на радионици на тему „Припреме за 2. Националну инвентуру шума“, одржаној у Министарству заштите животне средине. Предложен је избор индикатора биолошке разноврсности као део националног премера (инвентуре) шума у Србији.
- 24-26. јануар; Хрватска, Загреб; одржана је радионица под називом „Заштићена подручја за природу и људе - *Protected Areas for Nature and People, PA4NP*“, Асоцијација паркови Динарида и организације WWF Adria, заједно раде на бољем повезивању заштићених подручја и локалних заједница. Пројекат се спроводи од октобра 2015. и траје до октобра 2019 године.
- 4. март; Представници Завода учествовали су на радионици организованог од стране Друштва за заштиту и проучавање птица Србије (ДЗППС) у оквиру Пројекта *“Improving protection of the IBA Labudovo Okno”*, са темом *„Water management and hydrology – Хидрологија и водни менаџмент Лабудовог окна“*.
- 15. март; Медија центар, Независно друштво новинара Војводине, Нови Сад. Учешће на панел радионици: Шта представља поглавље 27 и зашто је важно? (презентација и дискусија).
- 22. фебруар, 2. и 9. март; Учешће на тродневној радионици из области ревизија и контрола ИКТ система.
- 31. март; Стручни сарадник Завода учествовао је на радионици „Рибарство и заштита рибљег фонда Лабудовог окна“, која је одржана у склопу пројекта „Унапређење заштите ИВА Лабудово окно“, који води ДЗППС.
- 6. април; Стручни сарадник Завода је учествовао на радионици „Fish Migration Workshop“, која је одржана у организацији Института за мултидисциплинарна истраживања у Београду.
- 17. мај - октобар 2017; Обављане су стручне консултације-радионице поводом снимања ТВ емисије од стране NTV Japan под називом TV show entitled *“ITTEQ Let's challenge the World”* о цветању Тисе, тј. животу тиског цвета (*Palingenia longicauda*). Полусатна емисија је снимана у непосредној околини Новог Бечеја и Кањиже, где је сваке године „цветање“ најизраженије.
- 13. јул; Београд, Радионица на тему: Оцена документа за Пројекат „Допринос одрживог газдовања шумама, ниској емисији и прилагодљивом развоју“, у организацији Министарства пољопривреде и заштите животне средине – Управа за шуме.
- 17-21. јул; Кобленц (Немачка) одржана је Летња школа-радионица „Пластика у мору и копненим водама“ (*Summer School „Plastics in Marine and Freshwater Environments”*). Организатори Летње школе су *German Federal Institute of Hydrology (BfG)*, *International Centre on Water Resources and Global Change (ICWRGC)* и *DANUBIUS-RI (The Danube International Centre for Advanced Studies for River-Delta-Sea Systems Research Infrastructure)*. Представник Завода била је Тања Бошњак.
- 12. септембар; Радионица о извештавању са IPA пројеката везаном за животну средину, која је одржана у Београду.

- 2-3. октобар; Врдничка Кула, одржана је радионица под покровитељством УНЕСКО и Министарства културе и информисања са темом управљања ризицима од катастрофа у области заштите културног наслеђа (*Disaster Risk Management in the Field of Cultural Heritage*). Представник Завода јсмина Предојевић.
- 19. октобар; Стручни сарадници Завода учествовали су на радионици „*Balkan Green Belt Workshop*“, која је одржана у склопу пројекта “*Protecting Biodiversity in the Balkans - Strengthening cooperation along the Balkan Green Belt*” који води IUCN ECARO.
- 18. новембар; У организацији Гордане Грбић (арахнолога), у Заводу одржан је Дан паукова, прва манифестација која промовише биодиверзитет Србије кроз мање популарне групе организама, као што су паукови. Организована су предавања за одрасле, дечије радионице и постављене су изложбе фотографија, ликовних радова и мозаика.
- 27. новембар – Семинар у организацији Форум медиа д.о.о. Београд, под називом „Успешно управљање тешким, проблематичним и конфликтним запосленима“. Семинар похађала др Б. Пањковић, директор Завода.
- 4-8. децембар: Завод је презентацијом о Босутским шумама као потенцијалној шумској ретензији и заштићеном подручју, учествовао на радионици „Природна решења за превенцију поплава у Југоисточној Европи“, коју је организовало Немачко федерално министарство за заштиту природе (BfN). Радионица је одржана уз подршку Међународне организације за заштиту природе (IUCN), у амфитеатру Међународне академије за заштиту природе на острву Вилм у Немачкој.
- 12–17. децембар; Радионица 30. Копаоничка школа природног права под називом “Праведно право и стварност”.

5. ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ – ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Програмска активност заштите природе и природних добара на територији АП Војводине, представља најважнију област деловања Завода. У односу на послове планиране и реализоване у 2017. идентификовани су одговарајући циљеви и индикатори. Међу циљевима се издвајају: 1) Заштита подручја, станишта, врста и животне средине; 2) Едукација, промоција, односи са јавношћу и међународна сарадња.

5.1. НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ

Заштита природе и природних добара, као основна делатност Завода, обухвата истраживање природних и предеоних одлика, анализу и вредновање појава, процеса, објеката, подручја, ресурса и амбијенталних целина, њихову валоризацију и израду студија заштите, као стручно – документационе-основе за успостављање законске заштите природних вредности. Послови заштите природе спроводе се и кроз стручни надзор и помоћ управљачима, дефинисање, усмеравање и спровођење мера активне заштите у заштићеним подручјима или саставним деловима еколошке мреже, као и издавањем услова и мишљења за активности у поступку израде просторно-планске и инвестиционо-техничке документације. Овако бројни и сложени послови захтевају учестало присуство стручних сарадника Завода њака на терену, без обзира о ком се сегменту делатности Завода ради.

5.1.1. ЗАШТИЋЕНА ПОДРУЧЈА

Табела 2. Индикатори активности везаних за заштиту подручја

Индикатор	Планирано у 2017.	Обављено у 2017.	Носиоци посла
Валоризација природних вредности (број подручја)	11	11	Сектор заштите природе, Одељење за заштићена подручја, уз подршку одсека за опште послове и информациони систем
Израда студија заштите (број студија)	8	8	
Повећање површине (ha) подручја под заштитом, у поступку заштите и са израђеном студијом за заштиту	3.500 ha	3.591,5172 ha	

Током 2017. у складу са Програмом заштите природних добара, вршена су теренска истраживања на валоризацији природних вредности просторних целина и обрада података за укупно 11 подручја. Израђено је осам (8) студија заштите, као стручно-документационе основе за успостављање заштите, од којих се три (3) студије односе на нова заштићена подручја, а пет (5) представљају ревизије заштићених подручја. Укупно повећање површине која се предлаже за заштиту на основу израђених студија је 3.591,5172 ha.

Настављена су вишегодишња теренска истраживања на валоризацији природних вредности нових подручја или ревизији заштите постојећих, за која се завршетак израде студија очекује у наредним годинама.

Табела 3. Приказ површина природних добара за која су завршене студије заштите у 2017. години

Природно добро	Стара површина (ha)	Нова површина (ha)	Разлика (ha)
ПИО „Горња Мостонга“	-	3.593,13	+ 3.593,13
СП „Стабло птерокарије у Сремским Карловцима“	-	0,0364	+ 0,0364
СП „Стратиграфски профил Филијала - Беочин“	-	4,13	+ 4,13
СП „Лесни профил код Старог Сланкамена“	0,45	1,82	+ 1,37
СП „Парк арборетум Алекса Шантић“	7,2049	0	- 7,20490
СП „Стари парк у Влајковцу“	4,7208	4,7208	0
СП „Мешовити дрворед платана у Оџацима“	0,1275	0,3603	+ 0,2328
СП „Амерички платан на Сајлову“ и СП „Амерички платан у летњиковцу Епархије бачке у Новом Саду“	0,1212	0,0904	- 0,0308
УКУПНО: + 3.591,5172 ha			

5.1.1.1. ВАЛОРИЗАЦИЈА ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ У ЦИЉУ УСПОСТАВЉАЊА НОВИХ ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА

СП „Стратиграфски профил Филијала – Беочин“

Током 2017. године урађена је валоризације природних вредности Стратиграфског профила Филијала - Беочин“, у циљу успостављања заштићеног подручја. Стратиграфски профил „Филијала“ представља најинструктивнији стратиграфски профил за проучавање геолошке грађе неогена у области Паратетиса. Налази се у североисточном делу површинског копа Филијала - Северно поље и откривен је приликом експлоатације цементних лапораца. Укупна површина подручја предложеног за заштиту: 4,13 ha.

СП „Стабло птерокарије у Сремским Карловцима“

У складу са програмом рада, у 2017. години урађена је валоризације природних вредности стабла птерокарије у Сремским Карловцима, у циљу успостављања заштићеног добра. Валоризација дендролошких и амбијенталних вредности стабла птерокарије је показала да стабло поседује својства споменика природе, што указује на његов значај и оравданост заштите. Израђена је студија заштите у 2017. Укупна површина подручја предложеног за заштиту: 0,0346 ha.

Горња Мостонга

Раније започета теренска истраживања слатина горње Мостонге реализована су по плану у 2016. години, када су прикупљени и обрађени подаци и литературна грађа и одређене границе простора који ће бити предложен за заштиту. На основу тога је у 2017. години рађено на комплетирању документације и обиман рад на парцелама у обухвату студије заштите, о којима су подаци морали да се ручно ваде из катастра локалне самоуправе, да би се израдила студија заштите ПИО „Горња Мостонга“, са предложеном површином заштите од 3.593, 13 ha.

Средња Мостонга

Започета су теренска истраживања слатина средње Мостонге. Реализована су планирана теренска истраживања по данима 26.04.2017. 26.04.2017. 10.05.2017., 25.05.2017., 1.06.2017., 21.07.2017., 27.09.2017. и 4.10.2017. године, уз учешће 12 стручних сарадника. Прикупљени су одговарајући подаци за израду студије. Наставак истраживања у 2018. и израда студије крајем 2018. год.

Слатине средњег Баната

Валоризација слатина на подручју општина Кикинда, Нови Бечеј, Житиште и Града Зрењанина, у оквиру будућег заштићеног подручја „Слатине средњег Баната“ је завршена у 2017. години и том приликом је, у складу са Планом терена за текућу годину, обављено прикупљање података о природним, створеним и предеоним одликама на слатинско-степским и мочварним стаништима на подручју општина Кикинда, Нови Бечеј, Житиште, односно Града Зрењанина. Започета је израда студије заштите тог великог и комплексног простора, чији завршетак се очекује у 2018. години.

Дунавски ритови и аде од Нештина до Лединаца

Подручје ритова и аде од Сусека до Лединаца обухвата очуване природне целине плавних терена уз Дунав: ритове и аде сремског подунавља од Нештина и Сусека до Черевиха и Лединаца. У 2017. започето је валоризовање природних одлика простора. Обављена су 4 теренска изласка у функцији валоризације простора. Завршетак валоризације и израда студије заштите за дунавске ритове и аде од Сусека до Лединаца очекује се до краја 2018. године.

5.1.1.2. ВАЛОРИЗАЦИЈА ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ У ПОСТУПКУ РЕВИЗИЈЕ ПОСТОЈЕЋИХ ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА

СП „Лесни профил код Старог Сланкамена“

Током 2017. године настављена је ревизија природних вредности СП „Лесни профил код Старог Сланкамена“, значајног објекта геонаслеђа, који се од 1975. године налази под заштитом као Природни споменик геолошког карактера. У току године одржани су састанци са заинтересованим странама и представницима Одељења за урбанизам, комунално-стамбене послове и заштиту животне средине Општине Инђија. Крајем 2017. године урађена је студија заштите која је прослеђена Општини Инђија ради доношења акта о заштити СП „Лесни профил код Старог Сланкамена“ као заштићено подручје локалног значаја III категорије. После извршене ревизије предложена површина заштићеног подручја је повећана и износи 1,82 ha.

СП Парк – арборетум „Алекса Шантић“

СП Парк – арборетум у насељу Алекса Шантић, општина Сомбор, стављен је под заштиту 1951. године. У складу са програмом рада Завода спроведена је током 2017. валоризација хортикултурних и природних вредности, у циљу израде нове студије заштите или израде предлога за скидање заштите због значајно нарушених основних вредности.

СП „Стари парк у Влајковцу“

Стари парк у Влајковцу стављен је под заштиту 2006. године. У складу са изменама Закона о заштити природе спроведена је ревизија хортикултурних и природних вредности парка и сачињена нова студија заштите у 2017. години. Површина под заштитом је остала иста.

СП „Мешовити дрворед платана у Оџацима“

Дрворед сачињен од различитих врста платана у Оџацима заштићен је 1978. године, а ревизија акта о заштити извршена је 2000. године Решењем Општине Оџаци, када је промењен управљач. Због

измена Закона о заштити природе, поново је спроведена ревизија заштите дрвореда у 2017. и израђена нова студија заштите.

СП „Амерички платан на Сајлову“ и СП „Амерички платан у летњиковцу Епархије бачке у Новом Саду“

Наведена стабла америчког платана налазе се на истој катастарској парцели број 3380 (КО Нови Сад I), на удаљености од 78 m. Урађена је ревизија две студије: СП „Амерички платан на Сајлову“ и СП „Амерички платан у летњиковцу Епархије бачке у Новом Саду“. Израђена је обједињена студија за заштиту оба стабла под називом СП „Два америчка платана у летњиковцу Епархије бачке у Новом Саду“. Предложена ревизија постојећих студија СП „Амерички платан на Сајлову“, који је стављен под заштиту 1979. године, а 1995. године, након извршене ревизије, заштита је потврђена доношењем Решења о заштити („Сл лист града Новог Сада“, број 2/1995), као и СП „Амерички платан у летњиковцу Епархије бачке у Новом Саду“, који до сада није био заштићен, а за који је урађена Студија заштите (број 02 – 2204 од 30.12 2013. године), као стручно - документациона основа за успостављања заштите и достављена Скупштини града Новог Сада на даљу процедуру ради доношења акта о заштити. Урађена је валоризација природних вредности у 2017. и израђена нова студија заштите.

ПИО „Вршачке планине“ и ЗС „Вршачки мали рит“

Подручје Вршачких планина је под заштитом од 2005. године одлуком Скупштине општине Вршац, а управљач је Предузеће „2. Октобар“ из Вршца. Услед трансформације тог предузећа као и неадекватног финансирања заштићеног подручја, а на основу нових утврђених чињеница о природним вредностима, планирана је валоризација подручја и израда нове студије, са новом категоризацијом подручја. Током 2017. вршена је валоризација природних вредности у циљу израде нове студије заштите подручја (могуће спајање са следећим подручјем). Подручје Вршачког малог рита је под заштитом од 2013. године одлуком Скупштине општин Вршац, а управљач је „2. Октобар“ из Вршца. Услед недовољног финансирања заштићеног подручја, а на основу нових утврђених чињеница о природним вредностима, планира се валоризација подручја и израда студије заштите, са новом категоризацијом подручја. Током 2017. вршена је валоризација природних вредности у циљу успостављања новог заштићеног подручја. Започета је израда обједињене студије заштите која ће бити завршена до краја 2018. године.

5.1.1.3. УЧЕШЋЕ У ПРОЦЕСУ ПРОГЛАШЕЊА ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА

На основу члана 43. Закона о заштиту природе, предлагач акта обезбеђује јавни увид и организује јавну расправу о предлогу акта о проглашењу заштите подручја и стручној основи – студији о заштити. Било да је предлагач акта надлежно Министарство, надлежни Покрајински секретаријат или орган локалне самоуправе, Завод учествује у овом процесу представљајући студије заштите, као и у јавној расправи. Током 2017. године Завод је представио природне вредности неколико нових подручја ради израде аката о заштити.

ПП „Босутске шуме“: Током 2016. године у студији заштите ПП „Босутске шуме“ извршена је корекција описа граница подручја предложеног за заштиту према катастарским плановима који су дигитализовани током 2016. године. Такође је извршено додатно усклађивање режима и мера заштите са потребама корисника шума. Обзиром да је 31.12.2016. истекла важност шумских основа за две газдинске јединице обухваћене предлогом заштите, за које нове шумске основе нису усвојене, усклађивање описа граница режима заштите по газдинским јединицама, са припадајућим табеларним прилозима, извршиће се по усвајању основа за газдовање шумама. Према катастру непокретности, површина подручја које се разматра за заштиту је 17.159 ha.

ПП “Бачкотополске долине”: У процесу прогласења заштите ПП “Бачкотополске долине” Завод је пружао стручну помоћ органима општине Бачка Топола у процесу усаглашавања интереса разних

сектора. Представници Завода су присуствовали и на састанцима заинтересованх страна (Дирекције за воде, Воде војводине, удружења грађана) током фебруара и марта 2017.

СРП „Засавица“: За израђену студију ревизије заштите за СРП „Засавица“ настављен је рад у поступку проглашења заштите подручја. Одржани су јавни увид и јавна расправа о нацрту акта о заштити 15. септембра у Сремској Митровици.

СРП „Пашњаци велике дропље“: Учешће на јавној расправи поводом доношења новог акта о заштити (Кикинда, 13. септембар).

5.1.2. СТРУЧНИ НАДЗОР У ЗАШТИЋЕНИМ ПОДРУЧЈИМА, САРАДЊА СА ИНСПЕКЦИЈСКИМ СЛУЖБАМА И УПРАВЉАЧИМА ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА

Табела 4. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатори	Реализовано у 2017.	Носиоци посла
Број стручних надзора у заштићеним подручјима	48	Сектор заштите природе, Одељење за заштићена подручја, уз подршку одсека за опште послове и информациони систем Завода, инспекцијска служба, управљачи
Број стручно-инспекцијских надзора у вези заштите строго заштићених и заштићених врста	12	Сектор заштите природе, Одељење за заштићена подручја, инспекцијска служба
Број остварених сарадњи са управљачима	с.100	Сектор заштите природе, Одељење за заштићена подручја, уз подршку одсека за опште послове и информациони систем Завода, управљачи, корисници простора

Стручни надзор над стањем и спровођењем мера заштите у природним добрима и строго заштићеним и заштићеним врстама, као и стручна помоћ управљачима, представљају Законом утврђену делатност Завода.

5.1.2.1. СТРУЧНИ НАДЗОР, КОНТРОЛА СТАЊА И СПРОВОЂЕЊА МЕРА ЗАШТИТЕ У ПРИРОДНИМ ДОБРИМА И СТРУЧНА ПОМОЋ УПРАВЉАЧИМА ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА, САРАДЊА СА ИНСПЕКЦИЈОМ

- НП „Фрушка гора“ – Обављено је пет стручних надзора, са циљем увида у рад хранилишта за птице и праћења ефекта уклањања инвазивног жбуња, као и у циљу спречавања нелегалне градње и проширења шумских путева.
- СРП „Пашњаци велике дропље“ – Извршено је шест стручних надзора, са циљем спречавања нарушавања травних станишта орањем и тањирањем, праћења спонтаног обнављања травне вегетације, спречавања угрожавања гнезђења ћурликовца (*Burchinus oedicnemus*) и увида у ефекте тзв. „електричног пастира“.
- СРП „Делиблатска пешчара“ - Реализовано је више стручних надзора на локалитетима широм Делиблатске пешчаре и посебно на подручју Корна. Циљ је био увид у ефекте редовне испаше, рад хранилишта за птице и стање популације текунице (*Spermophilus citellus*), као и у циљу дефинисања и реализације мера на уклањању глога и других инвазивних врста.
- СРП „Обедска бара“ – Обављено је девет стручних надзора на великом броју локалитета у сарадњи са управљачем заштићеног подручја и повремено уз присуство инспекције, у вези ревитализације и одржавања осетљивих станишта, унапређења водног режима, одрживог

коришћења простора и ресурса, потреба локалног становништва, развоја едукације и рекреације, као и због праћења стања природних вредности у заштићеном подручју.

- СРП „Карађорђево“ - Обављен је стручни надзор на локалитетима Врањак и Гувниште због пријаве управљача заштићеног подручја - ВУ „Моровић“ у вези наглог смањења нивоа воде у старом току реке Мостонге. Током обиласка терена, констатовано је да је корито Мостонге обрасло барском вегетацијом и готово у потпуности без текуће воде, јер се воде, које су отицале њеном долином, сада дренирају Великим бачким каналом. Управљачу је пружена стручна помоћ око уређења едукативне стазе са пратећим садржајима (надстрешница, осматрачница, мост, клупа), као и помоћ око израде Програма управљања за 2018. годину.
- СРП „Лудашко језеро“ – Стручни надзор извршен је на подручју слатина између Визиторског центра и птичарске колибе (Хајдуково). На источном делу подручја је посматран утицај испаше подолаца на вегетацију, а на западном делу је одређена граница обалског појаса на којем ће се испаша наставити у наредном периоду.
- СРП „Тителски брег“ - Путем теренских излазака и састанака управљачу је пружена стручна помоћ како би наставио започете активности на ревитализацији станишта, обнављању пољских путева уз ивични руб платоа који представљају границу између заштитне зоне и режима заштите I и II степена и уклањању инвазивних врста у заштићеном подручју. Такође, пружена је стручна помоћ управљачу током израде инфо табли и публикације за децу „Добро дошли у Специјални резерват природе „Тителски брег“.
- СРП „Селевењске пустаре“ - Обављена су три стручна надзора – један ради процене угрожености пешчарских чистина од стране инвазивних дрвенстих врста, други ради процене угрожености шумостепских површина на којима расте пешчарски мртзовац (*Colchicum arenarium*) услед ширења америчког копривића и багрема и трећи на подручју Волујског пашњака и Сточног пашњака ради процене утицаја испаше на вегетацију.
- СРП „Ритови доњег Потисја“. Обављена су два стручна надзора. Први стручни надзор је обављен поводом обележавања спољних граница Банатске стране Резервата на к.п. 6017 К.О. Српски Арадац, к.п. 6377 К.О. Словачки Арадац и к.п. 1808 К.О. Мужља. Други стручни надзор обављен је са корисником шума - ЈП „Војводинашуме“, ради сходне примене мера и услова заштите природе потребних за извршење годишњег Плана газдовања шумама за 2017. годину.
- СРП „Ковиљско-петроварадински рит“ - Извршен је један стручни надзор поводом усмене пријаве од стране Удружења сточара „Дунав“ и „Екофармер“ у којој се тврдило да је у оквиру граница Резервата извршено пошумљавање на локалитетима Алексина бара и Ацин вок.
- СРП „Багремара“ – Обављен је стручни надзор над радовима предвиђеним „Програмом санације и ревитализације шумског станишта кукурјака (*Eranthis hyemalis*)“, у I степену заштите.
- СРП „Краљевац“ - Пружана је стручна помоћ приликом израде Програма управљања заштићеним подручјем и Програма управљања рибарским подручјем, планирања ревитализације и одржавања станишта текунице, уклањања алохтоних, инвазивних и агресивних дрвенстих и жбунастих врста, као и управљања делом заштићеног подручја који представља станиште строго заштићене врсте рибе мргуде (*Umbra krameri*).
- ПИО „Суботичка пешчара“ – Обављена су два стручна надзора. Један са циљем провере стања станишта пешчарског мразовца (*Colchicum arenarium*) и шафрањике (*Bulbocodium versicolor*) на Крчевини, а други ради прелиминарног избора локалитета на којима ће се вршити процена биодиверзитета водотока и канала у оквиру прекограничног IPA пројекта.
- ПИО „Вршачке планине“ – Новом управљачу пружена је стручна помоћ при изради програма управљања заштићеним подручјем.

- ПИО „Караш–Нера“ - Реализован је један стручни надзор, са циљем помоћи Управљачу у дефинисању простора на којем ће се уклањати инвазивно жбуње и очистити отпад.
- ЗС „Трсковача“ - Пружана је стручна помоћ управљачу у спровођењу пројекта ревитализације и санације барских станишта, израде Програма управљања заштићеним подручјем и Програма управљања рибарским подручјем, као и при спровођењу активности и мера заштите подручја кроз телефонске разговоре, електронску пошту и теренске изласке.
- ПП „Стара Тиса код Бисерног Острва“ - Стручни надзор је обављен 1.2.2017. године на делу заштићеног подручја шума код Багремара, на којем је у неколико наврата евидентирана крађа дрвета (првенствено багрема и врба) у шумарку уз обалу Старе Тисе. Током стручног надзора је констатовано да је извршена недозвољена сеча стабала промера између 10 и 20 центиметара. Током стручног надзора су дате смернице и мере за даље поступање у циљу санирања нанете штете незаконитом сечом и отклањања последица. У циљу праћења спровођења зимске бриге о рибама на заштићеном подручју, дана 1.2.2017. године извршен је стручни надзор. Током јануара 2017. године се услед дужег временског периода са температурама испод 0°C формирао ледени покривач на Старој Тиси. Констатовано је да ледени покривач до тренутка вршења стручног надзора није прекривао целу површину Старе Тисе, нити је имао негативан утицај на фауну риба, односно није забележен помор. Током стручног надзора су дате смернице и мере за даље поступање током вршења зимске бриге о рибама коју врши рибочуварска служба. Пружана је стручна помоћ управљачу приликом поступања током јануара 2017. године кад је цела површина Старе Тисе била под леденим покривачем услед дужег временског периода са температурама испод 0°C. Обављен је стручни надзор поводом уништавања трске и насипања обале у режиму заштите III степена унутар катастарске парцеле воде Старе Тисе. Због измене у кадровској структури Управљачу је пружена стручна помоћ око надлежности, набавке неопходне опреме, писања програма рада и извештаја и сл., спровођења мера заштите кроз упућивање на различите надлежне органе у случајевима где Завод није надлежан.
- ПП „Бегечка јама“ - У циљу праћења вршења зимске бриге о рибама на заштићеном подручју дана 03.02.2017. године извршен је стручни надзор. Током јануара 2017. године се услед дужег временског периода са температурама испод 0°C формирао ледени покривач на воденим површинама унутар ПП „Бегечка јама“. Констатовано је да ледени покривач до тренутка вршења стручног надзора није прекривао целу површину језера Јама и баре Провалије, нити је имао негативан утицај на фауну риба, односно није забележен помор. Током стручног надзора су дате смернице и мере за даље поступање током вршења зимске бриге о рибама коју врши рибочуварска служба. Кроз састанке са управљачем и теренским изласком, управљачу је пружана стручна помоћ на изради Програма управљања заштићеним подручјем и Програма управљања рибарским подручјем. Пружана је стручна помоћ управљачу приликом поступања током јануара 2017. године кад је цела површина језера Јама била под леденим покривачем услед дужег временског периода са температурама испод 0°C.
- ПП „Јегричка“ - Обављен је теренски обилазак и састанак са тимом стручних сарадника који раде на изради Просторног плана подручја посебне намене (ПППН) ПП „Јегричка“. Том приликом су приказане основне вредности овог заштићеног подручја, као и постојећи негативни утицаји. Издати су услови са границама подручја с тим да је истакнут проблем недоношења нове одлуке о заштити на основу ревизије и валоризације подручја, уређене још 2012. године. Представници овог Завода присуствовали су радионици у оквиру пројекта "Еколошко управљање водама против екстремних временских услова у пограничној области" у Темерину, 12. децембра 2017. године. Овај пројекат се суфинансира средствима Европске уније. Сарадња са Управљачем се одвијала кроз стручну помоћ и издавање услова за радове на измуљивању на деоници у режиму заштите III степена и озелењавање обалног појаса након радова на измуљивању у оквиру међународног IPA Програма.

- ПП „Поњавица“ – Управљачу је пружена стручна помоћ око утврђивања делова Поњавице који су најугроженији замуљивањем и њиховог евентуалног чишћења, израде Програма управљања за 2018. годину, планирања ревитализације и уређења приобаља реке Поњавице.
- ПП „Палић“ – Обављена су два стручна надзора - један над радовима изградње пешачких стаза у оквиру парка, а други са циљем процене очуваности основних природних вредности залива језера код локације „Бунарић“.
- ПП „Бачкотополске долине“ – Обављена су два стручна надзора – један на јужној субјединици заштићеног подручја на којем ће се вршити изградња спортских терена, а други у долинама код Карађорђева и код Малог Београда, са циљем провере интензитета коришћења травних површина.
- ПП „Камараш“ – Обављена су три стручна надзора - са циљем процене садашњег стања и могућности ревитализације Кудељског језера, процене очуваности и угрожености станишних типова и орнитофауне и трећи са циљем означавања инвазивних стабла чија сеча је неопходна за очување најугроженијих јединки дендрофлоре.
- СП „Парк дворца Јагодић“ - Стручни надзор реализован је са циљем утврђивања услова за уклањање стабала оборених после невремена.
- СП „Парк дворца у Конаку“ – Стручни надзор је извршен са циљем дефинисања мера за санацију, орезивање и уклањање стабала из парка.
- СП „Каменички парк“ – Обављена су два стручна надзора – један над радовима који су предвиђени годишњим програмом управљања, а други над радовима при сечи стабала гвозденог дрвета (*Gymnocladus dioicus*).
- ПС вртне архитектуре „Стари парк у Новом Кнежевцу“ – Циљ обављања стручног надзора био је заустављање радова у парку који су се одвијали без исходованих услова заштите природе.
- СП „Стари парк у Темерину“ – Стручни надзор је обављен са циљем анализе стања дрвећа на катастарској парцели 4692 К. О. Темерин у оквиру парка.
- СП „Жупанијски парк у Зрењанину“ – Стручни надзор је обављен ради увида у стање парка и издавања услова заштите природе за ревитализацију истог.
- СП „Дунавски парк“ – Обављен обилазак заштићеног подручја у функцији издавања услова заштите природе.
- СП „Храст лужњак у дворишту црпне станице код Кумана“ - Обављен је један стручни надзор над радовима на орезивању стабла храста.
- СП „Копривић у центру Новог Сада“ - Обављена су два стручна надзора – један приликом предузимања мера којима би се спречило пропадање стабла, а други у оквиру годишњег мониторинга споменика природе.
- СП „Бели дуд у Гардиновцима“ - Обављен је један стручни надзор ради утврђивања виталности и здравственог стања стабла белог дуда.
- СП „Софора у Новој Црњи“ - Обављена су два стручна надзора – један над радовима на санацији стабла софоре, а други ради процене оштећења на стаблу која су настала након ломљења грана.
- СП „Храст лужњак (*Quercus robur* L.) на Петроварадинској тврђави“ – Обављен је стручни надзор ради утврђивања стања заштићеног стабла након ломљења гране.
- СП „Дрворед храстова код Бачког Петровог Села“ - Обављен је стручни надзор над радовима на санацији дрвореда храстова.

- СП „Амерички платан на Сајлову“ - Обављена су два стручна надзора - један над радовима на уклањању подраста, а други у оквиру годишњег мониторинга.
- СП „Дуд на Ченејском салашу“ - Обављена су два стручна надзора - један над уклањањем подраста багрема (*Robinia pseudoacacia* L.) и сувих и трулих грана у крошњи, а други у оквиру годишњег мониторинга.
- Стручни надзор у оквиру годишњег мониторинга, на територији општине Сремски Карловци, над СП „Платан у Сремским Карловцима“, СП „Тиса у парку патријаршијског двора“, СП „Дивљи кестен у Сремским Карловцима“ и СП „Црни дуд у Сремским Карловцима“.
- Стручни надзор у оквиру годишњег мониторинга, на територији града Новог Сада, над СП „Јаворолисни платан у Новом Саду“, СП „Платан у дворишту школе Милош Црњански“, и СП „Амерички платан у Футогу“.
- Стручни надзор обављен ради прелеминарне валоризације стабла храста у Зрењанину. Стручни надзор обављен на два локалитетета еколошке мреже, са циљем надгледања радова при уклањању стабала која представљају опасност за грађане. Стручни надзор извршен због сумње да је сеча стабала храста лужњака (*Quercus robur*) извршена на простору заштићеног подручја.
- Управљачу заштићеног покретног природног документа „Хербаријума Андрије Волнија“ пружена је стручна помоћ при стварању неопходне инфраструктуре за процес приступа дигитализацији хербаријума Карловачке гимназије.
- Станиште строго заштићених врста, бара Ведрик код села Сусек. Реализован је један стручни надзор са циљем спречавања радова на прокопавању канала и исушивању.

5.1.2.2. СТРУЧНО-ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ВЕЗИ ЗАШТИТЕ СТРОГО ЗАШТИЋЕНИХ И ЗАШТИЋЕНИХ ВРСТА

Током 2017. године реализован је већи број стручно-инспекцијских надзора у сарадњи са инспекторима за заштиту животне средине Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине, а у вези са убијањем, угрожавањем и контролом промета, као и уништавањем станишта строго заштићених и заштићених врста:

- Стручно-инспекцијски надзор на станишту строго заштићених врста „Мала бара код Темерина“ (ТЕМ 02), по пријави о убијању више примерака строго заштићене врсте - барске корњаче (*Emys orbicularis*) током радова на чишћењу вегетације из канала.
- Стручно-инспекцијски надзор због незаконите трговине белог тартуфа (*Tuber magnatum* Pico) и црног зимског тартуфа (*Tuber macrosporium* Vittad), на граничном прелазу Рача.
- Стручно-инспекцијски надзори (два) на фарми заштићене дивље врсте - шумска корњача (*Testudo hermanni*), ЗР ЗОО ТРОПИКО, из Петроварадина.
- Стручно - инспекцијски надзор у Зрењанину и привремено одузимање 8 јединки шумске корњаче (*Testudo hermanni*).
- Стручно-инспекцијски надзор по пријави НН лица да се у Ковиљу врши откуп медицинске пијавице (*Hirudo medicinalis*).
- Стручно-инспекцијски надзор у Обрежу због незаконите трговине лисичарком (*Cantharellus cibarius* L. Fr.).
- Стручно-инспекцијски надзор на којем су одузете и пуштене на слободу строго заштићене врсте птица, певачице, реализован је у Новом Кнежевцу, 6.2.2017.

- Стручно-инспекцијски надзор Завода и Покрајинске инспекције за заштиту животне средине, уз помоћ Полицијске станице Рума, у дворишту приватне куће у Руми, када су пронађене и одузете четири јединкестрого заштићене врсте степског сокола (*Falco cherrug*) 2.3.2017.
- Стручно-инспекцијски надзор извршен 31.5.2017. по питању пронађеног мртвог белорепана (*Haliaeetus albicilla*) у шуми Ристовача.
- Стручно-инспекцијски надзор у циљу контроле држања препарата строго заштићених врста птица и сисара, реализован је у Черевиху, 9.8.2017.
- Стручно-инспекцијски надзор извршен је 29.12.2017. по питању страдања белорепана (*Haliaeetus albicilla*) у околини села Свилојево, вероватно услед електрокуције (удара струје).
- Стручно-инспекцијски надзор извршен је 27.9.2017. у СРП „Делиблатска пешчара“ на локалитетима Воловска паша, Краван, Тилва и Корн, по питању увида у активности геофизичких испитивања на заштићеном подручју и сагледавању стања пешчарско-степских травних станишта, као и стања строго заштићених врста птица на тим локалитетима.
- Стручно-инспекцијски надзор извршен је 1.8.2017. у СРП „Обедска бара“ на локалитетима обухваћеним војним полигоном и на Обрешким Ширинама, по питању заштите гнездилишта орла белорепана (*Haliaeetus albicilla*) и усклађивања активности у шумарству са установљеним режимима заштите.
- Стручно-инспекцијски надзор извршен је 31.8.2017. у СРП „Обедска бара“ на локалитетима Чењина и Чењинских ливада, по питању угрожавања стабала беле тополе (*Populus alba*) и гнездилишта орла белорепана (*Haliaeetus albicilla*), по пријави удружења грађана.
- Након реализованог стручно-инспекцијски надзор и вођења поступка код надлежног органа, средства у износу од 400.000,00 (четири стотине хиљада) динара, уплаћена су Заводу на основу наредбе Основног јавног тужилаштва у Кикинди, усмерена су на изношење кукуруза за зимску прихрану ждралова (*Grus grus*), строго заштићене врсте, у СРП „Слано копово“.
- Приликом обиласка канала Бегеј током стручног надзора, код моста на каналу, констатоване су угинуле јединке птица мочварица (сива чапља - *Ardea cinerea*, велика бела чапља - *Egretta alba* и велики вранац (*Phalacrocorax carbo*) у кориту канала Бегеј, као и на обалама канала. Чувар заштићеног подручја је о угинућу обавестио свог надређеног, као и Ветеринарску инспекцију Министарства пољопривреде и заштите животне средине.
- Инспекцијски надзор у одгајивачници птица грабљивица Стјепана Башића и Слободана Ракинића из Новог Сада, обављен је 28.7.2017. уз стручну помоћ сарадника из Завода.

5.1.3. ИНВЕНТАРИЗАЦИЈА И ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ПРИРОДЕ

Инвентаризација и праћење стања природе врши се, између осталог, кроз мониторинг (праћење стања) строго заштићених и заштићених врста и учешће у контроли коришћења и промета дивље флоре и фауне.

Табела 5. Број стручних надзора и стручних помоћи управљачима заштићених подручја.

Индикатор	Реализовано у 2017.	Носиоци посла
Број извршених мониторинга строго заштићених и заштићених врста	10 врста	Сектор заштите природе, Одељење за заштиту станишта и врста, управљачи, корисници простора
Број стручно – инспекцијских надзора у вези контроле строго заштићених врста	2	Сектор заштите природе, Одељење за заштиту станишта и врста уз подршку одсека за опште послове, инспекцијска служба

Индикатор	Реализовано у 2017.	Носиоци посла
Број стручно – инспекцијских надзора у вези контроле промета дивље флоре и фауне	6	Сектор заштите природе, Одељење за заштиту станишта и врста уз подршку одсека за опште послове, инспекцијска служба
Број стручно – инспекцијских надзора у вези контроле дивљих врста са CITES конвенције	4	Сектор заштите природе, Одељење за заштиту станишта и врста уз подршку одсека за опште послове, инспекцијска служба
Број издатих мишљења за добијање дозволе за сакупљање из природе и узгој и процена приноса	63	Сектор заштите природе, Одељење за заштиту станишта и врста

Током 2017. године сарадници Завода су узели учешћа у неколико програма праћења стања строго заштићених и заштићених врста дивљих животиња и њихових станишта:

- 10-30. јануар; Међународни зимски цензус птица водених станишта. Сарадници Завода узели учешће кроз обилазак подручја Фрушке горе (акумулације), Посавине (Обедска бара), Подриња и делова Подунавља. Координатор програма: Друштво за заштиту и проучавање птица Србије.
- 21. фебруар; Међународни синхрони зимски цензус птица грабљивица и велике дропље. Сарадници Завода узели учешће кроз обилазак делова подручја СРП „Пашњаци велике дропље“. Координатор програма: Удружење за заштиту велике дропље.

5.1.3.1. МОНИТОРИНГ И ЗАШТИТА ЗАШТИЋЕНИХ И СТРОГО ЗАШТИЋЕНИХ ВРСТА

Банатски божур (*Paeonia officinalis* L. subsp. *banatica*)

Мониторинг популације банатског божура, критично угрожене и строго заштићене врсте, спроводи се у континуитету од 1994. године. У СРП „Делиблатска пешчара“, на Фламунди, где је очувана једина популација ове ретке врсте у Србији, постављено је 17 сталних квадрата на станишту деградоване лужњакове шуме. У оквиру мониторинга стања популације прати се: бројност, узрасна структура, биометријске карактеристике и распоред јединки унутар две групе и пресађене групе божура. Од 1996. године у три наврата су спроведене активне мере са уклањањем жбуња, а 2011. и 2012. године санитарна сеча и прореда у шумској састојини. Бројност популације је у протекле две деценије од једва 40 - так вегетативних јединки (јувенила) повећана на просечно 60 до 80 јединки. У протеклим годинама, када су спроведене активне мере, јављало се и преко 100 јединки. У 2017. години бројност популације је незнатно повећана у односу на претходну годину (са 71 на 76). После неуспешних покушаја одгоја културе ткива и исклијавања у Институту за семенарство, Нови Сад и Институту за биолошка истраживања „Синиша Станковић“, Београд, нису спровођене активности на репродукцији, због угрожености популације. Након опоравка популације планира се реинтродукција ризома божура на његова природна станишта, за што су издвојене површине у светлим хрстовим шумама на Делиблатској пешчари. Приликом обиласка микролокалитета је узет и педолошки узорак. Анализом приступачног садржаја микроелемената и тешких метала у горњем хоризонту земљишта (до 30 см дубине) је на станишту банатског божура утврђен необично висок садржај гвожђа (107 mg/kg) и мангана (10, 6 mg/kg) као и повишен садржај бакра (0,6 mg/kg) (анализе обављене у Лабораторији за земљиште и агроекологију Института за ратарство и повртарство у Новом Саду).

Кукурјак (*Eranthis hyemalis*)

Мониторинг појавности кукурјака траје у континуитету од 1996. Године. Врста је процветала 20.2.2017. године у арборетуму ПЗЗП. Дана 13.4. обиђено је станиште у СРП „Багремара“ где је констатовано да се налази у фази цветанја и плодношења.

Панчићев пелен (*Artemisia panicii*)

У протеклим годинама популација је била оштећена просецањем новог правца противпожарног пута на G-линији у Резервату. Свака активност на станишту у протеклом периоду је строго забрањена, осим чишћења жбуња, које се спроводи периодично, по потреби. Јединке се током текуће године нису појавиле, и поред предузетих мера на локалитету и детаљне претраге околине. Након ревитализације станишта очекује се вегетативно, односно репродуктивно обнављање јединки из семена.

Јесењи зумбул (*Scilla autumnalis*) и слатинска паламида (*Cirsium brachycephalum*)

Панонске слатине представљају посебан предео који обухвата низ хидролошки условљених типова станишта са карактеристичним азоналним типовима вегетације развијеним дуж градијената влажности и заслањености подлоге, односно у зависности од изражености микрорелефа, а који су због присуства ретких и угрожених врста и подврста које овде имају ендемски или субендемски карактер у биогеографском смислу укључени у посебну биогеографску панонску целину (флористичка панонска провинција). Иако се убрајају у приоритетна НАТУРА2000 станишта, у селегована ЕМЕРАЛД станишта и за заштиту приоритетне типове станишта у Србији („Правилник о критеријумима за издвајање типова станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување“, Сл. Гласник РС, бр. 35/2010) значајне површине панонских слатина у Србији се данас налазе ван граница постојећих заштићених подручја и стога се у оквиру задатака на успостављању НАТУРА 2000 мреже, односно попуњавања базе података за националну еколошку мрежу као предуслов издваја њихова валоризација са становишта присутних биодиверзитетски значајних врста и типова станишта. У том циљу су у оквиру предлога за мониторинг издвојене две строго заштићене флористички значајне врсте: јесењи зумбул (*Scilla autumnalis* L.) и слатинска паламида (*Cirsium brachycephalum* Juratzka). Праћење наведених врста је извршено картирањем и проценом бројности њихових популација на слатинским подручјима Бачке и Баната и представља наставак ранијих истраживања чији су главни циљеви: издвајање за заштиту приоритетних типова станишта као основе за успостављање мреже заштићених подручја у Србији и прикупљање савремених података о распрострањењу и популацијама предложених врста у складу са најновијим IUCN критеријумима за процену њиховог статуса угрожености.

Јесењи зумбул (*Scilla autumnalis* L.) је распрострањен на слатинама Бачке и Баната. Због специфичног водног режима заслањених станишта који је нарушен услед изградње мелиоративних канала, затим услед претеране испаше и гажења и атрактивности њених цветова ова строго заштићена врста је данас ограничена на мали број локалитета у Подунављу и Банату (претежно дуж Тисе). Током 2017. године ова врста није утврђена на новим локалитетима али су њене (суб)популације картиране на локалитетима у околини Свилојева, Сонте, Каравукова (2 микролокалитета укупно са неколико стотина јединки), Српског Милетића, Новог Милошева и Меленаца (Острово).

Слатинска паламида (*Cirsium brachycephalum* Juratzka) је панонска ендемска врста карактеристична за слане мочваре и забарене депресије (тзв. копове). Распрострањена је углавном на подручју северног и средњег Потисја Бачке и Баната. Током 2017. године ова врста је забележена на једном новом локалитету, на слатинским комплексима у околини Меленаца (Острово: на два микролокалитета са по неколико десетина забележених јединки).

Панонски скакавац (*Acrida ungarica*)

Панонски скакавац (*Acrida ungarica*) је ендемит и насељава ливаде на песку и степска станишта. Слабо је прилагодљив на промене услова станишта, па поред фрагментације станишта, угрожавајуће факторе представљају и паљење вегетације, чиме се спаљују њихови развојни облици и уништавају биљке хранитељке. До сада је забележен на различитим ливадским стаништима са мање или више заслањеном подлогом у Специјалним резерватима природе „Царска бара“, „Слано Копово“, „Делиблатска пешчара“, „Горње Подунавље“, „Окањ бара“, „Пашњаци велике дропље“, „Засавица“,

Парковима природе „Камараш“ и „Палић“, и Пределу изузетних одлика „Караш – Нера“, као и на одређеним просторима у поступку заштите и одређеним стаништима еколошке мреже.

У 2017. години, обиђени су локалитети унутар еколошке мреже, планирани за стављање под заштиту у оквиру Слатина Средњег Баната (Меленачко острво (ЗРЕ 18а), Свети Краљ (НБЧ 3б), Девесиље-Копово (НБЧ 3а) и Слатине код Арадца (ЗРЕ 16 а и б)). Иако очекивано, забележена је само на три локалитета, и то на Меленачком острву и јужним деловима Слатина код Арадца. У Бачкој је забележена на слатинама код Свилојева у већем броју. На свим локалитетима је присутна интензивна испаша, што је поред кошења, једна од основних мера, односно услова, за опстанак ове врсте.

Мониторинг строго заштићених и заштићених дивљих врста риба на територији АП Војводине

Теренским истраживањима и кроз разговор са корисницима простора, вршено је праћење присуства строго заштићених и заштићених врста риба. Подручја истраживања су обухватала како заштићена подручја, тако и водена и влажна станишта на територији АП Војводина, која нису обухваћена неким видом заштите. У склопу истраживања извршена је квалитативна анализа фауне риба. Посебно значајни подаци добијени мониторингом односе се на строго заштићене врсте мргуда (*Umbra krameri*), златни караш (*Carassius carassius*), гавчицу (*Rhodeus sericeus*) и вијун (*Cobitis elongatoides*). Забележене су и заштићене врсте: буцов (*Leuciscus aspius*), шаран (*Cyprinus carpio*) и греч (*Perca fluviatilis*).

Мргуда (*Umbra krameri*)

Мргуда (*Umbra krameri*) у Србији има статус строго заштићене дивље врсте. На основу IUCN Црвене листе угрожених врста (engl. Red List of Threatened Species) има статус рањиве врсте - Vulnerable A2c (Freyhof, 2011; Freyhof & Brooks, 2011). На националном нивоу има статус критично угрожене врсте (CR) и налази се у непосредној опасности од ишчезавања.

Током 2017. године у склопу планираног мониторинга ове врсте на локалитетима на којима је забележено њено присуство на територији АП Војводина, истраживањима је обухваћена популација у Специјалном резервату природе „Засавица“, локалитет Бакрени Батар. Подаци прикупљени током теренских истраживања представљају даљи допринос познавању и планирању даљих мера на заштити ове врсте у СРП „Засавица“.

Мониторинг састава херпетофауне у еколошкој мрежи Војводине

Херпетофауну Војводине чини укупно 16 врста водоземаца (Amphibia) и 16 врста из класе гмизаваца (Reptilia). У 2017. години је настављен пројекат праћења састава херпетофауне на локалитетима који се налазе у саставу еколошке мреже Војводине, током којег су бележене све врсте примећене на терену. Циљ овог пројекта је да се бележењем присутних врста и њиховог стања, прати и квалитет самих станишта, а по потреби да се одреде мере које ће унапредити стање станишта, смањити евентуално присутне негативне утицаје и побољшати састав и бројност врста и јединки херпетофауне.

У току ове године састав херпетофауне је праћен на следећим локалитетима и у њиховом окружењу: Обедска бара, Слатине доње Мостонге, Дунавски ритови и аде у потезу од Нештина до Лединача, Вршачке планине и Босутске шуме. Констатована је генерално мања бројност врста и јединки из класе водоземаца на обилаженим локалитетима, што се може објаснити изразито неповољним водним режимом.

Велика дропља (*Otis tarda*)

Велика дропља (*Otis tarda*) је глобално угрожена врста, чија се популација у Србији у 2017. процењује на 11 јединки. Праћење велике дропље вршено је у СРП „Пашњаци велике дропље“ и околини. Значајан део мониторинга реализовала је чуварска служба Управљача, ЛУ „Перјаница“, као и чланови Удружења за заштиту велике дропље из Мокрина. Карактеристика стања популације за

2017. годину је одсуство полно зрелог мужјака, што је условило бројне разлике у просторној и временској дистрибуцији.

За разлику од претходних година, велике дропље су се на локалитету Вајлерка, традиционалном зимовалишту, уместо до фебруара, задржале до априла. Крајем априла су се у групама од две и четири јединке приближавале рубу Резервата.

Типично шепурење је изостало, али је крајем априла посматран млади мужјак, стар око две године, како изводи шепурење, односно покушај шепурења. Током маја и јуна женке велике дропље су појединачно или у мањим групама констатоване спорадично у централном и североисточном делу локалитета „Јарош“, као и на њивама рубно уз Резерват. Почетком јуна је пронађена љуска јајета велике дропље у централном делу Резервата, врло вероватно неоплођено.

Напуштање Резервата и одлазак на Вајлерку, иначе карактеристично за крај септембра, догодило се већ почетком септембра. Велике дропље су истраживани простор током зиме напуштале, тако да по месец дана нису виђане, да би се крајем године вратиле.

Крсташ (*Aquila heliaca*)

Крсташ је глобално угрожена врста, чија се популација у Србији у 2017. износила 1 гнездећи пар. Мониторинг је спровођен током целе године, претежно на Фрушкој гори и у северном Банату. Почетком репродуктивног периода, током раног пролећа, контролисано је познато гнездилиште на истоку Фрушке горе и констатовано одсуство крсташа. Накнадним теренским изласцима у свим сезонама године, овај налаз је потврђен. Потрага за крсташима вршена је и на западном делу Фрушке горе, са ког је крсташ као гнездарица нестао током 2015. године. Опсежним истраживањима и прегледом терена, вршеним током целе године, није констатовано присуство крсташа на Фрушкој гори, мада резултати анкета и даље не одбацују потпуно ту могућност.

Контрола гнездилишта крсташа у северном Банату вршена је крајем фебруара. Карактеристично за пар у северном Банату је било да постоје два стабла на којима су гнезда, и да пар ова гнезда користи наизменично сваке године. Ове године је направљено и треће гнездо, у близини претходна два, у којем су и положена јаја. Све време гнежђења било је организовано волонтерско свакодневно чување гнезда од стране Друштва за заштиту и проучавање птица Србије. Провером гнездеће територије током пролећа, утврђено је да се у овом гнезду налазе два младунца. Крајем јуна, предметно гнездо се срушило услед олује, а младунци су спашени. Заједничким радом Друштва за заштиту и проучавање птица Србије и ловаца из Српског Крстура и Новог Кнежевца, уз стручну помоћ Завода, враћени су на место гнежђења и постављени на импровизовано постоље. Родитељи су прихватили птиће и хранили их до успешног излетања из гнезда, које је уследило након две недеље. Из остатака срушеног гнезда су током јесени покупљени остаци плена у циљу анализе исхране и констатовано је да је доминантни плен гачац (*Corvus frugilegus*). Почетком априла два млада крсташа (*Aquila heliaca*) старости око 2 године, забележена су како лове на локалитету „Јарош“ у СРП „Пашњаци велике дропље“, што може бити знак насељавања овог простора.

Степски соко (*Falco cherrug*)

Током 2017. године вршено је праћење стања популације степског сокола на територији Војводине. Обиђена су бројна подручја где су позната гнездилишта врсте из ранијих периода. Осим праћења птица на терену, вршено је постављање алуминијумских кутија за гнежђење сокола на високонапонским далековидима, у сарадњи са Електромрежом Србије и Друштвом за заштиту и проучавање птица Србије. Постављено је укупно 30 алуминијумских кутија, уз још 100 постојећих дрвених платформи које су постављене широм Војводине, у периоду 2007-2012. Током 2017. укупно је забележено 7 заузетих територија са степским соколом, највише у околини Новог Сада и у југоисточној Бачкој. Појединачне територије су забележене у средњем и јужном Банату. Ниједна територија није забележена у Срему. Са радницама ЕМС је рађено на њиховом допунском обучавању да прате гнежђење степског сокола на далековидима, у постављеним кутијама и на платформама.

Текуница (*Spermophilus citellus*)

Текуница (*Spermophilus citellus*) је глодар који насељава централну и југоисточну Европу. Ареал распрострањења ове врсте је у значајној мери редукован и фрагментисан. Од некада бројних популација ове врсте у нашој земљи, данас су опстале малобројне које су међусобно изоловане и у директној опасности од нестајања. Најбројније популације текуница задржале су се на простору Војводине, на степским и слатинским пашњацима. Најважнији разлог нестајања ове врсте је преоравање травних станишта и зарастање пашњака услед недостатка испаше. У циљу заштите преосталих станишта и опстанка ове, све ређе врсте, врши се евидентирање и картирање локалитета као и праћење стања и попуњавање базе података новим подацима на којима текуница још увек опстаје. У 2017. години, обиђени су локалитети који су забележени унутар еколошке мреже, а планирани за стављање под заштиту у оквиру Слатина Средњег Баната (Меленачко острво (ЗРЕ 18а), Свети Краљ (НБЧ 3б), Девесиље-Копово (НБЧ 3а), Слатине код Елемира (ЗРЕ20). Међу њима, текуница је забележена на локалитету Меленачко острво и на слатинама код Елемира. Мониторингом од раније познатих локалитета које настањује текуница на Фрушкој гори, присуство ове врсте забележено је на локалитету Шатринци, Шуљам и Нерадин, од којих је на последњем веома бројна, док на локалитетима Јазак, Мала Ремета, Стејановци и Крушедол није забележена. На Делиблатској пешчари је забележена на локалитету Корн, што потврђује позитивне ефекте активности на управљању популацијом. На локалитету Мали песак текунице нису забележене.

Мониторинг низијских шума

Мониторингом су обухваћене шуме алувијалног подручја реке Саве, у зони инундације и насипом брањеног подручја, у полигону „Шид 10“ еколошке мреже и на простору СРП „Обедска бара“. У оквиру теме реализован је мониторинг орнитофауне и мониторинг шумске вегетације на простору шумских резервата. Мониторинг шумских резервата је извршен методом узорка у 5 шумских резервата (Стара Вратична, Рађеновци, Винична, Мајзецова башта и Варош). Прикупљени су подаци у погледу присуства биљних врста и структуре вегетације по методи Браун-Бланкеа, као и о карактеристичним микростаништима у шумским екосистемима (дупље, мртво дрво). Подмладна језгра у шуми, настала природним процесом изумирања и изваљивања матичних стабала, спонтано обрастају дрвенастим врстама. Прелиминарни резултати указују на смену врста у односу на типолошку припадност матичних шумских састојина. Првенствено, природна (спонтана) обнова храста лужњака (*Quercus robur*), на свим типовима шумских станишта, крајње је случајна и не обезбеђује регенерацију врсте у резерватима. Спрат нижег дрвећа, на прогалама и у деловима састојина са проређеним склопом, изграђен је углавном од врста лаког семена (*Acer tataricum*, *A. campestre*, *Ulmus laevis*, *Fraxinus angustifolia*), бржег раста и/или сенољубивих врста (*Carpinus betulus*). У спрату жбуња се осим наведених врста дрвећа најчешће налазе: свиб (*Cornus sanguineus*), вишесемени глог (*Crataegus oxyacantha*), једносемени глог (*C. monogyna*) и пољски брест (*Ulmus minor*). У плављеном подручју, на местима са прекидом шумског склопа матичне састојине, забележено је и присуство инвазивних дрвенастих врста (*Acer negundo*, *Fraxinus pensylvanica*, *Amorpha fruticosa*). Према броју наведених микростаништа за врсте које настањују дупље (арбориколне), значајно је напоменути да је, на 20 примерних површина случајног узорка, просечан број дупљи/процепа у дрвету приближно три пута већи, а мртвих дубећих стабала изнад 50 цм прсног пречника два пута већи у резерватима, у односу на шуме истог типа и развојне фазе којима се редовно газдује. Наведени подаци о броју наведених микро-станишта имају позитивну корелацију са бројем осматраних јединки арбориколних врста птица које настањују старе шуме. Резултати указују на правце спонтаног развоја шумских састојина у систему строге заштите и на потребу планског управљања и обезбеђивања допунских станишта за одређене шумске врсте, мерама активне заштите.

Мониторинг фауне шумских птица реализован је у три наврата (март и јун) у старим „шумским резерватима“ унутар заштићених подручја на Обедској бари и у Босутски шумама. На Обедској бари је у Дебелој гори у марту 2017. забележена 21 врста птица са укупно 210 територија. Крајем маја 2017. на истом подручју забележена је 31 врста птица са више стотина територија. Посебно се

издвојило 11 врста, код којих је забележено укупно 165 територија. У шумским резерватима у Босутским шумама, почетком јуна 2017. забележено је следеће: Винична: 17 врста, 66 територија; Мазјецова башта: 18 врста, 62 територије; Стара Вратична: 12 врста, 31 територија; Варош: 12 врста, 22 територије; Рађеновци: 19 врста: 65 територија; Рашковица: 11 врста, 23 територије.

Мониторинг влажних станишта СРП „Обедска бара“

Током 2017. праћен је састав фауне птица на влажним ливадама и пашњацима, ревитализованим површинама у оквиру СРП „Обедска бара“, на укупно девет локалитета и на површини од 300 ha. Укупно је забележено 38 врста птица које су се задржавале на тим локалитетима, које су на њима сакупљале храну и одмарале се. Највише је било представника из групе чапљи и шљукарица. Значајне врсте које су користиле наведена станишта су биле ражањ (*Plegadis falcinellus*), кашичар (*Platalea leucorodia*), мали вранац (*Microcarbo pygmaeus*), барска шљука (*Gallinago gallinago*) и црна рода (*Ciconia nigra*). Локалитете су редовно надлетале птице грабљивице, посебно белорепан (*Haliaeetus albicilla*), еја мочварица (*Circus aeruginosus*) и соко ластавичар (*Falco subbuteo*). Значајно је појављивање ретког орла кликташа (*Aquila pomarina*) изнад Ливада Мајке Ангелине. Највећи број јединки у једном дану забележен на праћеним локалитетима износио је преко 250.

Мешовита колонија чапљи и вранаца праћена је у средишњем делу Потковице, где се налази већ деценијама. У колонији се гнездило укупно 10 врста чапљи и вранаца, са око 900 гнездећих парова. Посебно су се по бројности издвајали мали вранац (*Microcarbo pygmaeus*), мала бела чапља (*Egretta garzetta*) и жута чапља (*Ardeola ralloides*). Значајно је напоменути да су се и 2017. на Обедској бари гнездили ражањ 4 пара (*Plegadis falcinellus*) и кашичар до 6 парова (*Platalea leucorodia*), као и 3 пара лабуда грбца (*Cygnus olor*).

5.1.3.2. КОНТРОЛА КОРИШЋЕЊА И ПРОМЕТА ДИВЉЕ ФЛОРЕ И ФАУНЕ

При праћењу сакупљања и промета дивљих биљних и животињских врста дана 19.1.2017. године узето је учешће у раду Комисије коју формира Министарство пољопривреде и заштите животне средине, на спровођењу Конкурса за издавање дозвола за комерцијално сакупљање из природе заштићених врста дивље флоре, фауне и гљива. У раду су учествовали стручњаци Завода за заштиту природе Србије, Покрајинског завода за заштиту природе, Института „Др. Јосиф Панчић“ и Пољопривредног факултета у Београду. Утврђени су контингенти за сакупљање дивље флоре и фауне у текућој години, као и одређивање региона у којима ће се забранити сакупљање одређених врста.

У току 2017. године укупно је издато 63 мишљења за добијање дозволе за сакупљање из природе заштићених врста дивље флоре, фауне и гљива. Поред контроле сакупљања самониклог биља, вршена је контрола заштићених врста на плантажама. У 2017. години највише се контролисао узгој белог слеза (*Althaea officinalis* L.), шипурка (*Rosa canina* L.), али и гавеза (*Symphytum officinale* L.), хајдучице (*Achillea millefolium* L.), липе ситнолисне (*Tilia parvifolia*, syn. *Tilia cordata* Miler) и мајчине душице (*Thymus serpyllum*). Укупно је издато 28 мишљења о узгоју и процена приноса лековитог биља. Контролом у овом сектору и издавањем мишљења за плантажно гајење биљака заштићених Уредбом, добијају се подаци о количинама свеже масе биљних сировина са пољопривредних површина. У оквиру контроле коришћења и промета дивље флоре и фауне, дана 13.10.2017. године извршен је стручни надзор и процена очекиваног приноса на фарми виноградарског пужа у Руском Селу. Даном 16.10.2017. године, по први пут извршен је стручни надзор и процена очекиваног приноса на плантажи тертуфа у Панчеву.

5.1.3.3. КОНТРОЛА ПРЕКОГРАНИЧНОГ ПРОМЕТА ЗАШТИЋЕНИМ ВРСТАМА (CITES)

- Током 2017. године стручни сарадник Завода из области ихтиологије издавао је мишљења по захтеву Министарства пољопривреде и заштите животне средине (односно Министарства заштите животне средине) за прекогранични промет (увоз) врста риба за комерцијалне сврхе.

Осим акваријумских рибица (увоз из Кине, Сингапура, Тајланда, Кеније, Индонезије и Колумбије), мишљење је издато и за увоз млађи јесетарских врста (кечига – *Acipenser ruthenus*, дунавска јесетра - *Acipenser gueldenstaedtii*, сибирска јесетра - *Acipenser baerii*) за конзумну употребу, односно узгој за људску исхрану.

- У оквиру контроле држања, узгоја и трговине заштићеним врстама, 25.4. и 6.11.2017. године извршени су стручно-инспекцијски надзори на фарми шумских корњача (*Testudo hermanni*), ЗР ЗОО ТРОПИКО, власника Гордана Курбалије и Петроварадин.
- Стручни надзор у одгајивачници Тибора Бузе, због извоза соколова (*Falco sp.*) у Уједињене Арапске Емирате, обављен је 26.7.2017.
- У оквиру контроле коришћења и промета дивље флоре и фауне, 12.09.2017. године извршен је стручно-инспекцијски надзор поводом пријаве за нелегално држање и приказивање дивљих животиња (мајмун и аре папагаји) током снимања програма ТВ Пинк „Задруга“, у Шимановцима.

5.1.4. ЗБРИЊАВАЊЕ УГРОЖЕНИХ СТРОГО ЗАШТИЋЕНИХ И ЗАШТИЋЕНИХ ВРСТА ЖИВОТИЊА

Табела 6. Преглед индикатора, броја активности и носиоца посла.

Индикатор	Реализовано у 2017.	Носиоци посла
Број збринутих јединки	99	Сектор заштите природе, Одељење за заштиту станишта и врста
Број обухваћених строго заштићених врста	23	Сектор заштите природе, Одељење за заштиту станишта и врста уз подршку одсека за опште послове

Укупан број јединки које су збринуте у Прихватилиште ЗОО Палић јесте 99 од којих је било сисара једна јединка, птица 97 јединки и гмизаваца једна јединка. Укупно 28 јединки је враћено у природна станишта након изласка на терен по пријави или дојави.

Збрињавањем у 2017. биле су обухваћене врсте: једна видра (*Lutra lutra*), 13 утина (*Asio otus*), 12 белих рода (*Ciconia ciconia*), 11 ветрушки (*Falco tinnunculus*), 11 црних чиопа (*Apus apus*), 8 мишара (*Buteo buteo*), 7 лабудова грбаца (*Cygnus olor*), 6 кукумавки (*Athene noctua*), четири белорепана (*Haliaeetus albicilla*), четири копца (*Accipiter nisus*), три шумске сове (*Strix aluco*), три велика детлића (*Dendrocopos major*), два степска сокола (*Falco cherrug*), један барски петлован (*Ralus aquaticus*), једна кукувија (*Tyto alba*), један батокљун (*Coccothraustes coccothraustes*), један сеоски детлић (*Dendrocopos syriacus*), један ћук (*Otus scops*), једна еја мочварица (*Circus aeruginosus*), једна вуга (*Oriolus oriolus*), једна сива врانا (*Corvus cornix*), један водомар (*Alcedo atthis*), један јастреб (*Accipiter gentilis*), један мали гњурац (*Tachybaptus ruficollis*), једна властелица (*Himantopus himantopus*) и зидни гуштер (*Podarcis muralis*).

У току 2017, у оквиру редовног пословања Завода, у који спадају и активности збрињавања строго заштићених и заштићених дивљих врста животиња, спроведено је и евидентирано укупно 147 акција-случајева збрињавања живих и преузимања мртвих јединки животиња.

С обзиром да се у односу на претходни период (пре 2016. год.) рапидно повећао број пријава и дојава, током 2017. израђена је посебна процедура рада за обављање ових активности. Процедуром је предвиђено вођење евиденције о збринутим јединкама, као и другим активностима које се могу десити (сакупљање или преузимање лешева дивљих животиња на терену, јединке одузете услед инспекцијских контрола и друго).

Евиденција се води кроз извештаје, за сваку јединку посебно, који се заводе у архиви Завода. На основу извештаја о збринутим јединкама, израђена је база података у ехел табели.

Од укупно 147 случајева на пословима збрињавања и других активности везаних за исте, 88,5 % се односи на птице, 7,5 % се односи на гмизавце и 4 % се односи на сисаре. Укупан број јединки које су збринуте у Прихватилиште ЗОО Палић јесте 99 од којих је: сисара једна јединка, птица 94 јединке и гмизаваца 4 јединке. Према повратним информацијама од стране запослених у Прихватилишту, број јединки које је донео Завод, а које су угинуле за време лечења и опоравка износи укупно 7. Из групе сисара једна јединка и из групе птица 6 јединки.

Дешавало се и да животиње угибају за време транспорта, од места преузимања јединке до Прихватилишта. Чест узрок угинућа је претходно обилно крварење услед повреда, дехидратација, изнемоглост, претходно поједена затрована храна. Важно је било време протекло од пријаве/дојаве о повређеној животињи до прегледа од стране ветеринара у Прихватилишту. Оваквих случајева угибања било је укупно 8, све код птица.

Животиња које су способне да се врате у природно станиште, без збрињавања, било је укупно 28 јединки. Када се ради о строго заштићеним врстама птица то су најчешће јединке одузете приликом инспекцијских контрола. Ове животиње нису имале видљивих повреда и било их је 19. Сисара, углавном слепих мишева, који улете у стамбене објекте и не могу да пронађу излаз, било је 4 јединке. Гмизаваца, посебно змија, које улазе у дворишта кућа или помоћних објеката, било је 5 пријављених јединки.

Број јединки које су пронађене мртве у природи износи укупно 12: сисари једна јединка, птица 9 јединки и гмизаваца 2 јединке. У току 2017. године највећи број активности на пословима збрињавања строго заштићених и заштићених врста дивљих животиња запажен је у јуну месецу када је било 24 случаја и у јулу месецу 22 случаја.

5.1.5. ЗАШТИТА СТАНИШТА

Табела 7. Преглед индикатора, броја активности и носиоца посла.

Индикатор	Реализовано у 2017.	Носиоци посла
Број докумената достављених општинским комисијама	8	Сектор заштите природе, Одељење за заштиту станишта и врста,
Број издвојених полигона у бази података ИС ПЗЗП	11	Сектор заштите природе, Одељење за заштиту станишта и врста уз подршку одсека за опште послове,

Мере заштите станишта, прописани Законом и подзаконским актима, спроводе се издвајањем просторних целина значајних за очување станишних типова или врста и формулисањем конкретних мера заштите приликом издавања услова заштите природе корисницима природних ресурса. Информације о издвојеним стаништима (укључујући и геореференциране податке), као елементима еколошке мреже, према Закону о заштити природе воде заводи за заштиту природе.

Неопходне мере заштите станишта су издате решењима о заштити природе за израду планских докумената у делатностима од утицаја на природу. Како се велики број осетљивих и приоритетних типова станишта панонског региона налази на пољопривредном и водном земљишту, током 2017. године је обрађена посебна пажња на унапређивању услова заштите природе који се издају за активности ових сектора.

Завод, у сарадњи са Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине и компанијом „НИС“, учествовао је у акцијама унапређења стања станишта у 2017. Поводом обележавања Светског Дана заштите животне средине радови су се одвијали у долинама Ђироша,

Раковачког и Дубочашког потока, у организацији ЈП „НП Фрушка гора“. На подручју СРП „Делиблатска пешчара“, у сарадњи са ЈП „Војводинашуме“ извршено је уклањање жбуња са степских станишта на локалитету Корн.

Завод је организовао акцију „Радни дан за природу“. У сарадњи са ученицима и наставницима ОШ „Милош Црњански“ из Жабља обављено је уклањање жбуња са станишта гороцвета, а циљ друге акције је био сузбијање инвазивних врста на станишту степске вишње на простору СП „Лесни профил код Старог Сланкамена“.

Завод је наставио развој сарадње са Истраживачком станицом при Мађарској академији наука, са циљем размене искустава о улози традиционалних видова сточарства у управљању приоритетним стаништима, са посебним освртом на шумску вегетацију плавних подручја.

5.1.6. НАЦИОНАЛНА ЕКОЛОШКА МРЕЖА

Табела 8. Преглед индикатора, броја активности и носиоца посла.

Индикатор	Реализовано у 2017.	Носиоци посла
Број издвојених нових елемената еколошке мреже	0	Сектор за заштиту природе, Одељење за заштиту станишта и врста уз подршку Одсека за опште послове и информациони систем
Број еколошки значајних подручја дефинисаних по катастру	35	Сектор за заштиту природе, Одељење за заштиту станишта и врста уз подршку Одсека за опште послове и информациони систем
Број еколошких коридора дефинисаних по катастру	3	Сектор за заштиту природе, Одељење за заштиту станишта и врста уз подршку Одсека за опште послове и информациони систем

Путем уговора о међусобној сарадњи на реализацији Пројекта "Успостављање еколошке мреже на територији Републике Србије" и других послова у функцији заштите природе, Заводу је омогућен приступ сету просторних података за које је одговоран РГЗ.

Током 2017. године нису издвојени нови елементи еколошке мреже на подручју Покрајине. Ажурирање података о елементима еколошке мреже се остварује у оквиру редовних активности Завода. Сакупљање теренских података се одвијало из области херпетологије и ботанике, највише на слатинским стаништима Бачке. Прецизирање података описом еколошки значајних подручја катастарским парцелама одвијало се током издавања услова за израду просторних планова. Такође је завршено дефинисање површина по катастру за три водотока са својствима еколошких коридора, као и деонице међународног коридора Дунава.

Интеграција подручја еколошке мреже у развојне планове се остварује издавањем услова за израду просторно-планске документације на нивоу општина или других већих просторних целина. Завод је учествовао у усаглашавању интереса заштите са развојним могућностима других сектора код израде пет Просторних планова подручја посебне намене, од којих су три везана за пределе богате природним вредностима (подручје Фрушке горе и југоисточни Банат), а два за инфраструктурне коридоре. Наставила се започета сарадња са ЈВП Воде Војводине на усаглашавању интереса заштите врста и станишта са потребама радова редовног одржавања каналске мреже у Војводини, чији знатни део представља станиште угрожених врста или еколошке коридоре. На радним састанцима, између осталог, разматране су и мере заштите примењене у неким земаља ЕУ.

5.1.7. „NATURA 2000“

Табела 9. Преглед индикатора, броја активности и носиоца посла.

Индикатор	Реализовано у 2017.	Носиоци посла
Број остварених активности у чијој реализацији је Завод учествовао	5 сарадника Завода је учествовао на обуци за успостављање NATURA 2000 мреже у Србији	Сектор за заштиту природе, Одељење за заштиту станишта и врста, Одељење за заштићена подручја
Број остварених активности у чијој реализацији је Завод учествовао	Представници Завода су учествовали у 3 активности припремања програма међународног пројекта успостављања NATURA 2000 мреже.	Сектор за заштиту природе, Одељење за заштиту станишта и врста, Одељење за заштићена подручја уз подршку Одсека за опште послове и информациони систем

Стручни сарадници Завода учествовали су у „ТАИЕХ“ обуци за издвајање подручја NATURA 2000 еколошке мреже, која је одржана у Министарству заштите животне средине 16-20. јануара 2017. у Београду.

Стручни сарадници Завода учествовали су на програму обуке „ТАИЕХ Expert Mission on Establishment of NATURA 2000“, који је одржан у Београду 17-21.7.2017. године. Циљ програма обуке је био упознавање експерата из Србије са методологијом прикупљања података при теренским истраживањима за потребе идентификације мреже NATURA 2000 подручја (станишта, биљне врсте, рибе). Предавачи су били из Словеније и Хрватске.

Завод је био укључен у активности припремања програма међународног пројекта „Continued support to implementation of Chapter 27 in the area of nature protection“ (NATURA 2000 II), спроведених у сарадњи стручњака ЕУ (екипа „ENVAP“) и Министарства, учешћем на радионицама одржаним 26.10.2017.г. у ЕУ инфо-центру у Београду и 10.11.2017. у згради Завода за заштиту природе Србије, као и на састанку одржаног у Министарству 15.11.2017.

5.1.8. ГЕОНАСЛЕЂЕ

Програмом заштите природних добара за 2017. годину предвиђен је рад на издвајању објеката геонаслеђа и пружање стручне помоћи и учешће у раду Радне групе за успостављање Геопаркова у Републици Србији.

Табела 10. Реализоване активности на заштити геонаслеђа у 2017. години

Индикатор	Реализовано у 2017.	Носиоци посла
Број забележених и издвојених објеката геонаслеђа на подручју АП Војводине	13	Сектор заштите природе, Одељење за промоцију едукацију и односе са јавношћу - Одсек за природњачку збирку, Одељење за заштићена подручја
Број прикупљених библиографских јединица	1200	Сектор заштите природе, Одељење за промоцију едукацију и односе са јавношћу - Одсек за природњачку збирку, Одељење за заштићена подручја

Индикатор	Реализовано у 2017.	Носиоци посла
Број одржаних састанака радне групе за успостављање геопаркова у Републици Србији	0	Сектор заштите природе, Одељење за промоцију едукацију и односе са јавношћу, Одсек за природњачку збирку, ЗЗПС, ГИС, Природњачки музеј Београд, РГФ, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Географски факултет Београд, Министарство пољопривреде и заштите животне средине
Број одржаних састанака радне групе за успостављање геопарка "Фрушка гора-Лесленд"	0	У 2017. години Министарство заштите животне средине није формирало радну групу за успостављање геопарка "Фрушка гора - Лесленд".
Број одржаних састанака са представницима локалне самоуправе	5	Сектор заштите природе, Одељење за промоцију едукацију и односе са јавношћу, Одсек за природњачку збирку, Одељење за заштићена подручја, МЗ Стари Сланкамен, Општина Инђија, Туристичка организација Инђије, Општина Беочин

Током 2017. године Завод је наставио са активностима на реализацији Пројекта „Израда инвентара објеката геонаслеђа у АП Војводина“. Циљеви Пројекта су:

- Дефинисање локалитета од посебног значаја за заштиту геонаслеђа;
- Инвентаризација и валоризација објеката геонаслеђа на територији АПВ;
- Утврђивање прелиминарне листе објеката геонаслеђа који испуњавају критеријуме за заштиту од стране Завода;
- Предлог мера и активности на очувању, уређењу, презентацији и промоцији објеката геонаслеђа Војводине;
- Израда базе података која би била саставни део Инвентара објеката геонаслеђа АПВ;
- Покретање иницијативе за успостављање Геопаркова на подручју АПВ;
- Укључивање података о објектима геонаслеђа АПВ у просторно- планске документе;
- Укључивање објеката геонаслеђа у (гео)туристичку понуду.

У 2017. години није било састанака Радне групе за успостављање Геопаркова у Републици Србији, именоване од стране Министарства пољопривреде и заштите животне средине са задатком да ради на формирању мреже геопаркова Србије.

Како су стручни сарадници Завода током 2017. године, радили на ревизији заштићеног подручја Споменик природе „Лесни профил код Старог Сланкамена“, одржана су два састанка са представницима ТО општине Инђија. На састанцима се разговарало о могућности да ТО општине Инђија буде управљач заштићеног подручја Споменик природе „Лесни профил код Старог Сланкамена“.

Током валоризација природних вредности „Стратиграфски профил Филијала - Беочин“, у циљу успостављања заштићеног подручја, одржана су три састанка са представницима Општине Беочин.

5.1.9. ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Табела 11. Преглед индикатора, броја активности и носиоца посла.

Индикатор	Реализовано у 2017.	Носиоци посла
Унапређење методологије управљања активностима које имају утицај на заштићена подручја (ЗП)	Интегрисање побољшаног поступка оцене угрожености ЗП од загађивача у услове, студије и осталу документацију и њихова примена на терену; Интегрисање побољшаног поступка процене утицаја антропогених чинилаца на промене природних карактеристика подручја и квалитет екосистемских услуга у студије, пројектну и осталу документацију.	Одељење за заштиту животне средине
Смањење бројности и интензитета утицаја на елементе еколошке мреже	Смањење утицаја на станишта и еколошке коридоре.	Одељење за заштиту животне средине Одељење за станишта и врсте
Унапређење сарадње са стручњацима који се баве управљањем водама на свим нивоима, од радника на терену до доносиоца одлука	Унапређена сарадња са Републичком дирекцијом за воде кроз учешће у радним групама у оквиру припреме Плана имплементације Оквирне директиве о водама	Одељење за заштиту животне средине Одељење за станишта и врсте

Интегрисање резултата и закључака донетих у процесу иновирања метода истраживања стања животне средине у окружењу заштићених подручја и оцена угрожености заштићених подручја од загађивача обухвата послове на изради услова, студија и остале документације, као и њихову примену на терену. Наведене активности имају за циљ побољшање поступка оцене угрожености заштићених подручја од загађивача, квалитетнију процену утицаја антропогених чинилаца на промене природних карактеристика подручја и квалитет екосистемских услуга, као и смањење негативних утицаја на станишта и еколошке коридоре. Одрживо коришћење природних вредности реализовано је кроз проналажење компромисних решења у организацији простора за потребе различитих корисника чија примена, сагласно текућим и предстојећим обавезама наше државе везано за улазак у Европску унију, пружа могућност добијања финансијске помоћи/подстицаја за сарадњу на заштити подручја.

Утврђивање функционалних заштитних појасева уз примену кључних предеоних елемената као што је заштитно зеленило, осим кроз редовне делатности Завода, реализује се и кроз пројекне активности. Један од пројеката је „*Active SEnsor monitoring Network and environmental evaluation for protection and wiSe use of WETLANDS and other surface waters*“, у оквиру Interreg IPA програма прекограничне сарадње Хрватска-Србија 2014-2020. Задатак Завода односи се на одређивање потреба и могућности за успостављање мултифункционалног појаса за заштиту водених и влажних станишта у близини пољопривредног земљишта, насупрот досадашњем приступу коришћењу подручја еколошке мреже, чије су последице деградација њихових основних вредности, угрожавање квалитета животне средине у ширем окружењу и онемогућавање коришћења потенцијала за пружање екосистемских услуга. У вредновању ефеката екосистемских услуга, велики значај има улога зеленила у уклањању загађујућих материја. Пратеће активности укључују указивање на значај подршке интересних група у избору приоритетних локација, подизању и одржавању зеленила, као и искључивање преоравања овог појаса. Наиме, пракса је показала да у случајевима када локално становништво није укључено у активности на заштити и ту не види сопствени интерес, није обезбеђена ни њихова подршка а неуспех је скоро загарантован.

Процена екосистемских услуга природних добара кроз сарадњу са локалним становништвом, са циљем побољшања стања на стаништима заштићених и строго заштићених врста, реализује се и кроз пројекат „*Advocating ESAV in Bosut Forests Area - integrating biodiversity and ecosystem services in natural resource uses and management*“, у оквиру фонда „*Open Regional Fund for South-East Europe – Biodiversity (ORF BD): Ecosystem Services and Valuation in Future Course of Action in South East Europe Region (ESAV)*“, у периоду 2017-2018.

Допринос одрживом развоју у окружењу заштићених подручја кроз учешће Завода у пројекту "Заштићена подручја за природу и људе" (2015-2019), реализује се применом методологије за процену степена укључености локалне заједнице у рад заштићеног подручја, која је развијена у кооперацији Асоцијације паркова Динарида и организације WWF Adria.

У вези израде легислативе везане за квалитет животне средине на заштићеним подручјима и елементима еколошке мреже, од значаја је учешће Завода у радној групи за припрему Плана имплементације Нитратне директиве. Сугестија Завода је да је за подручје Војводине неопходно размотрити издвајање површина осетљивих на загађење из пољопривреде према Нитратној директиви, на начин како је то урађено у државама Панонског биогеографској региона на истим типовима земљишта. Неопходно је узети у обзир чињеницу да на простору Војводине низ година уназад постоји проблем са снабдевањем пијаћом водом, као и чињеницу да се значајан проценат фарми са највећим бројем условних грла налази управо на овом простору. Такође, одређени типови станишта Панонског биогеографског региона у оквиру еколошке мреже Европске уније „NATURA 2000“ спадају у подручја осетљива на нитрате у складу са захтевима Члана 6.3. Директиве о стаништима.

У својству чланова радних група у оквиру припреме Плана имплементације Оквирне директиве о водама, представници Завода дали су своје сугестије путем учешћа на попуњавању упитника који се односе на циљеве одрживог развоја – *Sustainable Development Goals*, као и индикаторе за праћење напретка у реализацији циљева, како би дошли до позиције наше земље у спровођењу принципа интегралног управљања водама. Завод учествује и у унапређењу рада у оквиру Конвенције о водама, попуњавањем упитника у вези активности за период 2019-2021, који се односи на Закон о ратификацији Конвенције о заштити и коришћењу прекограничних водотокова и међународних језера и амандмана на чл. 25. и 26. Конвенције о заштити и коришћењу прекограничних водотокова и међународних језера (Службени гласник РС, Међународни уговори, број 01/2010). Узимајући у обзир да су представници Завода чланови радне групе за припрему Плана имплементације Оквирне директиве о водама (укључујући Директиву о комуналним отпадним водама, Нитратну директиву и Директиву о води за пиће) и да редовно учествују у раду шире и уже радне групе, заједно са представницима других надлежних органа и институција, може се претпоставити да ће наведено допринети бољој интерсекторској сарадњи и бржем решавању актуелних конфликта.

Унапређење сарадње са стручњацима који се баве управљањем водама реализује се и кроз учешће представника Завода у радној групи у оквиру међународног пројекта JOINTISZA. Циљ је побољшање сарадње међу клучним актерима и осврт на заједничке изазове у циљу изналажења потенцијалних решења која ће допринети побољшању статуса вода на сливу. Главни циљ JOINTISZA пројекта је интегрални приступ изради планова управљања водама и превенције ризика од поплава за следећи плански период у складу са ЕУ легислативом. Најважнији резултат пројекта је новелирање првог интегралног плана управљања сливом реке Тисе којим су већ обухваћени кључни аспекти ЕУ директиве о поплавама.

5.1.10. УСЛОВИ, МИШЉЕЊА И ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Табела 12. Број издатих услова заштите природе, мишљења и учешће у изради просторно планске документације, шумских и ловних основа, упоредо у 2016. и 2017.

Индикатор	Реализовано у 2016.	Реализовано у 2017.	Носиоци посла
Број издатих решења о условима заштите природе	862	903	Сектор заштите природе, Одељење за заштићена подручја, Одељење за заштиту станишта и врста, Одељење за заштиту животне средине; Одељење за опште послове и информациони систем, група за правне послове
Број издатих мишљења	455	436	Сектор заштите природе, Одељење за заштићена подручја, Одељење за заштиту станишта и врста, Одељење за заштиту животне средине; Одељење за опште послове и информациони систем, група за правне послове
Учешће у изради просторно планске документације	103 Решења 45 мишљење	125 Решења 37 мишљење	Сектор заштите природе, Одељење за заштићена подручја, Одељење за заштиту станишта и врста, Одељење за заштиту животне средине; Одељење за опште послове и информациони систем, група за правне послове
Шумске основе, програми, ловне основе и др	117 Решења 47 мишљења	86 Решења 37 мишљења	Сектор заштите природе, Одељење за заштићена подручја, Одељење за заштиту станишта и врста, Одељење за заштиту животне средине; Одељење за опште послове и информациони систем, група за правне послове
Обједињена процедура	49 предмета решено	62 предмета решено	Сектор заштите природе, Одељење за заштићена подручја, Одељење за заштиту станишта и врста, Одељење за заштиту животне средине; Одељење за опште послове и информациони систем, група за правне послове

Током 2017. године, Заводу је достављен значај број предмета у вези захтева за издавање услова за активности, пре свега у заштићеним подручјима, али и за изградњу објеката, реализацију активности у простору, израду планске документације, основа и програма, односно мишљења на просторне и урбанистичке планове, шумске и друге основе и програме, студије о процени утицаја, стратешке процене утицаја, законску регулативу, стратешка документа, итд.

5.1.10.1. ИЗДАВАЊЕ УСЛОВА И МИШЉЕЊА

Завод је израдио и издао 903 решења о условима заштите природе и 436 различитих мишљења и 10 сагласности на озакоњење објеката, са циљем очувања и унапређења природе, заштићених природних добара и одрживог коришћења природних ресурса.

5.1.10.2. ПРОСТОРНО ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Завод је издао 125 решења о условима заштите природе за израду просторно планске и урбанистичке документације и 37 мишљења на просторне и урбанистичке планове, стратешке процене утицаја на животну средину и осталу документацију.

- Просторни планови подручја посебне намене (ППППН): ППППН Предела изузетних одлика „Потамишје“, ППППН Парка природе „Јегричка“ и ППППН Парка природе „Поњавица“ – укупно 3;
- Измене и допуне Просторних планова општина: Ириг, Нови Бечеј, Опово, и Стара Пазова – укупно 4;
- Планови генералне регулације (ПГР): Бач, Буђановци, Карађорђево, Лиман са универзитетским центром у Новом Саду, Паркинг гаража на подручју града Новог Сада, Породичног становања у западном делу града Новог Сада, Стари Жедник, Жабал, Жарковац и Комплекса ХИП „Петрохемија“, ХИП „Азортара“, НИС „Рафинерија нафте Панчево“ – укупно 10;
- Измене и допуне Плана генералне регулације: ПГР за мешовиту намену између Булевара Европе, Булевара Цара Лазара, улица Стражиловске, Жарка Зрењанина, Булевара Михајла Пупина, улица Јеврејске и Футошке у Новом Саду, Бечеј, Беочин, Буковац, Целина 1 шири центар Панчева, Чока, Нова Црња, Шимановци, Ветерник (2 измене и допуне у 2017. години) и ПГР зоне реконструкције у наслеђеним амбијенталним целинама у Новом Саду – укупно 11;
- Планови детаљне регулације (ПДР): Услови за ПДР у местима Нови Сад (17), Каћ, Сибач, Темерин, Опово, Вршац, Мачванска Митровица, Банатско Ново Село, Петроварадин (2), Раба, Сомбор, Суботица, Сремска Каменица (5), Ириг, Сремска Митровица (3), Сивац, Футог, Стари Сланкамен, Бешеновачки Прњавор, Ветерник, Буковац, Бачинци, Бачка Паланка (2), Баранда, Вајска, Руски Крстур, Госпођинци (2), Вашице, Меленци, Адашевци, Руменка, Суботиште, Стари Лединци, Бешка (2), Башаид, Вогањ, Шид, Шимановци - укупно 63;
- Измене и допуне Плана детаљне регулације: Нови Сад (2), Врдник, Палић, Беочин – укупно 5;
- Урбанистички пројекти, локацијски услови, техничка документација и процена утицаја: Услови за урбанистичке пројекте: у Новом Саду, Футогу, Иванову, Сремској Митровици, Бечеју, Ковачици, Јаску Селу, Новим Карловцима, Ковачици, Крчедину, Новој Гајдобри, Торњошу, Грабову, Дорослову, Адашевцима, Кикинди, Ердевику, Темерину (2), Бачкој Паланци (2), Сомбору, Бачкој Тополи и Мартоношу. Услови за локацијске услове: у Петроварадину, Жабљу и Новом Саду. Услови за израду техничке документације за појачаног одржавања деонице државног пута IБ реда бр 10- обилазница Панчева, и Услови за израду Студије процене утицаја на животну средину у комплексу Хемијске индустрије Панчево – укупно 29;
- Мишљења на просторне и урбанистичке планове, стратешке процене утицаја и осталу документацију: Мишљење на Нацрт Просторног плана подручја посебне намене заштићених природних добара „Окањ бара“ и „Русанда“. Планови генералне регулације: Бач и Темерин; Планови детаљне регулације у Бачкој Паланци, Темерину и Вајској; Извештаји о стратешкој процени утицаја на животну средину: ППО Тител, ГУП Суботица-Палић, ПГР насеља Бешка, Раковац, Нови Сланкамен, ПДР у Новом Саду (2), Петроварадину, Кисачу, Руменки, Бачкој Тополи, Сремској Каменици (2), Баноштору, Палићу (2); Мишљења о неприступању изради стратешке процене утицаја на животну средину у Иригу, Петроварадину, Сремској Каменици, Каћу, Буковцу; Беочину (2), Инђији, Врднику, Сремској Каменици, Старим Лединцима, Суботици, Палићу, Шупљаку и железничкој прузи Београд-Нови Сад-Келебија.; укупно 37;

5.1.10.3. ОБЈЕДИЊЕНА ПРОЦЕДУРА

Током 2017. године обрађено је и кроз информациони систем APR СЕОР достављено подносиоцима, 62 предмета у поступку обједињене процедуре у којима је Завод поступао у складу са чланом 11. Правилника о поступку спровођења обједињење процедуре електронским путем („Службени гласник РС”, бр. 113/2015, 96/2016, 120/2017), члана 86 Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014), члановима 15. и 29. Уредбе о локацијским условима („Службени гласник РС”, бр. 35/2015 и 114/2015) и Уредбе о изменама и допунама Уредбе о локацијским условима („Службени гласник РС”, бр. 117/2017), на основу чланова 9. 57. и 102. став 1. тачка 10. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр. и 14/2016) и члана 141. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/2016), а сагласно захтевима важећих правних аката о заштити природних добара и еколошке мреже.

Од укупног броја решених предмета чија је процедура спроведена на републичком и покрајинском нивоу (14), значајан број поднесен је од стране Покрајинског секретаријата за енергетику, грађевинарство и саобраћај (11), а део предмета решаван је по процедури Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (3).

Спроведени број обједињених процедура на локалном нивоу (48), укључује исходовање локацијских услова и изградњу објеката унутар следећих општина: Бачка Паланка (8), Бачка Топола (5), Суботица (5), Сомбор (3), Србобран (3), Кањижа (2), Бечеј (2), Нови Бечеј (2), Житиште (2), Жабал (1), Зрењанин (1), Алибунар (1), Ковачица (1), Нови Сад (1), Сента (1), Шид (1), Сремска Митровица (1), Тител (1), Чока (1).

Укупан број услова заштите природе издатих од стране Завода током 2017. године знатно је већи од прошлгодишњег (49), што је приближно броју услова које су ове године исходовале само надлежне општинске службе.

5.1.11. РЕГИСТАР ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Табела 13. Преглед индикатора, броја активности и носиоца посла.

Индикатор	Реализовано у 2017.	Носиоци посла
Број података унесених у Регистар	<p>Алфанумерички подаци:</p> <p>Унети идентификацијски подаци за 3 подручја за које је завршена студија заштите</p> <p>Ажурирани подаци за 2 проглашена ЗПД, 2 студије послате за проглашење, 3 подручја у статусу „студија завршена“ и 1 подручје са ког је скинута заштита</p> <p>Ажурирани подаци за 5 управљача и 7 подручја која су ушла у поступак заштите</p> <p>Просторни подаци:</p> <p>новоубачених 4, ажурирано 2.</p> <p>Документа, убачених+ажурираних:84</p>	Одсек за опште послове и информациони систем

Према Закону о заштити природе, Покрајински завод за заштиту природе води покрајински регистар заштићених природних добара (у даљем тексту: Регистар).

Послови вођења Регистра су обављани континуирано и подразумевали су редовно уношење нових и ажурирање постојећих података. Уносе се и ажурирају не само алфанумерички, него и просторни подаци. Ради боље систематизације података, постојећа база је, поред електронских верзија студија заштите, проширена збирком картографских прилога и архивираним форматом граница заштите подручја. У Регистар су похрањени подаци о евидентираним врстама за 34 подручја.

Регистар је вођен у складу са Правилником о садржају и начину вођења регистра заштићених природних добара, ("Службени гласник РС", бр. 81/2010 од 5.11.2010. године) у облику електронске регистарске књиге (део информационог система Завода: „Централни регистар“) на основу података из збирке исправа која се води у папирној форми. Уписивање података у Регистар вршено је, сходно изменама Закона о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр. и 14/2016) а на основу аката о стављању под заштиту, измена или допуна аката о заштити, објавама о покретању поступка заштите на сајту Министарства заштите животне средине (<http://www.ekologija.gov.rs/obavestjenja/zastita-prirode/>) и аката о стављању ван снаге акта о заштити (брисању из евиденције заштићених природних добара).

5.1.12. ПРОМОТИВНЕ АКТИВНОСТИ И МАНИФЕСТАЦИЈЕ

Табела 14. Преглед индикатора, броја активности и носиоца посла.

Индикатор	Бројчано исказани показатељи успешности у 2017.	Носилац посла
Број посетиоца Изложбеног простора	26.634	Одељење за промоцију, едукацију и односе са јавношћу у сарадњи са другим одељењима из Сектора заштите природе
Број реализованих тематских изложби	16	Одељење за промоцију, едукацију и односе са јавношћу у сарадњи са другим одељењима из Сектора заштите природе
Број одржаних предавања и презентација	28	Одељење за промоцију, едукацију и односе са јавношћу у сарадњи са другим одељењима из Сектора заштите природе
Број учешћа Завода на сајмовима и манифестацијама	13	Одељење за промоцију, едукацију и односе са јавношћу у сарадњи са другим одељењима из Сектора заштите природе
Број наступа у медијима	121	Одељење за промоцију, едукацију и односе са јавношћу у сарадњи са другим одељењима из Сектора заштите природе

Завод је током 2017. године реализовао бројне и разноврсне активности на пољу ширења свести о потреби заштите природе. Стручна и шира јавност редовно је упознавана са активностима, акцијама и постигнутим резултатима Завода, као и са актуелностима, општим циљевима и проблемима у заштити природе. У промотивним активностима нарочита пажња посвећена је деци. Остварени су садржаји којима је, поред стицања нових сазнања о природи, промовисана њена заштита. На овом плану је унапређена сарадња са стручним институцијама, образовним институција од предшколских до високообразовних, управљачима заштићених подручја, корисницима простора, еколошким удружењима грађана, медијима, итд.

5.1.12.1. ЕДУКАЦИЈА У ИЗЛОЖБЕНОМ ПРОСТОРУ ЗАВОДА

- Изложбени простор Завода у Новом Саду, током 2017. године обишло је 26.634 посетилаца. Изложбе је видео знатно већи број људи, који су били учесници бројних саветовања, семинара, пројекција филмова, предавања, презентација, одржаваних у свечаној сали Завода.
- Одржано је 16 тематских изложби са пратећим активностима у изложбеном простору Завода или у сличним институцијама током 2017. године.
- Настављен је рад са студентима који слушају предавања или обављају вежбе у лабораторији и препараторским просторијама (студенти биологије, географије, ловног туризма, студенти пољопривредног факултета и др.) као и приказивање природњачко документарних филмова у сали Завода.

5.1.12.2. ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЕКОЛОШКИ ВАЖНИХ ДАТУМА

Завод је током 2017. године пригодним активностима обележио значајне еколошке датуме:

Светски Дан влажних подручја - 2. фебруар; Овај значајан датум обележен је у Заводу отварањем изложбе фотографија природе „Наша прича о природи“, аутора: Предрага Костина и Данила Ђековића.

Светски дан шума – 21. март; Обележен је прикладним саопштењем за јавност и медије.

Дан Покрајинског завода за заштиту природе - 1. априла; Обележен је 31. марта у амфитеатру Завода. Том приликом је промовисан зборник радова са 2. Симпозијума о заштити природе са међународним учешћем „Заштита природе – искуства и перспективе“.

Дан заштите природе - 11. април; Обележен је у пословном центру НИС-а у Новом Саду отварањем изложба фотографија о природи Војводине. На отварању изложбе су говорили: Ulrich Pebal – директор Функције за ХСЕ, Бранкица Табак - подсекретар покрајинског секретара за урбанизам и заштиту животне средине, др Биљана Пањковић, директорица Покрајинског завода за заштиту природе, а испред групе аутора се обратио фотограф Јожеф Гергељ.

Дан планете Земље – 22. април; Обележен је у пословном центру НИС-а у Новом Саду пројекцијом документарно - еколошког филма: "Река живота – Дунав" аутора Оливера Фојкара. Пројекција филма је организована у оквиру заједничке кампање НИС-а и Завода која носи назив: „Брини се о природи“.

Светски дан миграторних птица - 10. мај; Обележен поруком послатом медијима и објављеном на сјату Завода.

Међународни дан биодиверзитета - 22. мај; Обележен је у Заводу предавањем проф. др Владимира Стојановића са Департамента за географију, туризам и хотелијерство са ПМФ Нови Сад: „Одговорни и одрживи развој туризма у очувању биодиверзитета“.

Европски дан паркова- 24. мај; Обележен је у Заводу у сарадњи са НП „Фрушка гора“ пригодном фото изложбом „Вода-Живот“.

Светски Дан заштите животне средине – 5. јун; Поводом Светског дана заштите животне средине, 5. јуна 2017. године, организована је радна акција чишћења околине три потока у НП „Фрушка гора“. Ова акција реализована је у сарадњи са Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине, АД. НИС и ЈП «НП Фрушка гора».

Међународни дан Дунава - 29. јун; Пригодно је обележен информацијом за медије и за сајт Завода.

Дан Резервата биосфере „Бачко Подунавље“ - 14. јул; Завод је учествовао у промоцији дана уписа Резервата биосфере „Бачко Подунавље“ у UNESCO Светску листу резервата биосфере. Промоција је одржана у Сомбору.

Међународна ноћ слепих мишева - 25. август; Манифестација је одржана у арборетуму Завода. Циљ манифестације је био популаризација и заштита ових летећих сисара, упознавање грађана са њиховим специфичним начином живота, као и разбијање предрасуда, страхова и веровања везаних за следе мишеве.

Дан геолога – 18. септембар; Дан је обележен отварањем изложбе фосила Фрушке горе подназивом „Рађање Горе“, ауторс др Ивана А. Дулића.

Дани Европске Баштине – 21. септембар; Завод је у сарадњи са Музејом Крајине из Неготина обележио овај значајан датум, отварањем изложбе и пројекцијом филма у Неготину.

Дани Европске Баштине – 23. септембар; У Бачу је одржан скуп посвећен културној и природној баштини Резервата Биосфере „Бачко Подунавље“, а у тврђави Бач је организована његова промоција пред широм јавношћу и додељивање повеље партнерима на локалном нивоу (локалне самоуправе, управљачи заштићених подручја).

Светски Дан станишта – први понедељак у октобру 2017; Обележен је радно у СРП „Делиблатска пешчара“, на локалитету Корн, у организацији Завода, компаније НИС, ЈП „Војводина шуме“ и Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине. Волонтерска еколошка акција под симболичним називом „Радни дан за природу“ имала за циљ ревитализацију угрожених степских и пешчарских травних станишта, очување и унапређивање биодиверзитета.

5.1.12.3. ПРЕДАВАЊА И ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ

У току 2017. године стручни сарадници Завода или њихови спољни сарадници одржали су 28 предавања и презентација о природним вредностима и потреби њиховог очувања:

- 24. фебруар; У Заводу је проф. др Димитар Лакушић одржао предавање на тему: „Еколошка мрежа и црвена листа флоре, фауне и гљива Србије“.
- 25. јануар; Просторије Завода; Промоцију књиге: "Птице Србије - процена величина популација и трендова гнездарица 2008-2013", презентација: др Слободан Пузовић.
- 1. март; У просторијама Културне заједнице Срба у Вуковару, др Слободан Пузовић је учествовао у промоцији књиге „Орнитолошки речник“ заједно са представницима Матице Српске.
- 7. март; У Заводу је одржано предавање на тему: „Камен у објектима геонаслеђа Војводине“, предавачи: др Срђан Белиј и Зоран Ђајић.
- 1. април; У оквиру обележавања Дана ПЗЗП, одржана је презентација „Заштита природе у Војводини 2010 – 2016., излагач др Биљана Пањковић.
- У периоду 11 - 15. маја, у Заводу су одржане радионице „Водни агент – путеви воде“ чији је аутор Друштво водна агенција, Рогашка Слатина – Словенија.
- 20. мај; У Заводу је одржана радионица „Макетарства – хоби или нешто више?“, аутори су били чланови Макетарског Клуба Нови Сад са гостима, члановима Београдског Макетарског Клуба - ИПМС Србија.
- 22. мај; Поводом међународног дана биодиверзитета, проф. др Владимир Стојановић са Департмана за географију, туризам и хотелијерство са ПМФа НовиСад, одржао је у Заводу предавање: „Одговорни и одрживи развој туризма у очувању биодиверзитета“.
- 23. мај; У Заводу је у сарадњи са Књижевно еколошким клубом српско-јапанског пријатељства „ЖДРАЛ“ из Новог Сада одржана промоција књиге: „ЦВЕТ ДИВЉЕ РУЖЕ“-БУСОН. О књизи је говорио приређивач Хироши Јамасаки Вукелић и Небојша Симин.

- 14. јул; Поводом проглашења резервата биосфере „Бачко подунавље у Сомбору је одржана промоција резервата биосфере на коме су учешће узели министар заштите животне средине Горан Триван, покрајински секретар Владимир Галић, генерална секретарка за сарадњу са UNESCO Јасмина Татарцац, Душка Димовић директор NjNjF канцеларије у Београду и др Биљана Пањковић, директор Завода. Презентација: Резерват биосфере „Бачко Подунавље“ – др Биљана Пањковић
- 25. август; У арборетуму Завода у оквиру Међународна ноћ слепих мишева, предавање на тему: „Значај и заштита слепих мишева“ је одржала др Јадранка Делић, самостални стручни сарадник Завода. Приказан је документарни филм о слепим мишевима Србије „Летеће ноћобције“ сценаристе др Милана Пауновића и редитеља Рајка Петровића.
- 15. септембар; У Заводу је Министарство заштите животне средине реализовало јавну презентацију пројекта: "Подизање капацитета Шумадије и Поморавља за примену Европске Конвенције о пределу", у партнерству са Покрајинским Секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине, као наставак започетих активности на спровођењу Европске конвенције о пределу, а у складу са планом националних приоритета и применом Закона о заштити природе.
- 21. септембар; У Неготину, у сарадњи са Музејом Крајине, у галерији Мокрањчеве родне куће, одржао пројекцију документарно-еколошки филм који је рађен у продукцији Завода: „Река живота - Дунав“, аутора др Оливера Фојкара.
- 23. септембар; У оквиру манифестације „Дани европске баштине“, у Бачу је одржан скуп посвећен културној и природној баштини у организацији Покрајинског завода за заштиту споменика културе, Покрајинског завода за заштиту природе и Општине Бач. Презентацију на скупу припремили М. Туцаков и Б. Пањковић.
- 4. октобар; У оквиру Сајма Лорист одржана је конференција везана за туризам и заштиту природе. На скупу одржана презентација под називом „Одрживи туризам као средство развоја и заштите природе“ - др Б. Пањковић.
- 12. октобар; У просторијама Визиторског центра СРП „Засавица“ одржана је уводна радионица у оквиру пројекта " EcoWet - Процена екосистемских услуга мочварних екосистема у прекограничном подручју Хрватска – Србија", том приликом је Владимир Добретић, стручни сарадник Завода одржао презентацију о екосистемским услугама мочварних станишта.
- 16. октобар; У Бања Луци је поводом свечаности посвећене јубилеју – 25 година рада Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске, мр Никола Стојнић изнео презентацију о активностима на заштити природе у АП Војводини, а др Слободан пузовић је поздравио скуп и примио плакету уручену Заводу.
- 24. октобар; На трибини „Дигитализујемо природу за будућност“, у оквиру манифестације „Новосадска јесен“, учествовали су и представници Завода. Том приликом је Ранко Перић одржао предавање „Значај и очување хербаријумских збирки као природних докумената на примеру збирке Андреаса Волнија“.
- 1. новембар; У посету Заводу су дошли студенти Московског државног универзитета „Ломоносов“ који су обишли изложбenu поставку уз стручног водича. Одржано је једночасовно предавање под називом „Институционални оквир заштите природе у Србији“- презентација др Биљана Пањковић.
- 03. новембар; У Заводу је одржана промоција монографије: „Утицај ловног туризма на заштићена подручја", чији су аутори др Јадранка Делић, проф. др Драго Цвијановић и проф. др Ристо Прентовић. Издавач монографије је Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи, Универзитета у Крагујевцу.

- 18. новембар; У оквиру 9. Методичких дана учитеља Војводине, у Заводу је др Оливер Фојкар, начелник Одељења за промоцију едукацију и односе са јавношћу, одржао предавање на тему: „Документарни еколошки филм у заштити природе“.
- 23. новембар; У Заводу је одржана промоција књиге „Сунчева трпеза“ ауторке Мирјане Петровић. Промоција је остварена у сарадњи са Друштвом „Врело“ Нови Сад.
- 25. новембар; Учешће на 3. конференцији „ЕкоБиоМорфа 2017“, у Ректорату Универзитета у Новом Саду, на панел дискусији на тему сарадње јавног и цивилног сектора у области заштите природе. Учесник панел дискусије Др Слободан Пузовић.
- 29-30. новембар; На Златибору је одржано 12. саветовање о заштити биља у организацији Друштва за заштиту биља Србије. Предавање по позиву на овом саветовању одржао је сарадник Завода Марко Туцаков, тема је била „Тровање строго заштићених врста птица на подручју Војводине пестицидима: анализа досадашњих искустава и могућа решења“.
- 15. децембар; На манифестацији „Отворена врата хербаријума Андрије Волног“ у свечаној сали Гимназије „Бранко Радичевић“ у Сремским Карловцима, у организацији Покрета горана Војводине, одржано је предавање о аспектима заштите збирке Андрије Волнија у Сремским Карловцима, предавач је био стручни сарадник Завода: Ранко Перић.
- 25. децембар; Посета студената Факултета техничких наука Универзитета у Новом Саду, смер заштита од пожара, који су обишли изложбену поставку уз стручног водича. Предавање под називом „Институционални оквир заштите природе у Србији“ - презентација др Биљана Пањковић.
- 26. децембар; У Заводу је промовисана књига „Атлас птица гнездарица Засавице“ аутора Марка Шћибана. Издавач књиге је Покрет горана Сремске Митровице управљач СРП „Засавица“. На скупу говорио др Слободан Пузовић као рецензент.
- 28. децембар; У организацији удружења грађана, у просторијама Заводу обележена је десетогодишњица објављивања првог броја еколошког магазина „ЕКОлист“. На свечаности је министар животне средине уручио признања и новинарске награде које је Удружење новинара «Еко вест» у сарадњи са магазином «ЕКО лист» доделило новинарима и представницима организација за грађанску храброст и доследност у заштити животне средине.

5.1.12.4. ИЗЛОЖБЕНЕ ПОСТАВКЕ

У изложбеном простору Завода, али и у другим просторима организовано је и одржано 16 изложби у организацији Завода и других субјеката, са пратећим активностима:

- 2. фебруар; У просторијама Завода отворена изложба фотографија природе „Наша прича о природи“, аутора: Предрага Костина и Данила Ђековића.
- 24. фебруар; У Заводу је отворена изложба фотографија под називом „Стене – скривене боје и облици“ аутора Дарка Тимотића.
- 31. март; Отворена је у Заводу изложба ликовних радова чланова Удружења ЛИКУМ, Нови Сад под називом „Лице земље које се мења“.
- 19–23. април; Током априла изложба „Стене – скривене боје и облици“ била је приказана на Међународном сајму грађевине, који је одржан у Београду.
- 11. мај; Отворена је изложба фотографија „Стене – скривене боје и облици“, аутора Дарка Тимотића, дипломираног инжењера геологије за палеонтологију.
- 18-20. мај; У Заводу је отворена изложба „Уметничка дела у ониксу“ чији је аутор породична радионица „Благојевић“.

- 24. мај; У Заводу је у сарадњи са НП „Фрушка гора“ отворена 13. Међународна изложба фотографија под називом „Вода = Живот“.
- 1. јун; Отворена је 12. годишња “Изложба минерала, кристала и накита” из приватних збирки чланова Друштва љубитеља минерала, стена и фосила «ГЕО-ПАН» из Новог Сада.
- јун 2017; Отворена је у Заводу 60. Изложба ликовних радова деце Србије на тему „Пипи дуга чарапа“. Организатори изложбе уз Завод су Центар за ликовно васпитање деце и омладине Војводине и Змајеве дечје игре, Нови Сад.
- 18. септембар; У Заводу је отворена ексклузивна природњачка изложба фосила Фрушке горе под називом „Рађање Горе“, аутора др Ивана А. Дулића.
- 21. септембар; У Неготину, у сарадњи са Музејом Крајине, отворена је у галерији Мокрањчеве родне куће изложба фотографија „Стене, скривене боје и облици“, аутора Дарка Тимотића.
- 20. октобар; У Заводу је отворена гостујућа изложба Природонаучног музеја Македоније из Скопља. Поставка је садржала две целине "Живи фосили и ендемити Охридског језера" и "Флора и фауна Републике Македоније кроз поштанске марке".
- 2-5. новембар; Изложба „Стене – скривене боје и облици“ је била постављена на 22. Међународној изложби златарства и часовничарства „СЈАЈ“, која се одржавала у Новом Саду.
- 18. новембар; У Заводу је отворена фото изложба на тему „Пауци Света“ у оквиру првеманифестација „Дани паукова“.
- 18. новембар; Удружење војвођанских учитеља је у оквиру 9. Методичких дана учитеља одржаних у Заводу, у сали библиотеке отворило изложбе фотографија учитеља „Моја учионица" и „Учитељ на делу", као и избор радова са 9 калиграфске колоније „На путу Захарија Орфелина".
- 15. децембар; У Заводу је отворена трећа самостална изложба слика ауторке Јованке Кузмановић под називом "Равница у мени".

Обављена је посета Пољопривредном музеју у Будимпешти 16. новембра 2017. Циљ посете је био разгледање поставке о заштићеним врстама и ловним трофејима и примењених техничких решења за израду идејног пројекта поставке о заштићеним врстама које су предмет лова, а која се може реализовати код нас. У посету Пољопривредном музеју испред Завода ишли су Биљана Пањковић, директор и Дарко Тимотић, шеф музејске збирке.

5.1.12.5. ПРИРОДЊАЧКЕ ЗБИРКЕ

Табела 15. Преглед индикатора.

Индикатор	Бројчано исказани показатељи успешности у 2017.	Носилац посла
Број нових експоната	8 (дермопластични експонати у орнитолошкој збирци)	Одељење за промоцију, едукацију и односе са јавношћу у сарадњи са другим одељењима из Сектора заштите природе
Број нових експиката	150 у ботаничкој збирци	Одељење за промоцију, едукацију и односе са јавношћу у сарадњи са другим одељењима из Сектора заштите природе

Унапређење музејских фондова:

- 30 нових експоната у минералошко-петролошкој збирци
- 8 нових експоната (дермопластични препарати) у орнитолошкој збирци,
- 1 нови експоната (дермопластични препарати) у мамолошкој збирци,
- 450 нових ексиката у ботаничкој збирци.

Током теренских излазака у 2017. години прикупљан је материјал за попуну природњачких збирки Завода. Такође од управљача заштићених подручја и других корисника простора (НВО, ловца, шумара, љубитеља природе и др.) добијен је природњачки материјал који ће након обраде бити увршћен у фонд природњачких збирки Завода.

Пристигли материјал је депонован у лабораторије и замрзиваче у оквиру препараторске радионице и подвргнут стандардном третману обраде (прихват; завођење у књигу улаза-колектор; депоновање; препараторска обрада; стручна обрада; инвентаризација; дезинфекција у сандуку; депоновање у адекватну збирку).

Препараторска служба је урадила 9 препарата:

- Степски соко-Falco cherrug
- Модроврана (два примерка)-Coracias garrulus
- Дивља патка (крдза)-Anas crecca
- Батокљун-Coccothraustes coccothraustes
- Сова кукувија-Tyto alba
- Дабар-Castor fiber
- Фазан-Phasianus colchicus
- Чиопа-Apus apus
- Обичан кобац-Accipiter nisus

У 2017. године, у склопу реализације пројекта „Стене - скривене боје и облици“, минералошко – петролошка збирка Завода обогаћена је са нових 30 примерака стена. Примерци су тако обрађени да је једна страна исполирана тако да се види структура стена. Што се тиче палеонтолошко-геолошке збирке извршен је преглед оштећених експоната уз дораду, лепљење и чишћење. Током године вршени су редовни послови на конзервацији и препарирању прикупљеног теренског материјала шкољки, пужева, јежева, мамутових зуба, делова костију и др.

У ботаничку збирку је током године унешено око 450 нових ексиката. Настављена је обрада материјала која укључује детерминацију врста и инфраспецијских категорија, штампање етикета, причвршћивање биљака и пратећих етикета на чврсту подлогу од танког картона, у складу са међународним стандардима, паковање овог материјала у дволиснице и уношење коначних података у Хербаријумску Excell базу података. Током 2017. године су на овакав начин обрађени родови *Lapsana* L. (18 ексиката), *Larix* Mill. (2 ексиката), *Laser* Borkh. (4 ексиката), *Laserpitium* L. (6 ексиката), *Lathraea* L. (6 ексиката), *Lathyrus* L. (209 ексиката), *Leersia* Sw. (7 ексиката), *Legousia* Durande (4 ексиката), *Lembotropis* Griseb. (19 ексиката) и *Malva* L. (14 ексиката).

Такође, током 2017. у ботаничкој збирци Завода су боравили мр Милица Рат са Универзитета у Новом Саду која је ревидирала хербарски материјал у оквиру рода *Ornithogalum* L. и прегледала род *Panicum* L., проф др Пал Божа који је прегледао материјале из родова *Amaranthus* L. и *Chenopodium* L. и др Нејц Јоган са Универзитета у Љубљани који је ревидирао све родове из фамилије трава (Gramineae) тј. око 2000 дволисница.

Извршено је чишћење и конзервација већег броја препарата птица и сисара. Настављен је процес сређивања орнитолошке збирке и мамолошке збирке. Сређивање ентомолошке збирке заменом старих кутија новим је настављено. У склопу редовних активности на одржавању збирки, током октобра 2017. године извршена је редовна дезинсекција, дезинфекција и фумигација депоа, лабораторија, радионица и ходника. Посебан третман су имали експонати и други природњачки материјал, коришћени за повремене изложбене поставке посебно ван Завода, који су подвргавани потпуној дезинфекцији. Такође, током марта и новембра 2017. године урађено је чишћење сталне природњачке поставке уз замену оштећених и дотрајалих експоната.

Крајем 2017. године започете су активности на изради Пројеката ентеријера нове изложбене поставке Завода, који ће се омогућити услови за визуелно обликовање изложбеног простора у складу са савременим принципима изложбено- сценског дизајна.

5.1.12.6. САЈМОВИ И МАНИФЕСТАЦИЈЕ

Током 2017. године Завод је учествовао на већем броју сајамских и других манифестација:

- 25. март; Учешће Завода на манифестацији "Сат за нашу Планету". Прикључивање акцији WWF у борби против климатских промена. Објављен је текст на сајту ПЗЗП као и подржана акција гашења светала.
- 21. април; Традиционална манифестација „Ноћ биологије“ одржана је по седми пут на Департману за биологију и екологију, ПМФ у Новом Саду. Завод је учествовао са радионицом „Стоп тровању птица“. Оквирни број посетилаца: 2000.
- 11-20. мај; Одржана је манифестација Дани Музеја "10 дана од 10 до 10". Посетиоци Завода су имали прилику да сем редовне природњачке поставке присуствују и већем броју изложби и радионица за децу. Оквиран број посетилаца: 4000.
- 9. јун; Завод је учествовао на Змајевим дечијим играма. Отворена је излога дечијих ликовних радова и организован низ радионица. Оквирни број посетилаца: 1000.
- 6-9. јун; У НП „Копаноник“ одржани су 18. сусрети националних паркова и завода за заштиту природе Републике Србије и Републике Српске. Оквиран број посетилаца: 700.
- 5. август; Традиционална регата „Мајке Ангелине“ на реци Сави уз СРП „Обедска бара“ одржана је по седми пут. Испред Завода је учествовао др Слободан Пузовић.
- 10-13. август; Завод је учествовао у одржавању фестивала „Green movie“ у Нишу, одржаном у Нишкој тврђави. Документарни кратки филмови: "Ковиљско петроварадински рит" и "Национални парк Фрушка гора" у продукцији Завода добили су престижно признање за најбољи ауторски рад. Оквиран број посетилаца: 5500.
- 25. август; У арборетуму Завода је одржана манифестација: „Међународна ноћ слепих мишева“. Циљ манифестације је био популаризација и заштита ових летећих сисара, упознавање грађана са њиховим специфичним начином живота, као и разбијање предрасуда, страхова и веровања везаних за слепе мишеве. Оквиран број посетилаца: 500.
- 20. август-2. септембар; Завод је узео учешће на 25. међународном волонтерском еколошком радном кампу под називом „Повратак Ибиса“. Организатори су били Млади истраживачи Србије, Удружења грађана „Зелени поглед“ из Купинова, уз партнерску сарадњу са Покрајинским заводом за заштиту природе, ЈП „Војводинашуме“, Општином Пећинци и Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине. Одржане су презентације учесницима из Европе и Азије и узето учешће у радним активностима на терену везаним за ревитализацију барских и ливадских станишта.

- 2-7. октобар; Одржана је манифестација “Дечија недеља” у којој је Завод учествовао у организацији Ликовне радионице ПУ „Радосно детињство“ Нови Сад. Оквиран број посетилаца: 400.
- 5-7. октобар; Завод је заједно са ресорним Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине и ЈП Заводом за урбанизам Војводине узео учешће на Сајму лова, риболова и туризма „Лорист“. Тема овогодишњег заједничког наступа на Сајму је била: „Заједно за одрживи туризам у заштићеним подручјима“. На заједничком штанду у оквиру Еко учионице организовали смо представљање многобројних управљача заштићених природних добара, јавних предузећа и еко удружења. Одржано је седамнаест презентација и више пројекција еко филмова. Оквиран број посетилаца: 20000.
- 2-5. новембар; Завод је узео учешће на 22. Међународној изложби златарства и часовничарства „СЈАЈ“, која се одржавала у Новом Саду. Оквиран број посетилаца: 15000.
- 18. новембар; У Заводу је организована манифестација „Дан паукова“, у организацији Гордане Грбић (арахнолога) и Завода.
- 28. децембар; У Заводу је одржана манифестација поводом обележавања десетогодишњице објављивања првог броја еколошког магазина „ЕКОлист“, када су доделе годишње награде еко-новинарима.

5.1.12.7. НАСТУПИ У МЕДИЈИМА

У току 2017.године стручни сарадници Завода су наступили преко 120 пута у разним електронским и писаним медијима са темама које се тичу заштите природе у Војводини. Укупан број медијских појављивања је био знатно већи од приказаног, ако се узму у обзир сви класични медији: телевизија, радио, штампани медији, те интернет.

Табела 16. Преглед наступа у медијима.

Бр.	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
1.	VOICE – Војвођански аналитички истраживачки центар -сајт	Др Јадранка Делић	Велике штете по буџет због криволава	1.2.2017.
2.	КАНАЛ 9	Др Слободан Пузовић	Птице станарице у зимском периоду	12.01.2017.
3.	КАНАЛ 9	Др Слободан Пузовић	NATURA 2000 у Србији	31.01.2017.
4.	КАНАЛ 9	Др Биљана Пањковић	Значај влажних станишта, Дан Рамсара	2.2.2017.
5.	РАДИО БЕОГРАД 1.	Др Оливер Фојкар	Обележавање Дана Рамсара	2.2.2017.
6.	Дневник	Др Оливер Фојкар	Светски Дан влажних станишта	2.2.2017.
7.	Со.инфо – интернет страница http://www.soinfo.org/vesti/vest/17899/1/Zajednicka-strategija-za-rezervat-biosfere/	Марко Туцаков	Заједничка стратегија за резерват биосфере	10.2.2017.
8.	ЕНЕРГЕТСКИ ПОРТАЛ СРБИЈЕ	Покрајински завод за заштиту природе	Обележен Светски дан влажних подручја	6.2.2017.
9.	Информер – тв лист и интернет страница http://informer.rs/magazin/zanimljivosti/318546/po-krajinski-zavod-za-zastitu-prirode-uz-pomoc-gradana-spasen-sivi-soko-u-blizini-vrbasa	Марко Туцаков	Уз помоћ грађана спасен сиви соко у близини Врбаса!	1.3.2017.
10.	Б92 Еко Баланс	Др Слободан Пузовић	Поглавље 27, Заштита природе у Војводини, усклађивање интереса између заштите природе и водопривреде	15.3.2017. снимање прилога
11.	Радио 021 http://www.021.rs/story/Info/Vojvodina/158545/Stara-Pazova-Uhapšen-zbog-prodaje-otrovnih-pesticida.html	Марко Туцаков	Стара Пазова: Ухапшен због продаје отровних пестицида	18.3.2017.

Бр.	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
12.	http://www.vodnaagencija.org/hr/vodni-agent-dunavske-regije-u-pokrajinskom-zavodu-za-zastitu-prirode-u-novom-sadu/	Покрајински завод за заштиту природе	Водни агент Дунавске регије у Покрајинском заводу	22.3.2017.
13.	http://www.soinfo.org/vesti/18126/1/Sastanak-o-rezervatu-Mura-Drava-Dunav/	Покрајински завод за заштиту природе	Састанак о резервату Мура-Драва-Дунав	30.3.2017.
14.	РТВ, ВОЈВОЂАНСКИ ДНЕВНИК	Др Биљана Пањковић	Покрајински завод обележава 51. годину постојања	31.03.2017.
15.	https://naslovi.net/2017-03-31/rtv/pokrajinski-zavod-za-zastitu-prirode-obelevava-51-god-postojanja/19822234	Др Биљана Пањковић	Покрајински завод обележава 51. годину постојања	31.03.2017.
16.	Панон ТВ (програм на мађарском језику)	Клара Сабадош	Проглашавање ПП „Бачкотополске долине“	04.04.2017.
17.	Радио Нови Сад, емисија Под стакленим звоном	Др Слободан Пузовић	II Симпозијум о заштити природе, међународни стандарди у области заштите природе	07.4.2017. снимање прилога
18.	https://www.energetskiportal.rs/nis-obelevio-dan-zastite-prirode-izlozboj/	Покрајински завод за заштиту природе	Обележен Дан заштите животне средине изложбом	12.4.2017.
19.	http://www.balkanmagazin.net/izlozbe/cid152-158463/priroda-vojvodine-u-objektivu-ljubitelja-prirode	Покрајински завод за заштиту природе	Природа Војводине у објективу љубитеља природе	12.4.2017.
20.	https://www.energetskiportal.rs/obelevan-dan-planete-zemlje-projekcijom-filma-reka-zivota-dunav/	др Оливер Фојкар	“Обележен Дан планете земље пројекцијом филма „Река живота – Дунав“	24.04. 2017.
21.	http://ekolist.org/specijalno-priznanje-zeleni-list-pokrajinskom-zavodu-za-zastitu-prirode-povodom-50-godina-uspesnog-rada/	Др Биљана Пањковић	Признање “ЗЕЛЕНИ ЛИСТ” Покрајинском заводу за заштиту природе	26.04.2017.
22.	Дневник – лист и интернет страница https://www.dnevnik.rs/drustvo/vestacka-gnezdana-dalekovodima-cuvaju-stepskog-sokola-09-05-2017	Марко Туцаков	Вештачка гнезда на далеководима чувају степског сокола	9.5.2017.
23.	Радио Нови Сад,	др Оливер Фојкар	Дани Музеји Србије од 10 до 10. Емисија „Под стакленим звоном“	16.5.2017.
24.	РТВ	др Оливер Фојкар	Емисија о манифестацији Дани Музеја Србије	16.5.2017.
25.	КАНАЛ 9	Покрајински завод за заштиту природе	Обележен Међународни дан биодиверзитета	22.05.2017.
26.	„Блиц“	Ранко Перић	Волнијев хербар	Мај 2017.
27.	РТС-РТВ	Др Слободан Пузовић	WWF press trip	17.5.2017.
28.	РТВ- НС Разгледнице	др Оливер Фојкар	Европски Дан паркова	24.5.2017.
29.	РТВ- НС Разгледнице	др Оливер Фојкар	Европски Дан паркова	24.5.2017.
30.	http://www.naslovi.net/2017-05-24/rtv/danas-je-evropski-dan-parkova/20033099	др Оливер Фојкар	Европски Дан паркова	24.5.2017.
31.	http://rtv.rs/sr_lat/vojvodina/novi-sad/danas-je-evropski-dan-parkova_827325.html	др Оливер Фојкар	Данас је Европски Дан паркова	24.5.2017.
32.	http://informer.rs/vesti/drustvo/334144/video-policija-mora-da-nade-monstruma-ubio-je-srpsku-mitsku-pticu-stravican-prizor-u-centru-novog-sada	Покрајински завод за заштиту природе	(ВИДЕО) ПОЛИЦИЈА МОРА ДА НАЂЕ МОНСТРУМА! УБИО ЈЕ СРПСКУ МИТСКУ ПТИЦУ: Стравичан приказ у центру Новог Сада!	5.6.2017.
33.	РТВ https://www.youtube.com/watch?v=LkJ0VZbOwcc	Др Слободан Пузовић	Како заштитити јежеве?	13.6.2017.
34.	http://www.noviradiosombor.com/vesti/prva-vest/itemlist/tag/Pokrajinski%20zavod	Др Биљана Пањковић	Бачко Подунавље - нови УНЕСЦО резерват биосфере у Србији, део Европског Амазона	14.6.2017.
35.	Сремска ТВ – тв прилог и интернет странице http://sremska.tv/2017/06/reakcija-zastita-bosutskih-suma-video/	Покрајински завод за заштиту природе, др Биљана Пањковић	Реакција – заштита Босутских шума	14.6.2017.
36.	https://balkangreenenergynews.com/rs/tema/pokrajinski-zavod-za-zastitu-prirode/	Покрајински завод за заштиту природе	Резерват Бачко Подунавље уврштен у Светску листу резервата биосфере	27.6.2017.
37.	http://www.nezavisne.com/nauka-tehnologija/okolina/Danas-se-obiljezava-Medjunarodni-dan-Dunava/432519	Покрајински завод за заштиту природе	Данас се обележава Дан Дунава	29.6.2017.

Бр.	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
38.	РТВ ДНЕВНИК http://media.rtv.rs/sr_ci/dnevnik/28952	Др Биљана Пањковић	Обележен 5. јун Дан заштите животне средине, Радни дан за природу	5.6.2017.
39.	КАНАЛ 9. http://www.kanal9tv.com/za-bistrije-vode-na-fruskoj-gori/	др Оливер Фојкар	Обележен 5. јун Дан заштите животне средине -За бистрије воде на Фрушкој гори	5.6.2017.
40.	http://www.rts.rs/page/magazine/ci/story/501/zani-mljivosti/2777883/mladunce-vidre-cole-dobilo-sansu-da-prezivi.html	Покрајински завод за заштиту природе	Младунче видре Цоле добило шансу да преживи	21.6.2017.
41.	http://www.novosti.rs/vesti/srbija.73.html:671741-Mladunce-vidre-Cole-dobilo-sansu-da-prezivi	Покрајински завод за заштиту природе	Младунче видре Цоле добило шансу да преживи	21.6.2017.
42.	http://www.b92.net/ljubimac/ostale-zivotinje.php?yyyy=2017&mm=06&nav_id=1274556	Покрајински завод за заштиту природе	Младунче видре Цоле добило шансу да преживи	21.6.2017.
43.	https://rs.sputniknews.com/zivot/201706211111650-223-vidra-cole/	Покрајински завод за заштиту природе	Младунче видре Цоле добило шансу да преживи	21.6.2017.
44.	http://www.b92.net/mobilni/ljubimac/1274556	Покрајински завод за заштиту природе	Младунче видре Цоле добило шансу да преживи	21.6.2017.
45.	http://www.rtv.rs/sr_lat/drustvo/mladunce-vidre-cole-dobilo-sansu-da-prezivi_834475.html	Покрајински завод за заштиту природе	Младунче видре Цоле добило шансу да преживи	21.6.2017.
46.	РТВ, Јутарњи програм	Др Оливер Фојкар	Обележавање Дана Дунава 29.6.2017.	29.6.2017.
47.	https://www.srbijadanas.com/vesti/info/veliki-dan-za-14-evropskih-drzava-danas-se-obelezava-medunarodni-dan-dunava-2017-06-29	Покрајински завод за заштиту природе	Обележавање Дана Дунава 29.6.	29.6.2017.
48.	http://www.naslovi.net/2017-06-29/politika/danas-se-obelezava-medunarodni-dan-dunava/20168177	Покрајински завод за заштиту природе	Данас се обележава Дан Дунава	29.6.2017.
49.	http://www.politika.rs/sr/clanak/383916/Danas-se-obelezava-Medunarodni-dan-Dunava	Покрајински завод за заштиту природе	Данас се обележава Међународни Дан Дунава	29.6.2017.
50.	http://www.rtv.rs/sr_lat/drustvo/medjunarodni-dan-dunava_836150.html	Др Оливер Фојкар	Међународни Дан Дунава	29.6.2017.
51.	https://www.energetskiportal.rs/danas-je-medunarodni-dan-dunava/	Покрајински завод за заштиту природе	Данас је Међународни Дан Дунава	29.6.2017.
52.	https://www.nezavisne.com/nauka-tehnologija/okolina/Danas-se-obiljezava-Medjunarodni-dan-Dunava/432519	Покрајински завод за заштиту природе	Данас се обележава Међународни Дан Дунава	29.6.2017.
53.	PANNONEAGLE - интернет страница пројекта http://www.imperialeagle.eu/en/content/dramatic-finale-fallen-tree-and-two-nestlings-rescued	Покрајински завод за заштиту природе	Dramatic finale - Fallen tree and two nestlings rescued!	13.7.2017.
54.	Министарство заштите животне средине http://www.ekologija.gov.rs/proslava-evropskog-amazona-2/	Покрајински завод за заштиту природе	Прослава „Дана европског Амазона“	14.7.2017.
55.	http://www.soinfo.org/vesti/tag/pokrajinski+zavod+za+za%CS%A1titu+priode/	Др Биљана Пањковић	Представљен Резерват биосфере Бачко Подунавље	14.7.2017.
56.	ТВ Канал 9	Марко Ђапић	Емисија Наш видокруг Тема: Еолска ерозија у Војводини	15.07.2017.
57.	РТВ	Марко Ђапић	Емисија Зелено звоно Тема: Сушење шума	17.07. 2017., емитовање од августа 2017.
58.	NTV Japan, TV show entitled "ITTEQ Let's challenge the World"	Мр Наташа Пил	Цветање Тисе	20.07.2017.
59.	Дневник – тв прилог и интернет сраница https://www.dnevnik.rs/politika/za-prodaju-vetruske-kaznen-sa-50000-dinara-20-07-2017	Марко Туцаков	За продају ветрушке кажњен са 50.000 динара	20.7.2017.
60.	РТС – ТВ прилог и интернет страница http://www.rts.rs/page/magazine/sr/story/511/zani-mljivosti/2815974/pokrajinski-zavod-apelovao-da-se-pomaze-rodama-u-nevolji.htm	Марко Туцаков	Покрајински завод апеловао да се помаже родама у невољи	25.7.2017.
61.	ТВ Банат	Ранко Перић	Вредности флоре Вршачких планина	27.07.2017.
62.	ЕУ Инфо центар http://euinfo.rs/tajno-gnezdo-na-severu-banata/	Покрајински завод за заштиту природе	Тајно гнездо на северу Баната	31.7.2017.
63.	РТВ „НС хроника“	Ранко Перић	Флора града Новог Сада	04. 08. 2017.
64.	РТВ НС, програм на мађарском језику	Клара Сабаш	Значај и заштита Панонских сланих језера, поводом исушивања Русанде	09.08.2017.
65.	http://novosadska.tv/vest.php?id=33929	Др Оливер Фојкар	Међународна ноћ слепих мишева	22.8.2017.

Бр.	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
66.	http://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/169674/Noc-slepih-miseva-narednog-petka-u-Novom-Sadu.html	Покрајински завод за заштиту природе	Noć slepih miševa narednog petka u Novom Sadu	21.8.2017.
67.	Дневник – лист и интернет сраница https://www.dnevnik.rs/novi-sad/vrucina-i-laste-usporile-radove-21-08-2017	Марко Туцаков	Врућина и ласте успориле радове	21.8.2017.
68.	https://www.energetskiportal.rs/dogadjaji/medunarodna-noc-slepih-miseva/	Покрајински завод за заштиту природе	Međunarodna noć slepih miševa	22.8.2017.
69.	https://www.vesti.rs/Novi-Sad/Noc-slepih-miseva-narednog-petka-u-Novom-Sadu.html	Покрајински завод за заштиту природе	Noć slepih miševa narednog petka u Novom Sadu	18.8.2017.
70.	РТВ, Под стакленим звоном	др Весна Кицошев	Учешће Завода у Летњој школи „Пластика у мору и копненим водама“, Кобленц, Немачка	20.8.2017.
71.	Радио 021	Др Јадранка Делић	Ноћ слепих мишева – значај и заштита слепих мишева	25.8.2017
72.	http://pannonrtv.com/web2/?p=352879#more-352879	Покрајински завод за заштиту природе	Неплашисеслепихмишева!	26.8.2017.
73.	http://pannonrtv.com/web2/?p=352657	Покрајински завод за заштиту природе	Nem kell félni a denevértől! (videó)	26.8.2017.
74.	НОВИНСКИ ЛИСТ ДНЕВНИК	Др Оливер Фојкар	Заводу признање на „ГРИН МУВИЈУ“	31.8.2017.
75.	РТВ НС РАЗГЛЕДНИЦЕ	Покрајински завод за заштиту природе	Светски дан геологије	18.9.2017.
76.	http://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vodic/171447/Izlozba-fosila-Fruske-gore-od-ponedeljka-u-Zavodu-za-zastitu-prirode.html	Покрајински завод за заштиту природе	Изложба фосила Рађање горе	18.9.2017.
77.	http://www.rts.rs/page/magazine/sr/story/2523/na-uka/2873399/radjanje-gore.html	Покрајински завод за заштиту природе	Изложба фосила Рађање горе	18.9.2017.
78.	КАНАЛ 9	Покрајински завод за заштиту природе	Рађање горе – изложба фосила са Фрушке горе	19.9.2017.
79.	https://www.energetskiportal.rs/pokrajinski-zavod-za-zastitu-prirode-ucestvuje-na-manifestaciji-dani-evropske-bastine/	Дарко Тимотић, Оливер Фојкар	Покрајински завод за заштиту природе учествује на манифестацији Дани европске баштине	19.9.2017.
80.	http://vojvodjanskevesti.rs/prirodnjacka-izlozba-fosila-fruske-gora/	Покрајински завод за заштиту природе	Изложба фосила Фрушке горе	19.9.2017.
81.	Телеграф http://www.telegraf.rs/vesti/sombor/2900517-povelja-rezervata-biosfere-backo-podunavlje-urucena-predstavnicima-sombora	Покрајински завод за заштиту природе	Повеља Резервата биосфере уручена представницима Сомбора	26.9.2017.
82.	Интеррег Дунавски Транснационални програм http://www.interreg-danube.eu/news-and-events/project-news/1102	Покрајински завод за заштиту природе	соор MDD - Stakeholder workshop and study visit in Serbia	2.10.2017.
83.	http://vojvodjanskevesti.rs/vladimir-galic-pozdravio-ucesnike-konferencije-zajedno-odrzivi-turizam-zasticenih-podrucja/	Покрајински завод за заштиту природе	Владимир Галић поздравио учеснике конференције “Заједно за одрживи туризам заштићених подручја”	4.10.2017.
84.	http://backapalankavesti.com/tag/pokrajinski-zavod-za-zastitu-prirode/	Марко Туцаков	Какоспечитиконфликтеузашти типрироде?	5.10.2017.
85.	Покрајински завод за заштиту природе – интернет сраница http://www.pzzp.rs/rs/sr/aktuelnosti/item/560-belorepanu-prete-gubitak-stanista-polutanti-u-hrani-i-izgradnja-vetroparkova.html	Марко Туцаков	Белорепану прете: губитак станишта, полутанти у храни и изградња ветропаркова	11.10.2017.
86.	Радио 021 http://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vodic/173626/Gostujuca-izlozba-iz-Makedonije-od-srede-u-PZZP.html	Покрајински завод за заштиту природе	Гостујућа изложба из Македоније од среде у ПЗЗП	15.10.2017.
87.	http://mondo.rs/a1049431/Info/Drustvo/Ubistvo-zdralova-sud-odlucio-da-plati-400.000-dinara.html	Покрајински завод за заштиту природе	Kikinda: Za ubistvo ždralova platio 400.000	18.10.2017.
88.	РТВ – тв прилог и интернет сраница http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/57/srbija-danas/2908131/platio-kaznu-400000-dinara-zbog-trovanja-zdralova.html	Марко Туцаков	Платио казну 400.000 динара због тровања ждралова	18.10.2017.
89.	http://www.poljosfera.rs/agrosfera/vesti/platio-400-000-dinara-zbog-trovanja-zdralova/	Марко Туцаков	Platio 400.000 dinara zbog trovanja ždralova	19.10.2017.
90.	РТВ, „Под стакленим звоном“	Мр Наташа Пил	Јесења сеоба бубамара и смрдљивих мартина, као проблем грађанства	22.10.2017.

Бр.	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
91.	РТВ, „Под стакленим звоном“	Владимир Добрећ	Представљање EcoWET пројекта	22.10.2017.
92.	БКТВ Вести – интернет страница http://www.bktvnews.com/info/srbija/nedopustivo-za-17-godina-otrovano-733-ptica-a-kaznjen-samo-jedan-vinovnik/143408	Марко Туцаков	Недопустиво: за 17 година отроване 733 птице, а кажњен само један виновник	23.10.2017.
93.	РТВ – тв прилог и интернет странице http://www.rtv.rs/sr_lat/vojvodina/banat/kaznjen-sa-25.000-dinara-zbog-zarobljavanja-divljih-ptica_864801.html	Марко Туцаков	Кажњен са 25.000 динара због заробљавања дивљих птица	25.10.2017.
94.	https://www.dnevnik.rs/hronika/zasticene-ptice-zarobio-u-kavezu-kaznen-sa-25000-dinara-25-10-2017	Покрајински завод за заштиту природе	Заштићене птице заробио у кавезу, кажњен са 25.000 динара	25.10.2017.
95.	http://www.ecofeminizam.com/2017/10/27/kaznjen-sa-25-000-dinara-jer-je-drzao-zasticene-vrste-ptica-u-dvoristu/	Покрајински завод за заштиту природе	Кажњен са 25.000 динара јер је држао заштићене врсте птица у дворишту	27.10.2017.
96.	https://www.glasamerike.net/a/psi-tragaci-na-terenu-u-potrazi-za-povredjenim-i-uginulim-retkim-pticama/4090345.html	Покрајински завод за заштиту природе, Марко Туцаков	Пси трагачи на терену у потрази за повређеним и уинулим ретким птицама	28.10.2017.
97.	Радио Нови Сад, Под стакленим звоном	Др Јадранка Делић	Утицај ловног туризма на заштићена подручја – промоција монографије	3.11.2017.
98.	Дневник – дневни лист и интернет странице https://www.dnevnik.rs/drustvo/falko-i-karlo-traze-otrov-i-uginule-ptice-02-11-2017	Марко Туцаков	Фалко и Карло траже отров и угинуле птице	2.11.2017.
99.	Покрајински завод за заштиту природе http://www.pzpp.rs/sr/aktuelnosti/item/574-kako-doprineti-milenijumskim-ciljevima-razvoja-xa-un-a-xa.html	Марко Туцаков	Како допринети Миленијумским циљевма развоја Уједињених нација	7.11.2017.
100.	Еколист http://ekolist.org/uticaj-lovnog-turizma-na-zasticena-podrucja/	Покрајински завод за заштиту природе, др Јадранка Делић	Утицај ловног туризма на заштићена подручја	13.11.2017.
101.	Градска управа за културу http://www.kultura.novisad.rs/lat/manifestacija-%E2%80%9Edan-paukova	Покрајински завод за заштиту природе	Манифестација „Дан паукова“	17.11.2017.
102.	Дневник – дневни лист и интернет страница https://www.dnevnik.rs/hronika/komunalni-policijajac-kaznen-zbog-prodaje-vetruske-18-11-2017	Марко Туцаков	Комунални полицајац кажњен због продаје ветрушке	18.11.2017.
103.	Новосадска телевизија	Горан Крнчевић	Свечано отварање пројекта SeNs WETLANDS	21.11.2017.
104.	РТВ, Војвођански дневник	Горан Крнчевић	Свечано отварање пројекта SeNs WETLANDS	21.11.2017.
105.	Радио Нови Сад	Весна Кицошев, Клара Сабадош	Свечано отварање пројекта SeNs WETLANDS	21.11.2017.
106.	РТВ НС, емисија „Под стакленим звоном“	Клара Сабадош	Улога приобалних зелених појасева у побољшању квалитета воде – поводом отварања IPA пројекта SeNSWetlands	22.11.2017.
107.	VOICE – Војвођански аналитички истраживачки центар http://voice.org.rs/krivolov-uz-podrsku-drzave/	Мр Никола Стојнић	Кривољов уз подршку државе	22.11.2017.
108.	PANNONEAGLE – интернет страница пројекта http://www.imperialeagle.eu/en/content/international-protocol-workshop	Покрајински завод за заштиту природе	International Protocol Workshop	28.11.2017.
109.	Со.инфо - интернет страница http://www.soinfo.org/vesti/tag/marko+tucakov/	Марко Туцаков	Кажњен због уловљеног копча	1.12.2017.
110.	РТВ, Мустре	Др Оливер Фојкар	Активности ПЗЗП на промоцији заштите природе	3.12.2017.
111.	РТВ, „НС хроника“	Ранко Перић	Волнијев хербаријум	15. 12. 2017.
112.	РТВ, Војвођански дневник	Ранко Перић	Волнијев хербаријум	15. 12. 2017.
113.	http://rs.n1info.com/a350577/Vesti/Vesti/Kaznjen-zbog-kosenja-deteline-u-rezervatu-prirode.html	Покрајински завод за заштиту природе	Кажњен због кошења детелине у резервату природе	19.12.2017.
114.	Радио Нови Сад, Серијал радио емисија о заштити природе	Др Јадранка Делић	Заштићене и строго заштићене врсте сисара у нашој земљи	20.12.2017.

Бр.	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
115.	http://www.poljomagazin.com/?p=40720	Покрајински завод за заштиту природе	Kažnjen sa 50.000 dinara zbog košenja deteline u rezervatu prirode (SRB)	20.12.2017.
116.	ТВ Н1 – тв прилог и интернет страница http://rs.n1info.com/a351285/Vesti/Vesti/Najvece-trovanje-divljih-zivotinja-ove-godine-u-Vitojevcima.html	Марко Туцаков	Масовно тровање дивљих животиња забрањеним пестицидом	22.12.2017.
117.	Политика – дневне новине и интернет презентација http://www.politika.rs/sr/clanak/395059/Nema-krivolova-ni-u-svom-dvoristu	Марко Туцаков	Нема криволова ни у свом дворишту	23.12.2017.
118.	РТВ – тв прилог и интернет страница https://www.youtube.com/watch?v=5chjH2uFITE	Марко Туцаков	Најава презентације Атласа Засавице и опште стање угрожености врста	26.12.2017.
119.	РТВ, НОВОСАДСКЕ РАЗГЛЕДНИЦЕ	Др Јадранка Делић	Даброви у Војводини	27.12.2017.
120.	https://www.dnevnik.rs/hronika/novosadani-nezakonito-drzali-ciske-zasticenu-vrstu-ptice-29-12-2017	Марко Туцаков	Новосађани незаконито држали чишке, заштићену врсту птице	29.12.2017.
121.	Радио 021 – радио и интернет странице http://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/178984/Novosadjani-nezakonito-drzali-ciske.html	Марко Туцаков	Новосађани незаконито држали чишке	29.12.2017.

Завод је пласирао своје објаве и путем социјалне мреже Фејсбук. Током 2017. Завод је укупно имао 198 објава, које су имале укупно 164.508 прегледа. Највише прегледа имала је објава "Платио 400.000 динара због тровања ждралова", укупно 31.400.

5.1.13. САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Завод је, као и претходних година, наставио сарадњу са многобројним државним ресорним институцијама и то, пре свега, са: Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине, Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарством заштите животне средине, Градском Управом за заштиту животне средине Града Новог Сада, као и са многобројним општинским управама АП Војводине.

Сарадња Завода са Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине, који је носилац израде геопортала, и ЈП "Завод за урбанизам Војводине", између осталог, одвијала се на креирању „Споразума о оквирима за размену, приступ и коришћење просторних података“ и разматрању техничких предуслова неопходних за креирање и функционисање Геопортала Секретаријата, као и реализацију Споразума. Сарадња је остварена одржавањем девет радних састанка и усаглашавањем текста Споразума и планских активности.

Сарадња са Републичком дирекцијом за воде, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, заједно са представницима ЈВП „Воде Војводине“ и „WWF“-светског фонда за природу, одвијала се кроз учешће у радним групама у оквиру Пројекта „Даља имплементација Стратегије за апроксимацију у области животне средине“, чији је корисник Министарство заштите животне средине. Одржана су 2 састанка чланова уже радне групе и један састанак чланова шире радне групе, а сарадња се одвијала и попуњавањем упитника, који се односе на циљеве одрживог развоја – Sustainable Development Goals и индикаторе за праћење напретка сваког циља усвојене од стране Уједињених Нација, које су у септембру 2015. године усвојиле План за одрживи развој до 2030. године, као и у оквиру активности које се односе на Конвенцију о водама за период за период 2019-2021.

Сарадња са Покрајинским заводом за заштиту споменика културе за уписивање културног предела Бач са окружењем на Унескову Листу Светске природне и културне баштине остварила се чланством и учешћем стручног сарадника Завода у раду радне групе за израду номинационог досијеа.

Током 2017. године сарадници Завода су имали стручно и техничко учешће у акцијама у организацији других институција и не-владиних организација. Сарадња са Природњачким музејем у Београду, Депарتمانом за биологију и екологију Универзитета у Новом Саду, Ботаничком баштом „Јевремовац“, као и са природњачким музејем у Скопљу, реализовала се, између осталог, и разменом података и литературе.

Завод је у сарадњи са Музејем Крајине из Неготина, учествовао је у манифестацији Дани европске баштине. Тема манифестације Дани европске баштине у Србији била је 2017. „Културно наслеђе и природа“. Публици у Неготину Завод се представио изложбом фотографија "Стене - скривене боје и облици" аутора Дарка Тимотића и документарно - природњачким филмом "Дунав река живота" аутора др Оливера Фојкара.

У сарадњи са Удружењем Просветних радника мађара у Војводини, одржано је предавање на летњем семинару (акредитовани програм стручног усавршавања просветних радника) XVII "Arácai" летња академија, Нови Сад 2017.

Завод је наставио одличну сарадњу и са Универзитетом у Новом Саду. Предавање о заштити природе и проблемима уређења водног режима на заштићеним подручјима, одржано је студентима Пољопривредног факултета у Новом Саду, смер Уређење, коришћење и заштита вода, а представља наставак сарадње започете успостављањем предмета Хидроекологија. Остварена је сарадња са Факултетом техничких наука из Новог Сада у припремању и реализацији прекограничног IPA пројекта Хрватска-Србија под називом SeNS WETLANDS.

Настављен је рад са студентима који слушају предавања или обављају вежбе у лабораторији и препараторским просторијама Завода (студенти ПМФа, Департамана за биологију и екологију, Департамана за географију, туризам и хотелијерство, смер Ловни туризам, и др.).

Успешна сарадња Завода је остварена са преко 30 еколошких организација као што су: Друштво за заштиту и проучавање птица Србије, Природњачко Друштво „Геа“ Вршац, НИДСБ „Јосиф Панчић“ Нови Сад, Студентско географско друштво „Бранислав Букуров“, Удружење „Протега“ Суботица, Удружење еко новинара „Еко вест“, Покрет горана Војводине, Удружење сточара „Дунав“ из Ковиља, Друштво љубитеља минерала, стена и фосила „Гео Пан“ и др. Завод својим стручним саветима, литературом, простором и опремом помаже рад ових удружења. Заузврат, еколошка друштва често својим теренским подацима и информацијама, доприносе раду Завода.

WWF (Светска организација за природу): обележавање међународног Дана Дунава 2017. године у Радујевцу, пружање стручне помоћи при реализацији пројекта LIFE15 GIE/AT001004 "Sustainable protection of lower Danube sturgeons by preventing and counteracting poaching and illegal wildlife trade"; пружање стручне помоћи са циљем заштите и контроле заштићене врсте кечиге (*Acipenser ruthenus*).

ДВП „Белоцркванска језера“: стручна помоћ је пружана у циљу смањења пренамножене субмерзне акватичне вегетације на подручју Белоцркванских језера, у оквиру удружења „Уједињени риболовци Србије“. Стручна помоћ везано за поступак и надлежности приликом трговине рибе (са нагласком на строго заштићене врсте и врсте за које је утврђен ловостај и/или минимална дужина испод које је забрањен лов), Покрајинска инспекција за заштиту животне средине у области заштите и коришћења рибљег фонда: контрола промета рибе (са нагласком на строго заштићене врсте и врсте за које је утврђен ловостај и/или минимална дужина испод које је забрањен лов),

Учешће у припреми VII Балканског ботаничког конгреса у организацији Департамана за биологију и екологију ПМФ и Ботаничког друштва „Андеас Волни“ у Новом Саду, који ће се одржати у септембру 2018. године. Универзитет у Новом Саду и Завод су суорганизатори конгреса. Испред Завода у Организационом одбору су др Биљана Пањковић - председник организационог одбора /ББЦ и Ранко Перић.

Посебно плодна сарадња у 2017. развијена је са EMC, пре свега на плану постављања алуминијумских кутија (боксова) за гнезђење степског сокола (*Falco cherrug*) на високонапонским далеководима. Укупно је у 2017. постављено 22 нове кутије, пре свега на подручју Баната, али и у Бачкој и Срему. Реализован је теренски обилазак ТС на Римским шанчевима и обављени разговори

са представницима ЕМС у вези спречавања прављења штета од стране птица у њима. Обављено је неколико разговора и са представницима ЕД – електродистрибуције Србије (ЕД Панчево, ЕД Зрењанин, ЕД централа Београд), у циљу изналажења решења за страдање птица од електрокуције на далеководима средњег напона, али до видљивијих резултата на плану израде заједничког пројекта још увек није дошло.

Стручни сарадници Завода учествовали су у изради фото-монографије „Предео изузетних одлика Караш - Нера“, у издању Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине и покрајинског завода за заштиту природе. Аутор је мр Никола Стојнић.

5.1.14. САРАДЊА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ СТРАНАМА У ЦИЉУ УСКЛАЂИВАЊА АКТИВНОСТИ СА ПОТРЕБАМА ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ

За потребе очувања природе, активности на заштићеним подручјима редовно се одржавају састанци са корисницима простора, управљачима, локалном самоуправом и другим заинтересованим странама. Остварена је и међународна сарадња;

Округли сто корисника Босутских шума, 20. децембар 2017. одржан је у насељу Јамена у Посавини. Завод је у оквиру иницијативе подржане Отвореним регионалним фондом за Југоисточну Европу, кроз сарадњу са Немачким друштвом за међународну сарадњу (GIZ), организовао округли сто за кориснике Босутских шума, подручја еколошке мреже планираног за заштиту. Радионица је одржана уз подршку Удружења жена Јамена и Ловачког удружења „Граничар 1918“ у Јамени. Предлози четири кључне групе корисника (шумарство, водопривреда, заштита природе и локална заједница) допринеће бољем сагледавању могућности интегралног управљања подручјем, са циљем повећања капацитета за активну одбрану од поплава, виталности шума, потреба локалног становништва и очувања биолошке разноврсности.

Сарадња са управљачем заштићених подручја ЈП „Палић-Лудах“ у првој фази пројекта, учешћем на радном састанку прекограничног пројекта HUSRB/1602/12/0014 (акроним: SWeM-PaL) који је одржан 15. 11. 2017. године у Сегедину. Пројектно подручје укључује и заштићена подручја СРП „Селевењске пустаре“, СРП „Лудашко језеро“, ПИО „Суботичка пешчара“ и ПП „Палић“. Састанак је био одржан са циљем усаглашавања методологија планираних теренских активности, које се одвијају на заштићеним подручјима.

Сарадња са представницима ЈВП „Воде Војводине“ настављена је дефинисањем мера за ублажавање утицаја радова приликом редовног одржавања канала, који припадају основној каналској мрежи Хидросистема ДТД и детаљној каналској мрежи система за одводњавање, а који су саставни делови еколошке мреже – еколошки коридори.

Сарадња Завода са ЈП "Завод за урбанизам Војводине" који је носилац израде просторно планске документације - ПППН ПП „Јегричка“, остварена је одржавањем три састанка и теренским обиласком у циљу усаглашавања планских активности и потреба очувања овог заштићеног подручја.

Републичка дирекција за воде, као орган управе у саставу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, организовала је у оквиру припреме Плана имплементације Оквирне директиве о водама, два састанка (уже 3.2.2017. и шире радне групе 1.12.2017), на којем су присуствовали представници Завода у својству чланова радних група. Учесће у оквиру радних група се реализовало и путем учешћа на попуњавању упитника који се односе на циљеве одрживог развоја – *Sustainable Development Goals*, као и индикаторе за праћење напретка у реализацији циљева, како би дошли до позиције наше земље у спровођењу принципа интегралног управљања водама. Представници Завода су узели учешће и у унапређењу рада у оквиру Конвенције о водама попуњавањем упитника у вези активности за период 2019-2021, који се односи на Закон о ратификацији Конвенције о заштити и коришћењу прекограничних водотокова и међународних језера и амандмана на чл. 25. и 26. Конвенције о заштити и коришћењу прекограничних водотокова и међународних језера (Службени гласник РС – Међународни уговори, број 01/2010).

Узимајући у обзир да су представници Завода чланови радне групе за припрему Плана имплементације Оквирне директиве о водама (укључујући Директиву о комуналним отпадним водама, Нитратну директиву и Директиву о води за пиће) и да редовно учествују у раду шире и уже радне групе, заједно са представницима других надлежних органа и институција, може се претпоставити да ће наведено допринети бољој интерсекторској сарадњи и бржем решавању актуелних конфликта.

Састанак у Суботици 9.1. са представницима Римокатоличке жупе “Марија мајка Цркве” о одржавању зелених површина унутар граница ПП „Палић“.

По позиву члана општинског већа за развој општине и јавне набавке општине Бачка Топола састанак 28.02. о усклађивању мера заштите ПП “Бачкотополске долине” са потребама изградње фудбалске академије (објекти и терени) на заштићеном подручју.

Састанак по позиву Општинске управе општине Кањижа 26.05. на тему предложених активности на подручју ПП „Камараш“ и о потреби именовања новог Управљача.

Састанак 17.07. у Суботици, у згради ЈП за управљање путевима, урбанистичко планирање и становање као обрађивача плана, састанак о измени Плана детаљне регулације за део простора „Бање Палић“ на Палићу који обухвата централни део ПП “Палић”, са присуством Секретаријата за инвестиције и развој Града, Управљача ПП „Палић“, ДОО Парк Палић и Завода.

По позиву Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Сектор за грађевинске послове, 25.07. састанак о спровођењу обједињене процедуре и озаконења, поводом модернизацију деонице пруге између Београда и Старе Пазове.

Састанак са Управљачем ЈП “Палић-Лудаш” 21.07. о озелењавању приобалног тампон појаса и о потреби сече сувих стабала на подручју ПП “Палић” и о утицајима испаше на слатинама “СРП” Лудашко језеро”.

По позиву Градске управе Суботице, састанак 25.09. на тему актуелних проблема заштите ПП „Палић“ са посебним освртом на ширење инвазивних биљака.

По позиву Управљача ЈП “Палић-Лудаш” састанак 15.11. са екипом Еколошке катедре Универзитета у Сегедину са циљем усклађења планираних активности прекограничног пројекта на заштићеним подручјима СРП „Селевењске пустаре“, СРП „Лудашко језеро“ и ПИО „Суботичка пешчара“ са актима о заштити природе.

Састанак по питању коришћења државног пољопривредног земљишта у СРП „Пашњаци велике дропље“, Београд, Министарство пољопривреде и заштите животне средине, 12.1.2017.

Састанак на тему Кумулативне процене утицаја ветропаркова на Делиблатску пешчару, Београд, Светска банка, IFC, 20. 2 2017.

5.1.15. РАД НА ИЗРАДИ ОСНОВНИХ ДОКУМЕНАТА ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ

Стручни сарадници Завода су 23.3.2017. године у Београду учествовали на састанку поводом разматрања Предлога Уредбе о оцени прихватљивости. Теме састанка су биле измене у Предлогу Уредбе о оцени прихватљивости и повезивање са проценом утицаја, стратешком проценом утицаја и другим секторским законима и прописима.

Стручни сарадник Завода је учествовао на састанку Радне групе за измену Правилника о начину, алатима и средствима којима се обавља привредни риболов, као и о начину, алатима, опреми и средствима којима се обавља рекреативни риболов (“Сл. гласник РС”, бр. 9/2017).

5.2. МЕЂУНАРОДНИ ПРОЈЕКТИ И САРАДЊА

Реализација шест међународних пројеката, у вези са чиме је Завод потписао уговоре са уговорним телима који их воде, односно са партнерима, текла је у складу са предвиђеном динамиком у наведеним уговорима. Од наведених пројеката, пет се финансира из фондова Европске уније (у оквиру укупно три фонда), док је један финансиран у виду уговора о услузи који је Завод склопио са Немачком агенцијом за међународну техничку помоћ (GIZ).

Интерни механизам координације и спровођења пројектних активности у Заводу спроводи се путем рада Групе за имплементацију пројеката на чијем је челу др Биљана Пањковић, директор Завода, а која се састаје сваког понедељка у просторијама Завода.

5.2.1. УГОВОРЕНИ ПРОЈЕКТИ

1. Заштита орла крсташа смањивањем морталитета који узрокује човек на подручју Панонског региона (Conservation of the eastern imperial eagle by decreasing human caused mortality in the Pannonian Region – PANNONEAGLE, LIFE15 NAT/HU/000902)

Назив буџетског програма у оквиру кога је предлог поднет: LIFE – Nature and Biodiversity

Водећи партнер: Мађарско друштво за заштиту птица и природе (ММЕ BirdLife Hungary), Будимпешта

Земља/земље у оквиру којих се остварује партнерство: Мађарска, Аустрија, Чешка, Словачка и Србија

Период реализације: 2016-2022. (5 година)

Координатор у Заводу: мр Никола Стојнић

Интернет страница пројекта на српском језику: www.imperialeagle.hu/sr

Пројект је почео са реализацијом 1. октобра 2016.

Дана 28.4.2017. организована је посета координаторског тима пројекта/водећег партнера Заводу те локалитетима на којима се спроводе пројектне активности.

Током 2017. године у једном наврату, код Ритишева (27.10) организована је потрага за лешевима дивљих животиња који су страдали као последица случаја тровања. Осим овог, реализована су још три теренска изласка са циљем увида у случајеве тровања, те потраге за отрованим животињама.

Дана 23. и 24.11.2017. организовала је у Биаторбађу, Мађарска, радионица на тему хармонизације националних протокола за поступање у случајевима тровања дивљих животиња, у коме су, уз представнике Завода, учествовали и представници другог партнера из Србије, Друштва за заштиту и проучавање птица Србије, те Министарства унутрањих полова и Научног института за ветеринарство „Нови Сад“. Са наведеним Институтом такође је потписан и уговор о реализацији токсиколошких истраживања јединки дивљих птица за које се сумња да су угинуле као последица тровања, током целог периода реализације пројекта.

Као обавезни део пројекта, током 2017. Завод је састављао или учествовао у састављању и објављивању обавештења за медије који су за резултат имали више од 150 медијских објава (в. наменски део о медијским извештајима).

2. Програм прекограничног управљања за планирани резерват биосфере „Мура-Драва-Дунав“ у пет држава (Transboundary Management Programme for the planned 5-country Biosphere Reserve “Mura-Drava-Danube – coopMDD)

Назив буџетског програма у оквиру кога је предлог поднет: Danube Interreg - Danube Transnational Programme

Водећи партнер: WWF Аустрије

Земља/земље у оквиру којих се остварује партнерство: Аустрија, Мађарска, Хрватска, Словенија и Србија

Координатор у Заводу: Марко Туцаков

Интернет презентација пројекта: <http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/coop-mdd>

Реализација овог пројекта започела је 1.1.2017. и током ове године биле су реализоване активности унутар два шестомесечна периода. Извештај о реализацији пројекта за први пројектни период поднет је Заједничком техничком секретаријату Интеррег Дунавског транснационалног програма путем електронског мониторинг система 5.1.2017, док је извештај за други пројектни период 20.1.2018. Пројектне активности су се одвијале у складу са уговором о реализацији пројекта бр. 04-217 од 1.2.1017. Оне су се одвијале у радним пакетима 1, 2, 3 и 4. Покрајински завод за заштиту природе је координатор активности у радном пакету 4 (*Pilot Implementation*), и даје једног члана у Одбор за праћење квалитета пројекта. Координационе активности су се одвијале путем састанака пројектног тима, те путем састанака путем Скајп-а. Састанци пројектног тима одржавали су се у склопу других састанака, радионица и окупљања. Састанци и радионице су одржаване у следећим терминима на на следећим местима: Марибор, Словенија (24.1.2017), Резерват биосфере „Елба“ - Десау/Хавелберг, Немачка (29.5. – 2.6.2017), Копривница, Хрватска (14.6.2017), Нови Сад (26-28.9.2017) и Велика Полана, Словенија (20-22.11.2017). Осим наведених састанака, једна посета координатор пројекта реализована је 17.5.2017.

3. Процена екосистемских услуга мочварних екосистема у прекограничном подручју Хрватска-Србија (EcoWET)

Водећи партнер: Покрет горана Сремске Митровице

Земља/земље у оквиру којих се остварује партнерство: Србија и Хрватска

Статус: у реализацији од јуна 2017. до 2019.

Партнери: Удруга за заштиту природе и околиша „Зелени Осијек“, Покрајински завод за заштиту природе, Јавна установа за заштиту природних вредности Осијечко-барањске жупаније

Финансијер: Европска комисија путем Interreg CBC Croatia-Serbia

Координатор у Заводу: Владимир Добретић

Реализација овог пројекта започела је након потписивања уговора, а радионица отварања организоване је 18.10.2017. у Специјалном резервату природе „Засавица“. Интензивне консултације са партнерима спровођене су редовно, док је већина наредних активности предвиђена за 2018. Годину.

4. Мрежа активног мониторинга и евалуације сензорима са циљем заштите и мудрог коришћења влажних станишта и других површинских вода“ (Active sensor monitoring network and environmental evaluation for protection and wise use of wetlands and other surface waters (SeNS WETLANDS))

Водећи партнер: Факултет техничких наука у Новом Саду

Земља/земље у оквиру којих се остварује партнерство: Србија и Хрватска

Статус: у реализацији од јуна 2017. до 2019.

Партнери: Факултет електротехнике, рачунарства и информационах технологија у Осијеку, Покрајински завод за заштиту природе, Јавна установа за заштиту природних вредности Осијечко-барањске жупаније

Финансијер: Европска комисија путем Interreg CBC Croatia-Serbia

Координатори у Заводу: Клара Сабадош и др Весна Кицошев

У активности које се тичу реализације пројекта укључено је девет стручњака Завода, а из пројектних средстава се финансира ангажовање асистента пројекта са пуним радном временом. Током 2017. године, реализоване су све пројектне активности које су биле предвиђене уговором о реализацији пројекта, укључујући и извештај о реализацији истих у првом пројектном периоду. Дана 21.10.2017. одржана је конференција орварања овог пројекта у Новом Саду, у којој су учествовали и представници Завода.

5. Заштита кључних врста панонских степа у пограничном подручју Мађарске и Србије (Conservation of key animal species of Pannonian Steppes in a border region between Hungary and Serbia - PANNONSTEPES)

Водећи партнер: Покрајински завод за заштиту природе

Земља/земље у оквиру којих се остварује партнерство: Србија и Мађарска

Статус: реализација почиње 15.1.2018.

Партнери: Дирекција националног парка „Кишкуншаг“, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Ловаћко удружење „Перјаница“

Финансијер: Европска комисија путем програма Interreg CBC Hungary-Serbia

Координатор у Заводу: мр Никола Стојнић

Пријава за овај пројект прихваћена је за финансирање дана 13.6.2017. Након тога, потписани су уговори о партнерству између водећег партнера и пројектних партнера, те уговор између водећег партнера и донатора средстава. Пре планиране реализације пројекта, водећи партнер је био у контакту са партнерима како би се цело партнерство административно припремило за почетк реализације овог пројекта.

6. Студија случаја: Представљање екосистемских услуга са валоризацијом на подручју Босутских шума - интеграција биодиверзитета и екосистемских услуга у коришћење и управљање природним ресурсима (Case Study: Advocating ESAV in Bosut Forests Area - integrating biodiversity and ecosystem services in natural resource uses and management).

Пројект реализује: Покрајински завод за заштиту природе путем уговора о услузи на подручју Србије

Статус: уговор о реализацији пројекта је потписан, пројекат траје од 15.10.2017. до 31.03.2018.

Координатори у Заводу: мр Никола Стојнић и Ален Киш

Финансијер: Немачка организација за међународну сарадњу (GIZ)

Активност се реализује уз подршку Немачке организације за међународну сарадњу (GIZ) путем Отвореног регионалног фонда за Југоисточну Европу – Пројекат биодиверзитет (ORF BD) а финансира Немачко Савезно министарство за економску сарадњу и развој (BMZ). Током 2017. године реализоване активности су: преглед литературе, креирање, дистрибуција и попуњавање упитника за заинтересоване стране, билатерални састанци, теренски рад у циљу прикупљања података и организација првог округлог стола.

5.2.2. ПРОЈЕКТИ У ПРИПРЕМИ

1. „Preserving Sava River Basin Habitats through Transnational Management of Invasive Alien Species“ (Заштита станишта у басену реке саве путем прекограничног управљања инвазивним страним врстама). Акроним пројекта је „SavaTIES“.

Водећи партнер: Фондација „Euronatur“.

Земља/земље у оквиру којих се остварује партнерство: Немачка, Словенија, Босна и Херцеговина, Хрватска и Србија.

Статус: пројектна пријава је предата током 2017. и у разматрању је код финансијера (одлука се очекује током 2018).

Партнери: Јавна установа „Парк природе Љубљанско барје“ - Словенија, Јавна установа „Парк природе Лоњско поље“ - Хрватска, Јавна установа „Зелени прстен“ – Хрватска, Јавно предузеће „Национални парк Уна“ - БиХ, Центар за животну средину – БиХ, Покрајински завод за заштиту природе – Србија, Грађанско удружење „Покрет Горана Сремска Митровица“ - Србија, Јавно предузеће „Војводинашуме“.

Финансијер: Европска Унија путем Дунавског транснационалног програма

Координатор у Заводу: Ален Киш

Иако пројект није још увек одобрен, мрежа управљача заштићених подручја уз реку Саву је била активна током 2017. године. У Самобору у Хрватској 1-2. јуна 2017, одржан је један од скупова чланица мреже заштићених подручја у Посавини *SavaParks Network*. На скупу су представници завода активно учествовали у дијалогима и презентацијама, везано за анализу стања и планове за израду заједничког пројекта. У згради Завода одржан је VII редовни састанак чланица „SavaParks“ мреже, која обједињује управљаче заштићених подручја и организације за заштиту природе у сливу реке Саве. На састанку су изложене актуелности од значаја за очување биолошке разноврсности у сливу реке Саве. Презентацију о тренутном стању у Посавини и Подрињу у Србији одржао је др Слободан Пузовић. Размотрене су предстојеће активности на сарадњи „SavaParks“ чланица у 2018. години.

5.2.3. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

5.2.3.1. УПИС РЕЗЕРВАТА БИОСФЕРЕ „БАЧКО ПОДУНАВЉЕ“ У СВЕТСКУ ЛИСТУ РЕЗЕРВАТА БИОСФЕРЕ

На основу поднете номинације у септембру 2016. године, Међународни координациони савет UNESCO-вог програма „Човек и биосфера“ на својој седници одржаној у Паризу од 13. до 15.6.2017. одлучио је да прихвати упис Резервата биосфере „Бачко Подунавље“ на светску листу резервата биосфере. Стручни сарадник за међународну сарадњу и пројект менаџер Завода учествовао је у раду седнице као посматрач – сарадник сталне мисије Републике Србије за сарадњу са UNESCO.

Директорка Завода др Биљана Пањковић и стручни сарадник за међународну сарадњу Марко Туцаков учествовали су дана 7.9.2017. на седници Комисије Републике Србије за сарадњу са UNESCO. На седници су разматрани сви аспекти сарадње са овом организацијом, а са стране Завода Марко Туцаков реферисано је о прихватању уписа подручја Бачког Подунавља на светску листу резервата биосфере.

5.2.3.2. САРАДЊА СА WWF

Пројекат "Заштићена подручја за природу и људе" (PA4NP).

Асоцијација паркови Динарида и организација WWF Adria посветили су се развоју заштићених подручја у региону Динарског лука и од октобра 2015. године спроводе пројекат "Заштићена подручја за природу и људе" (PA4NP). Један од циљева пројекта је ојачати сарадњу између заштићених подручја и њихових локалних заједница, што значајно може да допринесе побољшању квалитета живота локалних заједница и истовремено подржати циљеве очувања заштићених подручја. Током 2016. године организација WWF Adria је развила нову методологију за процену сарадње заштићених подручја и локалне заједнице те процену степена укључености локалне заједнице у рад заштићеног подручја. Циљ ове процене је да се препознају примери добре праксе, који се могу пренети у друга заштићена подручја, али и утврдити ако постоје недостаци у тренутном

нивоу сарадње и да низом програма (едукација, студијске посете, тренинзи) допринесе унапређењу постојеће сарадње. Процена се спроводила уз помоћ два упитника. Један је осмишљен за прикупљање података из перспективе управе заштићеног подручја, а други за прикупљање сличних података из перспективе локалне заједнице. Током марта и априла 2017. године одржане су радионице на пет заштићених подручја: СРП „Горње Подунавље“, СРП „Обедска бара“, СРП „Багремара“, СРП „Ковиљско-Петроварадински рит“, НП „Фрушка гора“. Резултати упитника са различитих заштићених подручја ће се сумирати до краја трајања пројекта, октобра 2019 год.

5.2.3.3. САРАДЊА СА ОСТАЛИМ МАЂУНАРОДНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА И ИНСТИТУЦИЈАМА

По позиву који је Заводу упућен од стране GEF програма Уједињених нација, представник Завода Марко Туцаков, учествовао је у раду радионице мреже European Constituency у Лавову, Украјина, од 5. до 10.3.2017.

Пројект менаџер за припрему пројекта за финансирање унутар финансијске линије LIFE Јожеф Фидлоцки посетио је Завод и водио разговоре са представником Завода Марком Туцаковим о припреми пројекта који ће бити предложен за финансирање унутар финансијске линије LIFE. Дана 4.5.2017. у Будимпешти, Мађарска, у просторијама Мађарском природњачког музеја одржан је узвратни састанак на исту тему.

Центар за еколошка истраживања Мађарске академије наука и Покрајински завод за заштиту природе су у 2017. потписали двогодишњи уговор о сарадњи на проучавању традиционалног екстензивног свињарства у шумама храста лужњака у Срему. Резултати пројекта ће послужити у сврхе анализе утицаја испаше свиња на састав и структуру вегетације, опис традиционалних система вишенаменског коришћења простора, као и њихов значај у оквиру управљања заштићеним подручјима у Србији и Мађарској. Током 2017. године, извршено је прикупљање података о броју свиња и просторном распреду свињских обора у сливу реке Босут, упостављени су огледи и прикупљени први подаци за анализу утицаја традиционалног свињарства на шумску и барску вегетацију.

По позиву Министарства за заштиту животне средине, представник Завода Марко Туцаков учествовао је у раду заједничког састанка Мреже специјалних контаката Бернске конвенције за искорењивање илегалног убијања, хватања и трговине дивљим птицама и Међувладине радне групе развијене у оквиру организације UN Environment и Бонске конвенције за спречавање илегалног убијања, узимања и трговине миграторним птицама који је одржан у Слиеми, на Малти од 21. до 23. 6. 2017. Представник завода је био консултант представнику Министарства у дискусијама по предложеној агенди, како би се унапредила заштита врста птица

Представница Завода Сара Павков учествовала је у раду Форума за младе Програма „Човек и биосфера“ (MAB YOUTH FORUM 2017) у Резервату биосфере „Делта Поа“ у Италији од 18. до 23. 9. 2017.

Заједно са орнитологом Иштваном Хамом, представник Завода Марко Туцаков учествовао је у конференцији о орлу белорепану SEEEAGLE која је одржана у Роости, Талин, Естонија, 4-7.10. 2017. На конференцији је презентовао два рада у коауторству, која су објављена у зборнику радова (в. листу објављених публикација).

По позиву упућеном од стране Министарства спољних послова, представник Завода Марко Туцаков учествовао је у раду Међународне академије за одрживи развој подручја/нематеријалне баштине под заштитом UNESCO-а која је одржана у Торину, Италија, 8-13. 10. 2017.

Представник Завода Ален Киш учествовао је презентацијом „Природна решења за превенцију поплава у Југоисточној Европи“ на радионици, коју је организовало Немачко федерално министарство за заштиту природе (BfN). Радионица је одржана уз подршку Међународне организације за заштиту природе (IUCN), у амфитеатру Међународне академије за заштиту природе на острву Вилм у Немачкој, 4-8. 12. 2017.

6. ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ

У Заводу се у раду користе информационе технологије за прикупљање и обраду алфанумеричких и просторних података, вођење евиденција, креирање услова и мишљења заштите природе, извештаја, студија и пројеката, електронску размену података, рачуноводствене и друге економске послове, библиотечке послове, праћење прописа и праксе, затим за обезбеђење и заштиту како дигиталних пословних процеса тако и дигиталних података.

У раду са информационом технологијама сходно се примењују прописи којима се уређују информационе технологије, делатност Завода и дефинисане Процедуре Завода.

Лица овлашћена за приступ информационом систему Завода (даље ИС) су лица запослена у Заводу и/или лица по поднетом захтеву за отварање корисничког налога (у даљем тексту: корисници). Кориснички приступ ИС је профилисан у складу са обавезама, овлашћењима и захтеву за корисничким налогом, што подразумева различите могућност приступа и коришћења података.

Осим корисника о безбедности информационог система Завода, са стручне стране, стара се лице овлашћено да ради послове администрирања пословног информационог система (администратор).

Редовно одржавање Информационог система Завода (ИС) реализовано је кроз низ активности над рачунарском и комуникационом опремом, комуникацијским каналима (интернет и локална рачунарска мрежа), оперативним системима, на системском и апликативном нивоу софтвера, током целе 2017. године. Нефункционалности рачунарске и комуникационе опреме отклањане су сервисирањем једноставнијих кварова – самостално, а остале уз сарадњу са сервисима према прописаним процедурама.

На обим и врсту послова који су обављени у 2017. години битно је утицала и чињеница да је за преко 50% рачунарске опреме изамортизовано, пре свих радне станице, плотер и продукциони сервер.

У току 2017. године, од рачунарске опреме обновљена је 1 радна станица, а од софтвера: 1 пакет за обраду канцеларијских докумената (office), 1 програм за заштиту сервера од шифровања и 1 софтверски систем за копију/обнову серверских оперативних система.

Профилисани су нови корисници информационог система (на системском и нивоу база) као и ажурирање маил налога за потребе ангажованих на привременим и повременим пословима, волонтера и др. Сprovedено је редовно ажурирање електронских и групних налога Завода и отклањање проблема у раду са истима. Сервер систем за рад са електронском поштом и интернет презентацијом (сајт) Завода је у закупу, с обзиром на безбедносне изазове и недостајање потребних капацитета у Заводу.

Интернет везу Завод остварује путем оптичког вода у складу са својим обавезама према ИПА 2012 пројекту ‘Capacity building to implement `acquis` standards and conventions in nature protection – supplies for implementation of Natura 2000 (and CITES)’ да оствари сталну везу, гарантованог протока која омогућује realtime пренос података између сервера у Новом Саду (ПЗЗПСРВ) и сервера у Београду (ЗЗПССРВ). Пројектом је предвиђен тунелизован саобраћаја између два сервера који у овом периоду није креиран јер до успостављања система који би омогућио прикупљање и анализу сета података који се односе на одабир подручја за НАТУРА 2000 подручја у Србији а по ИПА пројекту за НАТУРА 2000 services није дошло.

У оквиру сарадње са ТЕЛЕКОМ СРБИЈА А.Д., у простору природњачке изложбе, функционише услуга бежичног приступа интернету посетиоцима – вез накнаде тј. финансијских издатака Завода.

Спровођене су активности у складу са уговором о услузи одржавања и измене модула информационог система (10 месеци). Континуирано су одржаване базе података ИС Завода, контрола и додељивање привилегија корисницима, провера референцијалног интегритета и конзистентности база, измена привилегија корисницима над модулима (апликацијама и базама) информационог система, измене над подацима у табелама база, помоћ приликом коришћења система, исправљање грешака у модулима система и базама података. Предуслов за промене и проширења ИС Завода је континуирано праћење рада и координација - од уочавања проблема и потреба, до саме реализације. На основу ученог од стране администратора и ради продуктивнијег и лакшег рада запослених, формулисани су и разрађени проблеми и реализоване измене над апликацијама и базама ИС: „Центрани регистар“ (Регистар

заштићених подручја) – извршена је измена над базом и корисничким дијалогом према потребама. Измена закона о заштити природе, корисничком дијалогу је додата информација (поље) „унутар добра“ која говори у оквиру којег подручја се налази селектовано природно добро, бази и корисничком дијалогу је додата информација (поље) „европски код“ за унос информације о шифри под којим је заштићено добро заведено у CDDA бази (*Nationally designated areas*) ЕЕА (*European Environment Agency*); „Екомрежа“ (Регистар станишта заштићених и строго заштићених врста) – прочишћена база од грешака при уносу, бази и корисничком дијалогу је додата информација (поље) „извор података“ о врстама и стаништима (због могућности да се користе подаци чији је извод ван Завода), разматрне су могућности измене модела података за врсте како би могле бити праћени историјски подаци о бројности врсте на одређеном полигону ;

Сагледане су потребе и могућности, те урађена стратегија и модел на основу којих су извршене измене над кодом апликације „Центрани регистар“, базом и креиране рутине за издвајање сета просторних података по алфанумеричком упиту из SQL базе. Ове активности су спроведене како би се подаци адекватно припремили за прелазак ИС са концепта „алфанумерички подаци у SQL бази просторни у *file systemu*“ на концепт „алфанумерички подаци у SQL бази просторни у ArcGIS бази“. Промењен концепт организације података треба да допринесе ефикаснијем раду, пре свих колега који обрађују просторне податке, па самим тим и Завода и створи предуслове за аутоматизовано издвајање сета просторних података са одговарајућим атрибутима који требају бити пружени за размену података са другим институцијама (вертикално и хоризонтално) и геопортал у кратком временском року.

Настављено је са уносом алфанумеричких катастарских података и sql упитима (који су оптимизовани) издвајање сета података потребних за подручје које се обрађује.

Континуирано је ажурирана документација везана за заштићена подручја како у папирној (досијеи заштићених подручја) тако и у електронској форми (модуо ИС „Центрани регистар“). На тај начин су подаци о подручју и саме студије заштите, пратећа документа, границе подручја систематизовани и архивирани у електронском облику.

За потребе израде студија заштите векторизоване су спољашње границе, границе режима заштите и заштитне зоне за сва подручја (ревизија, прва заштита, усклађивање након јавне расправе...) обрађена у току 2017.г. као и други просторни подаци за подручја значајна за еколошку мрежу Војводине, израду наменских, тематских и других карата.

Библиотечки фонд Завода броји 4232 књиге и око 500 наслова периодике. У току 2017. године обрађено је и заведено 85 монографска и публикација.

Сајт Завода (www.pzzp.rs) је редовно ажуриран а копије података континуирано се израђују online и offline.

Спровођене су активности ажурирања апликација и база за робно-финансијско пословање како према законским условима тако и према исказаним потребама Завода.

Спроведена је континуирана заштита дигиталних података Завода у смислу антивирусне заштите, организације складишног простора, доградње, унапређења и корекција ОС. Резервне копије база података информационог система Завода се креирају организовано и налазе на спољним носачима информација на две локације. Корисницима је омогућено да континуирано или по потреби, израђују резервне копије података са (49) радне станице (нпр. радне верзије студија, анализе, радови и др. што није обухваћено информационом системом) на наменски конфигурисан бекап сервер који даље пакује податке и креира још једну копију.

У области подршке теренском, презентацијском и промотивном раду Завода креирано је преко 30 презентацијских/промотивних решења (презентација, постера, лимфлета,...) а теренска (фотоапарати, ГПС уређаји) и презентацијска опрема је континуирано одржавана у функционалном и оперативном стању.

7. ПРАВНИ ПОСЛОВИ

Сектор за правне, финансијске и опште послове извршавао је задатке из своје надлежности, а који проистичу, пре свих, из одредаба Закона о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/09, 88/2010, 91/2010, 14/2016), Покрајинске скупштинске одлуке о оснивању Покрајинског завода за заштиту природе („Сл. лист АПВ“, бр.2/2010), Статута Покрајинског завода за заштиту природе на који је Влада АП Војводине дала сагласност Решењем бр.023-00035/2010 од 28.04.2010. Правилника о раду (бр. 01-88 од 22.01.2015 са изменама 01-88/2/2015), Правилника о организацији и систематизацији радних места у Покрајинском заводу за заштиту природе (бр. 01-1704 од 18.07.2016.) и Програма заштите природних добара за 2017. годину.

На обим и врсту послова који су обављени у 2017. години битно је утицала и чињеница да је Завод установа и индиректни корисник буџета АП Војводине, те да се на његов рад и пословање односе одредбе закона који регулишу његов статус.

Сагласно овлашћењима из члана 102. Закона о заштити природе, пружана је стручна помоћ управљачима заштићених природних добара, органима локалне самоуправе, удружењима грађана, групама грађана и појединцима у вези са применом одредаба Закона о заштити природе.

Узето је учешће у решавању питања примене Закона, приликом израде решења којима су утврђивани услови заштите природе у поступку израде пројектно планске, урбанистичке и друге документације, као и приликом доношења одговарајућих аката у поступку легализације објеката на простору заштићених природних добара.

У поступку извршавања обавеза Завода, сачињено је више уговора у вези са радним односима и радном ангажовању лица, уговора о набавци добара и услуга након спроведеног поступка јавне набавке.

У току 2017. године утврђен је нацрт Правилника о накнадама за рад чланова Управног и Надзорног одбора Завода, започет је рад на изради Правилника о безбедности информационо-комуникационог система. У току је израда новог Правилника унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Заводу.

Решавајући о персоналним питањима решавано је о појединачним правима запослених везаних за право на годишњи одмор, плаћено одсуство, прелазак у више звање, солидарну помоћ, службени пут у иностранство, праву на стручно усавршавање и полагање стручних испита, издавање потврда о статусу запослених ради остваривања одређених права, пријаве и одјаве запослених, односно оних којима је престао радни однос.

Током 2017.године обрађено је и кроз информациони систем APR СЕОР достављено подносиоцима, 62 предмета у поступку обједињене процедуре у којима је Завод поступао према Правилнику о поступку спровођења обједињене процедуре електронским путем(“Сл. гласник РС”, бр. 113/2015, 96/2016, 120/2017)

У поступку јавних набавки израђиване су одлуке о покретању поступка јавних набавки, изради решења о именовању комисија за спровођење поступака јавних набавки, учествовање у раду самих комисија у складу са одредбама Закона о јавним набавкама, све до израде уговора .

Одржано је укупно 6 седница, од тога 4 у новом сазиву, Управног одбора Завода. За сваку седницу је прављен је сазив са дневним редом и предлогом аката који су упућивани на усвајање, а након седнице израђивани су записници који се односе на ток седнице.

УЧЕШЋЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНСКИХ И ПОДЗАКОНСКИХ АКТА

Узето је учешће, у радним групама за израду закона и подзаконских аката из надлежности Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, ранијег Министарства пољопривреде и заштите животне средине за потребе израде аката који проистичу из Закона о заштити природе, Правилника на основу чл.86,ст.4, чл.86а ст.11, чл.87. ст7, 92.ст.9, 94 ст.10 и 95 ст.4.

Одржано је више састанака на којима је Завод партиципирао у изради Закона о стратешкој процени утицаја, имплементацији Нитратне директиве и у изради стандарда ISO 14046.

8. ФИНАНСИЈЕ

Одсек за финансијско-рачуноводствене послове ради на пословима финансија, рачуноводства и јавних набавки. Финансијско пословања Завода се одвија преко осам подрачуна (за буџетска и сопствена средства, средства донација и подрачун за средства остварена на име рефундација накнада боловања преко 30 дана, као и по подрачунима за сваки пројект посебно) и девизног подрачуна отвореног при Народној банци Србије.

Финансијско пословање Завода регулисан је: Законом о буџетском систему, Уредбом о буџетском рачуноводству, Правилником о стандардном класификационом оквиру и стандардном контном плану за буџетске кориснике, Законом о буџету Републике Србије и Покрајинском скупштинском одлуком о буџету АП Војводине, Правилником о извршењу буџета Републике Србије, Законом о платама у државним органима и јавним службама, Законом о раду, Покрајинском уредбом о платама, накнади трошкова, отпремнини и другим примањима постављених и запослених лица у органима Аутономне Покрајине Војводине, Законом о порезу на доходак грађана, Законом о девизном пословању, Законом о јавним набавкама, Закону о ПДВ-у, као и бројним правилницима, уредбама, одлукама, упутствима и мишљењима.

Рад Покрајинског завода за заштиту природе у 2017. години се финансирао из средстава седам извора финансирања којима је Завод располагао:

- буџетска средства:
 - сопствена;
 - средства остварена по основу рефундација од РФЗО на име накнада за боловање преко 30 дана;
 - текућа средства донација;
- пренета средства донација из претходних година:
 - средства Европске уније – финансијске помоћи ЕУ;
 - пренета сопствена средства;

Финансијско – рачуноводствене послове током 2017. године су обележиле и даље значајне промене законодавног оквира. Плате запослених су се и ове године обрачунавале и плаћале по умањеној основици сходно важећем Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава који је ступио је на снагу од 1. децембра 2014. године.

У 2017. години је и даље на снази обавеза извештавања у погледу исплаћених плата запослених (месечно односно тромесечно извештавање о платама запослених, као и исплаћеним накнадама и др. примањима - извештавања Министарству финансија - Регистру запослених Покрајинској влади и Републичком заводу за статистику).

Сходно расположивим средствима обрачунаване су и плаћане и друге накнаде и обавезе према запосленим и трећим лицима у складу са преузетим обавезама Завода.

Одсек је редовно вршио и извештавања Управи за трезор у погледу рокова плаћања преузетих обавеза према осталим привредним субјектима (осим јавног сектора) (Рино пројекат) сходно Закону о роковима измирења новчаних обавеза.

Оствариван је редован контакт са сродним државним органима и институцијама, међу којима су Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Покрајински секретаријат за финансије, Пореска управа, Управа за трезор, Фонд за ПИО, Народна банка Србије, Град Нови Сад Градска управа за социјалну и дечију заштиту и Националном службом за запошљавање. Поред тога,

контактирано је и са корисницима услуга Завода, сачињавајући, издавајући и контролишући обавезујућу рачуноводствену документацију.

Током пословне/фискалне 2017. године је састављен Финансијски план Завода за 2017. годину, као и Измене и допуне финансијског плана Завода за 2017. годину усвојене у јуну 2017. године у складу са Покрајинском скупштинском одлуком о ребалансу буџета АП Војводине за 2017. годину као и Измене и допуне финансијског плана Завода за 2017. годину усвојене у децембру 2017. године. Такође, у сарадњи са Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине, састављене су захтеви за отварање пројеката, захтев за отварање апропријација, захтев за измене апропријација предлог Програмског буџета и Финансијског плана Покрајинског завода за заштиту природе за 2018. годину у складу са Фискалном стратегијом и Упутством о методологији и динамици израде финансијског плана корисника буџетских средстава Аутономне Покрајине Војводине за 2018. годину Покрајинског секретаријата за финансије, као и План набавки Покрајинског завода за заштиту природе за 2017. годину и Измене и допуне плана набавки Покрајинског завода за заштиту природе за 2017. годину у складу са Изменама и допунама финансијског плана Покрајинског завода за заштиту природе за 2017. годину.

Током јануара 2017. године након извршеног пописа са стањем на дан 31.12.2016. поднет је Управном и Надзорном одбору Извештај о извршеном инвентару који је и усвојен јануара 2017. године. Састављен је и усвојен Завршни рачун за 2016. годину.

Крајем јануара 2017. године достављене су свим запосленим, члановима Управног и Надзорног одбора Завода као и лицима ангажованим по уговору Потврда о плаћеним порезима и доприносима по одбитку (Образац ППП – ПО).

Дана 28.2.2017. године поднет је Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине и Управи за трезор Завршни рачун за 2016. годину усвојен од стране Управног одбора Завода.

У периоду август – октобар 2017. године пословање Завода је било предмет ревизије од стране Службе за буџетску инспекцију АП Војводине (у даљем тексту: Буџетска инспекција). Предмет ревизије је било пословање Завода у периоду 01.01.2015. – 31.12.2016. године. С тим у вези, Одсек је сходно захтевима Буџетске инспекције достављао податке за предметну годину контроле (2015 и 2016.).

У марту 2017. године достављен је Министарству финансија Централној јединици за хармонизацију Извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2016. годину.

Током 2017. године састављени су и поднети:

- Порески биланс и Пореска пријава за 2016. годину за порез на имовину (Пореској управи);
- Пореска пријава за порез на добит за 2016. годину (Пореској управи);
- Појединачна пореска пријава о обрачунатом и плаћеном порезу и доприносима за обавезно социјално осигурање по одбитку на терет примаоца прихода за 2016. годину за све запослене;
- М4-К образац за 2016. годину за све запослене, као и за лица ангажоване по основу уговора ван радног односа;
- МУН обрасце за лица ангажоване по основу уговора ван радног односа.

Током године састављено је пет тромесечних периодичних извештаја извршења буџета поднетих преко надлежног Секретаријата, Покрајинском секретаријату за финансије.

На тромесечном нивоу сачињени су и поднети надлежним Покрајинским секретаријатима и Извештаји о донацијама, задуживању, издатим меницама, инвестираним средствима, као и извештаји Републичком заводу за статистику.

Састављани су и поднети Покрајинском секретаријату за финансије квартални Планови извршења буџета и одређивање обима расхода и издатака (квоте) и месечна требовања средстава по програмским активностима и пројектима из буџета АП Војводине.

На тромесечном нивоу обрачуван је ПДВ и подношене су пореске пријаве о обрачунатом ПДВ-у сходно календару за обвезнике који обрачун и плаћање ПДВ-а врше на тромесечном нивоу.

У оквиру рада Одсека праћено је наменско трошење средстава у складу са усвојеним финансијским планом, његовим изменама и допунама, планом набавки и изменама и допунама плана набавки.

І ПРИХОДИ И ПРИМАЊА ОСТВАРЕНИ У ПЕРИОДУ ОД 01.01.2017 – 31.12.2017. године у укупном износу од 104.794.213,38 динара

ПРОГРАМ 0405 ЗАШТИТА ПРИРОДЕ

ФУНКЦИОНАЛНА КЛАСИФИКАЦИЈА

560 - Заштита животне средине неklasификована на другом месту

Табела 17. Приказ остварених прихода и примања ПЗЗП.

Врста прихода	Планирана средства
ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ 1003 Заштита природе и природних добара на територији Аутономне покрајине Војводине	
01 00 Приходи из буџета	80.926.584,00
03 00 Социјални доприноси	2.669.660,00
04 00 Сопствени приходи буџетских корисника	11.559.394,00
13 06 Нераспоређен вишак прихода из ранијих година – додатна средства	1.010.482,76
ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ 1004 "Conservation of the eastern imperial eagle by decreasing human-caused mortality in the Pannonian region - PANNON EAGLE (LIFE1/5NAT/HU/000902) - "Заштита орла крсташа смањивањем mortalитета који узрокују људи"	
15 00 Неутрошена средства донација из ранијих година	1.313.004,87
ПРОЈЕКАТ 4005 "Transboundary Management Programme for the planned 5-country Biosphere Reserve "Mura-Drava-Dunav" within the Danube Transnational Programme" (DTP 1-259-2.3 – coop MDD) - "Програм прекограничног управљања за планирани резерват биосфере „Мура-Драва-Дунав“ "	
01 00 Приходи из буџета	1.952.925,00
ПРОЈЕКАТ 4006 „Wetlands Ecosystem Services Assessment in Croatia-Serbia EcoWET 2017HR-RS123“ „Процена екосистемских услуга влажних подручја у прекограничном подручју између Хрватске и Србије EcoWET 2017HR-RS123“	
04 00 Сопствени приходи буџетских корисника	20.000,00
56 00 Финансијска помоћ ЕУ	467.500,00
ПРОЈЕКАТ 4007 „ESAV case study in Bosut Forests Area “LS2017/01 „Процена и вредновање екосистемских услуга у Босутским шумама“ LS2017/01	
06 00 Донације од међународних организација	1.135.000,00
ПРОЈЕКАТ 4008 "Active SEnsor monitoring Network and environmental evaluation for protection and wiSe use of WETLANDS and other surface waters SeNs Wetlands HR-RS135 „Активна Сензор мрежа за мониторинг и евалуацију окружења ради заштите и сврсисходне употребе влажних станишта и других површинских вода“	
01 00 Приходи из буџета	1.978.968,75
56 00 Финансијака помоћ ЕУ	1.780.694,00
УКУПНИ ПРИХОДИ	104.794.213,38

Табела 18. Приказ распореда расхода и трошкова ПЗЗП.

Назив	Укупно утрошена средства (сви извори)	Буџетска средства	Средства донација	Сопствена средства	Приходи из буџета по Плану	% Утрошка буџетска средства у односу на план
ПЛАТЕ, ДОДАЦИ И НАКНАДЕ ЗАПОСЛЕНИХ (ЗАРАДЕ)	41.366.381,34	41.366.381,34	0	0	43.652.234,00	94,00
СОЦИЈАЛНИ ДОПРИНОСИ НА ТЕРЕТ ПОСЛОДАВЦА	7.404.582,14	7.404.582,14	0	0	7.813.749,89	94,00
НАКНАДЕ У НАТУРИ	387.363,44	387.363,44	0	0	550.000,00	70,00
СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА ЗАПОСЛЕНИМА	914.064,83	710.200,00	0	203.864,83	736.000,00	96,00
НАКНАДЕ ТРОШКОВА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ	1.369.935,53	1.369.935,53	0	0	1.693.818,53	80,00
НАГРАДЕ ЗАПОСЛЕНИМА И ОСТАЛИ ПОСЕБНИ РАСХОДИ	125.282,50	125.282,50	0	0	153.231,00	81,00
СТАЛНИ ТРОШКОВИ	7.592.083,30	7.571.523,81	1.099,94	19.459,55	7.634.768,71	99,00
ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА	1.464.959,36	666.138,81	42.051,16	756.769,39	700.000,00	95,00
УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	8.093.318,88	3.896.071,40	865.921,33	3.331.326,15	3.896.071,40	100,00
СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	423.340,00	6.500,00	0	416.840,00	25.000,00	26,00
ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ	2.268.986,19	2.039.061,66	0	229.924,53	2.609.581,71	78,00
МАТЕРИЈАЛ	5.125.916,25	2.824.389,58	47.600,00	2.253.926,67	2.824.389,58	100,00
ОСТАЛЕ ТЕКУЋЕ ДОТАЦИЈЕ И ТРАНСФЕРИ	4.837.224,58	4.837.224,58	0		5.964.057,71	81,00
ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ И КАЗНЕ	158.703,00	97.256,00	0	61.447,00	127.000,00	76,00
ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	1.200.000,00	1.200.000,00			1.425.000,00	84,00
МАШИНЕ И ОПРЕМА	2.073.469,68	788.373,95	0	1.285.095,73	788.373,95	100,00
НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА	536.667,50	336.667,50	0	200.000,00	350.000,00	96,00
УКУПНИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ	85.342.278,52	75.626.952,24	956.672,43	8.758.653,85		

ПОДАЦИ О ЈАВНИМ НАБАВКАМА
ИЗВЕШТАЈ О СПРОВЕДЕНИМ ЈАВНИМ НАБАВКАМА
У ПЕРИОДУ 01.01.2017. – 31.12.2017.

Покрајински завод за заштиту природе Нови Сад (у даљем тексту: Завод) основан од стране АПВ, основана од стране Владе Војводине је индиректни корисник буџетских средстава, сматра се Наручиоцем у смислу Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС" бр. 124/12, 14/15 и 68/15) и обвезник је примене наведеног Закона.

У зависности од укупно процењене вредности истоврсних набавки на годишњем нивоу одређених Планом јавних набавки Покрајинског завода за заштиту природе односно Изменама и допунама плана јавних набавки Покрајинског завода за заштиту природе за 2017. годину спроведени су поступци јавних набавки. На набавке укупна чија процењена вредност истоврсних набавки на годишњем нивоу није већа од 500.000 динара без ПДВ-а, наручиоци нису обавезни да примењују одредбе Закона.

Јавне набавке Завода су финансиране у складу са Финансијским планом Покрајинског завода за заштиту природе односно Изменама и допунама финансијског плана Покрајинског завода за заштиту природе за 2017. годину.

На тромесечном нивоу састављени су и поднети Управи за јавне набавке РС квартални извештаји о јавним набавкама, као и Извештај о извршењу плана набавки за 2016. годину.

У периоду 01.01.2017 – 31.12.2017. године спроведени су поступци: јавних набавки мале вредности добара и услуга, као и набавке услуга, добара и радова на које се закон не примењује.

У 2017. години је за набавке укупно утрошено 22.655.792,76 динара без ПДВ-а односно 26.658.067,31 динара са ПДВ –ом.

За набавке на које се закон не примењује у 2017. години је укупно је утрошено 14.893.000,00 динара без ПДВ –а односно, 17.583.000,00 динара са ПДВ-ом.

Табела 19. Приказ утрошених средстава и спроведених поступака јавних набавки.

БРОЈ ЈНМВ	ПРЕДМЕТ	ВРСТА ПОСТУПКА	УГОВОРЕНА ВЕРДЕНОСТ БЕЗ ПДВ-А	УГОВОРЕНА ВРЕДНОСТ СА ПДВ-ОМ
ЈНМВ У-01/17/МБ	УСЛУГЕ МОБИЛНЕ ТЕЛЕФОНИЈЕ	ЈАВНА НАБАВКА МАЛЕ ВРЕДНОСТИ	528.000,00	633.600,00
ЈНМВ У-02/17/МБ	УСЛУГЕ ОДРЖАВАЊА РОБНО ФИНАНСИЈСКЕ АПЛИКАЦИЈЕ	ЈАВНА НАБАВКА МАЛЕ ВРЕДНОСТИ	240.000,00	288.000,00
ЈНМВ У-03/17/МБ	УСЛУГЕ ОДРЖАВАЊА ИНФОРМАЦИОНОГ СИСТЕМА	ЈАВНА НАБАВКА МАЛЕ ВРЕДНОСТИ	680.000,00	816.000,00
ЈНМВ У-04/17/МБ	УСЛУГЕ ОБЕЗБЕЂЕЊА ОБЈЕКТА И ОПРЕМЕ	ЈАВНА НАБАВКА МАЛЕ ВРЕДНОСТИ	2.084.880,00	2.501.856,00
ЈНМВ У 05/17/МБ	УСЛУГЕ ПРОЈЕКТНОГ ПЛАНИРАЊА- ИЗРАДЕ ТЕХНИЧКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ- ПРОЈЕКАТ ЕНТЕРИЈЕРА НОВЕ ИЗЛОЖБЕНЕ ПОСТАВКЕ	ЈАВНА НАБАВКА МАЛЕ ВРЕДНОСТИ	1.200.000,00	1.200.000,00
УКУПНО УСЛУГЕ			4.732.880,00	5.439.456,00

БРОЈ ЈНМВ	ПРЕДМЕТ	ВРСТА ПОСТУПКА	УГОВОРЕНА ВЕРДЕНОСТ БЕЗ ПДВ-А	УГОВОРЕНА ВЕРДЕНОСТ СА ПДВ-ОМ
ЈНМВ Д-01/17/МБ	ГОРИВО ЗА СЛУЖБЕНА ВОЗИЛА	ЈАВНА НАБАВКА МАЛЕ ВРЕДНОСТИ	1.368.375,00	1.642.050,00
ЈНМ Д-02/17/МБ	КАНЦЕЛАРИЈСКИ МАТЕРИЈАЛ-ТОНЕРИ	ЈАВНА НАБАВКА МАЛЕ ВРЕДНОСТИ	235.937,00	283.124,40
ЈНМВ Д-03/17/МБ	КАНЦЕЛАРИЈСКИ МАТЕРИЈАЛ	ЈАВНА НАБАВКА МАЛЕ ВРЕДНОСТИ	664.243,00	796.807,60
ЈНМВ Д-04/17/МБ	КАНЦЕЛАРИЈСКИ МАТЕРИЈАЛ - ТОНЕРИ	ЈАВНА НАБАВКА МАЛЕ ВРЕДНОСТИ	228.300,00	273.960,00
ЈНМВ Д 05/17/МБ	ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА	ЈАВНА НАБАВКА МАЛЕ ВРЕДНОСТИ	533.057,76	639.669,31
УКУПНО ДОБРА			3.029.912,76	3.635.611,31
УКУПНО ДОБРА И УСЛУГЕ			7.762.792,76	9.075.067,31

**ПОДАЦИ О ЗАКЉУЧЕНИМ УГОВОРИМА
О ЈАВНИМ НАБАВКАМА МАЛЕ ВРЕДНОСТИ ЗА ПЕРИОД јануар - децембар 2017. године**

Табела 20. Приказ закључених уговора о јавним набавкама мале вредности.

Р. број	Врста предмета јавне набавке	Укупан број закључених уговора	Укупна вредност закључених уговора без ПДВ	Укупна вредност закључених уговора са ПДВ
I	II	III	IV	V
1	добра	5	3.029.912,76	3.635.611,31
2	услуге	5	4.732.880,00	5.439.456,00
3	радови	0	0	0
Укупно		10	7.762.792,76	9.075.067,31

УКУПНО УТРОШЕНО ЗА ЈН МАЛЕ ВРЕДНОСТИ (без ПДВ-а) у 2017: 7.762.792,76 динара
УКУПНО УТРОШЕНО ЗА ЈН МАЛЕ ВРЕДНОСТИ (са ПДВ-ом) у 2017: 9.075.067,31 динара